

SZENT LÁSZLÓ ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT PEDAGÓGIAI ÉS MŰVELŐDÉSI PROGRAMJA

2023

Tartalomjegyzék

I.	AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	3
I.1.	Az intézmény hivatalos adatai.....	3
I.2.	Az intézmény rövid története	4
I.3.	Az intézmény küldetésnyilatkozata.....	4
I.4.	A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	5
II.	AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA.....	6
II.1.	Alapelvek, célok az intézmény nevelési folyamatában	6
II.2.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	9
II.3.	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
II.4.	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	20
II.5.	A digitális kompetenciafejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	23
II.6.	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
II.8.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	29
II.9.	Az osztályfőnöki munka tartalma.....	29
II.10.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	30
II.11.	Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal, valamint az iskola partnereivel.....	35
II.12.	Az intézmény felvételi rendje.....	39
III.	A SZENT LÁSZLÓ ÁMK HELYI TANTERVE	40
III.1.	A választott kerettanterv megnevezése.....	40
III.2.	Helyi sajátosságok	40
III.3.	A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	41
III.4.	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	41
III.5.	Az iskolai értékelés, beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanulói előmenetel feltételei.....	42
III.6.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	46
III.7.	Projektoktatás	47
III.8.	Az iskola magasabb évfolyamába való lépés feltételei	47
III.9.	A csoportbontások szervezési elvei.....	48
III.10.	A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	48
IV.	A SZENT LÁSZLÓ ÁMK ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK HELYI TANTERVE	49
IV.1.	Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok.....	49
IV.2.	Nemzetiségi nyelvoktatás	50
V.	A SZENT LÁSZLÓ ÁMK LUKIN LÁSZLÓ ÉZI ÉS AMI HELYI TANTERVE	52
V.1.	Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok.....	52
V.2.	Helyi sajátosságok	53
V.3.	Az alapfokú zeneoktatás cél- és feladatrendszere.....	53
V.4.	Az alapfokú táncművészeti oktatás cél- és feladatrendszere	53
V.5.	Az alapfokú színművészeti képzés cél- és feladatrendszere	54
V.6.	A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	54
VI.	A SZENT LÁSZLÓ ÁMK KÖZÉPISKOLÁJÁNAK HELYI TANTERVE.....	57

VI.1.	Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok.....	57
VI.2.	Az érettségi vizsgára történő felkészítés szabályai	60
VII.	SZAKMAI PROGRAM	61
VII.1.	A szakképzés jogi háttere	61
VII.2.	A Szent László ÁMK szakképzési formái	61
VII.3.	A szakképzés általános jellemzői.....	61
VII.4.	Első és további szakképesítés.....	62
VII.5.	Szakirányú oktatás foglalkozásain való részvétel.....	62
VII.6.	Ágazati szakmai szakképzés közismereti oktatással párhuzamosan.....	62
VII.7.	Személyi feltételek	65
VII.8.	Tárgyi feltételek.....	67
VII.9.	Alapelvek, célkitűzések, feladatok, az oktató-nevelő munka általános jellemzői	69
VII.10.	Az iskolában folyó szakképzési tevékenységek.....	70
VII.11.	Értékelés a szakképzésben	71
VII.12.	Felvétel és a továbbhaladás feltételei.....	72
VII.13.	Korábbi tanulmányok beszámítása	73
VII.14.	A csoportképzés elvei és struktúrája.....	73
VII.15.	Az iskola élet- és munkarendje	74
VII.16.	A szakmai tankönyvrendelés szabályai	75
VII.17.	Pénzügyi, fejlesztési terv	75
VII.18.	A szakképzés helyi tanterve	78
VIII.	A SZENT LÁSZLÓ ÁMK KÖZMŰVELŐDÉSI PROGRAMJA	91
VIII.1.	A közművelődési intézményegység küldetésnyilatkozata	91
VIII.2.	A közművelődési intézményegység céljai	91
VIII.3.	A közművelődési intézményegység feladatai	92
IX.	Záró dokumentumok.....	93
IX.1.	A pedagógiai-művelődési program érvényességi ideje	93
IX.2.	A pedagógiai-művelődési program értékelése, felülvizsgálata.....	93
IX.3.	A pedagógiai-művelődési program módosítása.....	93
IX.4.	A pedagógiai-művelődési program nyilvánossága.....	93
X.	MELLÉKLETEK.....	95
X.1.	A Szent László ÁMK vizsgaszabályzata	95
X.2.	Középszintű érettségi vizsga témakörei	102
X.3.	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elve	118
X.4.	Környezeti nevelési program.....	120
X.5.	Elsősegély nyújtási terv	131
X.6.	A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programja.....	132

I. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

I.1. Az intézmény hivatalos adatai

Alapító neve: Keresztény Értelmiségiek Szövetsége
Székhelye: 1016 Budapest, Aladár utca 17. földszint 4.

Az intézmény alapításának éve: 1995.

Fenntartó neve: Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata
Székhelye: 1085 Budapest, Mária u. 20.
A fenntartói tevékenység kezdete: 1999. augusztus 1.

Intézmény hivatalos neve: Szent László Általános Művelődési Központ
Nemzetiségi/nemzetközi nyelven: Sankt Ladislaus Bildungszentrum

OM azonosítója: 027959
Intézmény típusa: általános művelődési központ

Az intézmény jogállása: Önálló jogi személy, egyházi fenntartású intézmény

Az intézmény szervezeti egységeinek elnevezése, feladatellátási helyei
Intézményegységek:

1. Szent László Általános Művelődési Központ Óvodája (Sankt Ladislaus Bildungszentrum Kindergarten)
2. Szent László Általános Művelődési Központ Lukin László Ének-Zenei Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája
3. Szent László Általános Művelődési Központ Középiskolája
4. Szent László Általános Művelődési Központ Általános Iskolája (Sankt Ladislaus Bildungszentrum Grundschule)
5. Szent László Általános Művelődési Központ Kollégiuma
6. Szent László Általános Művelődési Központ Közművelődési Intézményegysége

Székhelye: 6500 Baja, Katona József u. 3.

Telephelyek címe:

1. Szent László Általános Művelődési Központ Általános Iskolája 6500 Baja, Szent Imre tér 3.
2. Szent László Általános Művelődési Központ Lukin László Ének-Zenei Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája 6500 Baja, Táncsics u. 8.
3. DVCS gyakorlati oktatóbázis 6500 Baja, Hrsz.: 5684/4.
4. Türr István Sportcsarnok 6500 Baja, Pázmány Péter u. 6.

I.2. Az intézmény rövid története

- 1860** - Megtelepedtek Kalocsán a Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolanővérek, a tanító rend első főnöknője Franz Mária Terézia.
- 1870** - Megtörtént az ünnepélyes alapkövetés.
- 1870** - Haynald Lajos kalocsai bíboros érsek felszentelte az új iskolát.
- 1873 - 1894** - Sor került az iskolabővítésre Császka György kalocsai érsek alapítványából.
- 1929** - Megnyílt a tanítóképző intézet az elemi iskola mellett.
- 1945** - A rend visszakarta a háborúban felújírt intézményt.
- 1948** - A zárda és az iskola elválasztásával államosították az intézményt, melynek új neve: Állami Leánylíceum és Tanítóképző.
- 1957** - Tóth Kálmán Leánygimnázium néven él tovább az intézmény.
- 1962** - Megkezdődött a vízügyi szakképzés.
- 1963** - Az iskola új neve: Tóth Kálmán Gimnázium és Vízügyi Szakközépiskola.
- 1979** - Megkezdődött a gépszerelő szakközépiskolai képzés.
- 1982** - Egy időre megszűnt a gimnáziumi képzés.
- 1985** - A Dunavölgyi Főcsatorna mellett elkészült az intézmény új gyakorlóbázisa, megkezdődött a vízügyi technikusképzés.
- 1991** - Újból megindult a gimnáziumi tanítás.
- 1992** - Baján a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) Bajai csoportja keresztény óvodát és általános iskolát alapított Keresztény Óvoda és Általános iskola néven.
- 1995** - A Ciszterci Rend Zirci Apátsága, és a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata, valamint, Baja Város Önkormányzata között megállapodás jött létre a volt egyházi iskolák visszaadása és működtetése ügyében. A két rend a KÉSZ-re bízta az iskola fenntartási jogát.
- 1996** - A Szent László Általános Művelődési Központ a Tóth Kálmán Gimnázium és Szakközépiskola jogutód intézményeként megkezdte működését. Intézményegységei: keresztény óvoda, keresztény általános iskola, nyolc- és négy évfolyamos gimnázium, műszaki szakközépiskola, kollégium.
- 1999** - A Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata vette át a Keresztény Értelmiségiek Szövetségétől az intézmény fenntartási jogát.
- 2000** - Először tettek érettségi vizsgát a Szent László ÁMK végzős tanulói.
- 2001** - A Türr István Sportcsarnok a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata kezelésébe került.
- 2004** – Dr. Bábel Balázs érsek úr felszentelte az intézmény kápolnáját.
- 2011** - Az intézményhez csatlakozott a bajai Lukin László ÉZI és AMI.
- 2017** – „25 éves a keresztény oktatás Baján
- 2020** – Az intézmény megünnepli fennállásának 150. évfordulóját
- 2020** – Átadásra kerül az új épületszárny az Általános Iskola felső tagozata számára

I.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata

„Minden bölcsességnek az Úr a forrása, örök időkre otthon van az nála.

Ő teremtette meg, látta, számba vette és kiárasztotta minden műveire.

Bőkezűen juttat belőle minden testnek, ajándékul adja azoknak, akik őt szeretik.”

(Sirák fiának könyve első fejezet)

A Szent László Általános Művelődési Központ a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata által fenntartott katolikus nevelési-oktatási intézmény, amely közművelődési feladatokat is ellát.

Az intézmény biztosítja növendékei számára mindazokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik, hogy ők majdan szűkebb és tágabb közösségeik megbecsült, hasznos tagjai legyenek. E cél elérése

érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy tanítványaink elsajátítsák az általános műveltség megszerzéséhez nélkülözhetetlen tudást, valamint készségeket és képességeket. Különös gondot fordítunk arra, hogy felkészítsük a fiatalokat a felnőtt emberekre váró kihívások kezelésére: erősítjük önbecsülésüket, közösségi kapcsolataikat, nemzeti öntudatukat, hitüket és erkölcsi nézeteiket.

Az intézmény az ökumené szellemében működik: kapui mindenki előtt nyitva állnak, aki elfogadja a kereszténység által közvetített pozitív értékrendet.

I.4. A pedagógiai program jogszabályi háttere

A Pedagógiai Program a nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapdokumentum, mely átfogja az iskola működésének minden területét. Az iskola programja meghatározza a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatának helyi pedagógiai elveit, tanterveit valamint az iskola működésének feltételeit.

- 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti köznevelésről.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról.
- 40/2002, (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.
- 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelettel módosított 27/1998. (VI.10.) MKM rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról.

II. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. Alapelvek, célok az intézmény nevelési folyamatában

II.1.1. Nevelési alapelveink

A Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata nevelésének alapelvei a rendalapító Fourier Szent Péter munkásságából származnak, aki felismerte, hogy a társadalomban felhalmozódó bajok, gondok a gyermekek, fiatalok nevelése által orvosolhatók, mivel a gyermekek szíve fogékony minden jó befogadására (Jézus őket állítja példaképül az apostolok és mindannyiunk elé), általuk lehet a szülők szívéhez férközni. Fourier Szent Péter azt tűzte ki célul, hogy a gyermekeken keresztül fogja meggyőzni a családokat, és így változtatja meg a társadalmat.

„A gyermek a legnagyobb kincs.”

Minden nevelés kiinduló pontja a gyermek megbecsülése. Nagy kincs az életerős „mag”, a gyermek a jövő reménye. „A jó Isten szántófeldje a lelkek világa. A lélek földje az a jó talaj, amelyben az isteni Magvető elveti magját, hogy kalászba szökjön, és százsoros termést hozzon.” (Dr. Erdey Ferenc: Ancilla Domini) A gyermekből az lesz, akivé nevelték – mondta Fourier -, ezért a nevelő felelőssége óriási.

„Szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket.”

A nevelésnek középpontjában a természetfeletti dimenzió áll: akármit tanítunk, az az Isten szeretetének fényében történik. A szeretet az alapja a jó nevelésnek. Minden lélekben fel lehet ébreszteni a szeretetadás szükségletének igényét. „Megnyerni egy lelket, több mint teremteni egy világot” - hirdeti a jó Atya. „A szeretet találékonysága” segíti a nevelőt abban, hogy megtalálja minden esetben a gyermek szívéhez vezető helyes módszert. A bizalmon alapuló szeretetkapcsolat segíti a fokozatosan önálló egyéniséggé való alakítást.

„Mindenkinek használni, senkinek sem ártani” – „Prodesse omnibus, obesse nemini”

Fourier Szent Péter elve egyben pedagógiájának alapforrása, vezéreszménye is. A nevelés egész folyamán azt tartotta szem előtt, hogy mindenkinek használni – különösen a gyermekeknek – csak úgy lehet, ha igazi szívjóság és következetesség vezeti az emberek cselekedeteit. Ez az életelv nemcsak jelszó és múló hangulat, nemcsak érzelm, hanem elméleti igazság és erény is, amely erőssé teszi a lelkeket. Aki mindenkinek használni akar, annak lelkétől távol áll a rosszindulat, az elfogultság, a rosszakarat. Ez a nevelő egyéniségének legfontosabb alapvonása. A nevelő jósága összefér a szigorral. Tanuljunk meg olyan jóindulatot fejleszteni lelkünkben, hogy a gyermek még a büntetésnél is érezze, hogy a szeretet, az ő java vezérli nevelője cselekedetét. A szigorúságot, a következetességet ne a szenvedély, hanem a jóakaró szeretet hassa át. Fourier Szent Péter az alapelvet szó szerint értette és e szellemben is cselekedett: mindenkinek használt, mindenkivel jót tett.

II.1.2. Nevelési céljaink

A Szent László ÁMK diákja tanuljon meg:

Megismerni - mert a tudás eszköz a világ felfedezésére, amely által képes szakmai és más emberi képességeit kibontakoztatni. Tudjon kommunikálni és méltó módon élni. A figyelem, emlékezet, a gondolkodás fejlesztése és gyakoroltatása segít az összpontosítás kialakításában személyekre, tárgyakra vonatkozóan egyaránt. Megtanul szelektálni az információk között, a lényegest a lényegtelenről megkülönböztetni, a tudományok kapcsolódási pontjait felismerni.

Dolgozni - mert a munkavégzés - legyen az szellemi vagy fizikai, szolgáltató vagy nem anyagi javakat termelő- az ember önkifejezését, önmegvalósítási folyamatát jelenti. Ez nem megy az akaraterő fejlesztése nélkül. Viselkedésével, kapcsolatteremtő képességével, mobilizálható ismereteivel több helyen meg tudja állni helyét életútja során.

Együtt élni másokkal - ez az emberi méltóság megőrzését, a békére és toleranciára való nevelést jelenti. A mások megismerése az önismereten keresztül vezet, ezért a gyermek harmonikus fejlődésében erre is hangsúlyt kell helyeznünk. Fejlesztünk kell azokat a keresztyéni tulajdonságokat, amelyekkel a problémákat békésen feloldhatják. A fentiek segítenek a különleges gondozást igénylő emberek és az egymástól eltérő etnikai és vallási csoportok tagjainak elfogadásában. A nyitottsággal, az elfogadó magatartással együtt lehet kialakítani a közösség érdekében vállalt közös célok, tervek iránti elkötelezettséget is.

Élni - azért, hogy a testi és szellemi fejlődése során összes készsége alapján legyen képes és kész a felnőtt, felelős keresztyéni cselekvés vállalására. Tudja a megszerzett autonómiája alapján sorsát felelősen irányítani, legyen tudatában lelkiismereti szabadságának. Kreativitását, fantáziáját az általános emberi és keresztyéni értékek alapján tudja kamatoztatni.

II.1.3. Erkölcsi elvárások, ajánlások

II.1.3.1. Erkölcsi elvárások a pedagógusoktól

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen "a katolikus intézmény sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik." Ezért az ott tanító nyitott minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat. A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, hogy melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel; ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt; ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell tennie, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

A tanár élete összhangban kell álljon az általa és az intézmény által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje, tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyermekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni.

A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

Az intézményben minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen. Alaposan tanulmányozza a keresztény tanítást és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést egyházára és tanítására, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az intézmény katolikus volta, jó hírre csak ebben az esetben biztosítható.

A keresztény szellem, a tanúságtétel, az intézmény lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen a tanári karban. A fejlődés előfeltétele, hogy számarányuk növekedjék. Ez sohasem jelentheti azonban azt, hogy az egyszínűségekre kell törekedni, mert a diákok akkor tanulnak igazán sokat nevelőiktől, ha azok a világ sokszínűségét tudják képviselni. Ezért az új pedagógusok felvételénél mindig mérlegeljük, milyen feladatokat bízunk rá, és mit várunk el tőle. Ezek ismeretében lehet eldönteni, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármaskörében melyiket milyen súllyal kell figyelembe venni.

Az intézmény a pedagógusokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezletet és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

II.1.3.2. Erkölcsi elvárások a diákoktól

A mai magyar társadalom nagyon sokféle. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Egy-egy intézmény tanulóiifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe. Éppen ezért egységes erkölcsi elvárások nehezen adhatóak meg feléjük. Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az intézmény üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Csak az a fiatal lesz képes ellenállni a fogyasztói társadalom csábításainak, csak az veszi észre a média által reklámozott tárgyak, célok silányságát, aki találkozott az élő Istennel. Ez a találkozás megjelöli az embert. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megszerettjük vele a csöndes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

Összefoglalva az elvárások a következők:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra és az igazra,
- részvétel a vallásának megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban,
- hazaszeretet, magyarságtudat,
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt,
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása,
- alapos, rendszeres és pontos munka,
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése,
- a házirend felelős betartása,
- tudja elutasítani a káros szenvedélyeket.

Az intézmény a diákok nevelését a tanórákon túlmenően különböző szakkörökkel, osztálykirándulásokkal, sport és kulturális események szervezésével biztosítja. Ezen a diákoknak erejükhez mérten részt kell venniük. Az intézmény diákszervezetei ehhez ajánlást készíthetnek.

II.1.3.3. Erkölcsi ajánlások a szülőknek

Minden intézmény létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga és kötelessége, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket, illetve ennek hiányában igyekezzenek ilyen iskolát alapítani. Az intézmény igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha szülők is közösséget alkotnak, hiszen "a keresztény hit is egy közösség ölen születik és növekszik." Így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az intézmény közösségébe, és az intézmény

elvégezése után oda kerülnek vissza. Ez garancia arra, hogy a gyerekeket az intézmény után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata.

Az intézmény a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az intézmény katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az intézmény ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az intézmény feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkal együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az intézmény a szülőkkal igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkal való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, szülői levelek, szülői lelki napok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés. Az intézmény elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban, ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

II.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

II.2.1. Katolikus keresztény értékrend

A hitismeretek oktatása során ismerjék meg a gyermekek a Bibliát, a katekizmust, az Egyház szertartásait, az egyházi év legfőbb időszakait Tanulják meg, miként élhetnek a szentségek erejéből, a szentmise kegyelmeiből. A nevelők személyes hitükön keresztül segítsék a gyermekek helyes istenképének kialakulását, hogy így eljuthassanak az Istennel való közvetlen kapcsolathoz. A kötött szövegű imákon kívül tanuljanak meg saját szavaikkal is imádkozni. A nevelőmunkát az Evangélium és a Katolikus Egyház tanításában kifejezett értékek határozzák meg. Ezek közül kiemelkednek a következők:

- Isten és az embertársak szeretete;
- az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az Egyházban és a társadalomban;
- az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadságjog tisztelete és a parancsok megtartása;
- az egyén testi és értelmi képességeinek felismerése és fejlesztése;
- a nemzeti és az európai humanista értékrend átadása mellett kiemelt figyelmet fordítani az emberiség előtt álló közös problémákra, valamint a különböző kultúrák, keresztény vallások iránti nyitottságra.

Katolikus, keresztény nevelésünk eszközei:

- rendszeres iskolai hitoktatás.
- életkoruknak megfelelő mértékben részvétel az egyházi liturgiában, imában;
- iskolai lelki napok egy tanévben két alkalommal, az adventi és nagyböjti időszakban;
- részvétel zarándoklatokon, melyek segítségével megtapasztalhatják Isten szeretetét, irgalmát, jelenlétét;
- tantestületünk elkötelezett pedagógusokból áll, akik megélt hitük továbbadásával támogatják gyermekeink hitben történő felnövekedését. Az ő nyitott személyiségük és hiteles személyes példaadásuk legerősebb eszközünk;
- a tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum);
- minden tanítási nap egy rövid elmélkedéssel, imádsággal kezdődik;
- havonta egy vasárnapi szentmisét tartunk az intézmény diákjainak és dolgozóinak;
- szerdai mise: diákjaink tanáraikkal együtt a Belvárosi Templomban havonta szentmisén vesznek részt az osztályfőnöki órán. A misén ministrálnak, felolvassák az olvasmányt, könyörgést (a könyörgésekben saját kéréseiket is megfogalmazzák), a liturgia ének szolgálatában is részt vesznek;

- az iskolában tanító pap(ok) hetente a gyónási, közös imádság, szentségimádás lehetőségét biztosítják;
- elismert egyházi személyiségek, példaképek (szentek) bemutatása.

II.2.2. Magyarságtudat, hazafias nevelés

Minden ember egy adott nyelvi, kulturális közegben él. Ez alapvetően meghatározza gondolkodásmódját, világlátását, magatartását. Aki ezt elveszti, vagy akiben ez nem alakul ki, az gyökértelen lesz.

Magyarságunk gyökerei nagyon mélyek. 1100 éve élünk a Kárpát-medencében. Sok történelmi nehézséget álltunk ki. Nyelvünk sok változáson ment keresztül. Kultúránkat sokféle hatás érte nyugatról és keletről is. Mindezek együttes hatásából fejlődött ki magyarságunk. Sokrétű gazdagsága lenyűgöző. Ezek feltárása, átadása minden intézmény legfontosabb feladatai közé tartozik. Hitünket is csak magyarként tudjuk megélni.

Sajnos a XX. század történelme nem kedvezett az egészséges nemzeti tudat kialakulásának. A két világháború elvesztése, az ország kétharmadának elcsatolása, a több hullámban való kivándorlás, az internacionalista ideológia mind a magyarságtudat rombolásához vezetett, és erősítette az emberekben az értéktelen nemzet képét. Ezért tudott a kommunizmus bukásával annyira könnyedén betörni a fogyasztói társadalom nemzetek és kultúra feletti silánysága. Ebben a milióban kell újra felfedeztetni társadalmunkkal, diákjainkkal nemzetünk igazi értékeit.

Ma sok jó kezdeményezés van, amely ezek továbbadását célozza. Ebbe a folyamatba be kell kapcsolni intézményünket táncházak, népdalkörök, énekversenyek, kézműves foglalkozások szervezésével. Fel kell kelteni a diákok érdeklődését már kis korban. Ezt csak úgy érhetjük el, ha tanárok is megfelelő képzést kapnak, ha ők is szeretik kultúránkat. Ha ők is járják az országot, hogy minél több helyet megismerjenek. Erre nem lehet egységes programot megadni. Életformává kell tenni az intézményben. Ezt szolgálhatja a határon kívüli magyarsággal való kapcsolat felvétele is.

Az intézményi oktatásban, főleg a humán tárgyakban, valamint az ünnepekben nagyon sok nemzeti öntudatra nevelő lehetőség van. Ezeket ki kell használni. Ahol lehet, be kell építeni a tananyagba.

Meg kell ismertetni és szerettetni diákjainkkal kultúránkat, nyelvünk kincseit, hazánk tájait és természetesen elődeink nagyjait.

A Határtalanul! program ideális lehetőség a fenti pedagógiai elvek megvalósításához. A program utazásait nemzeti ünnepeinkre (október 23., március 15.), megemlékezéseinkre (október 6., június 4.) időzítve élményszerűen lehet az egyén és a közösség nemzeti identitását, hazaszeretetét erősíteni.

A Határtalanul! program elemeként a két utazások megvalósítása között az iskola tanulóival, pedagógusaival, dolgozóival témanap keretében osztják meg élményeiket a programban részt vevő tanulók.

II.2.3. Korszerű szaktárgyi tudás, élményszerű oktatás

Intézményünk olyan korszerű szaktárgyi tudást közvetít, amely megfelel az állami követelményeknek, felkészít az érettségire, a továbbtanulásra és a munka világában megjelenő új kihívásra, az élethosszig tartó tanulásra.

Minden pedagógusunk arra törekszik, hogy minél több irányban kiépítse a más tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretek útját, segítve a hálózatos gondolkodás megerősítését. A szétszabdalt ismeretek időleges halmozása helyett új minőségű, egységes tudást hozunk létre, az ismeretekre más és más szemszögből, más környezetbe ágyazva vissza-visszatérünk. Minden tanuló más és más értelmi-érzelmi struktúrájú. Akinek nem járható az egyik út, annak újabb összefüggésben jöhet létre a megértés, a bevésődés. Mások ismét más kapcsolódás útján jut-hatnak el a megértés szintjéhez.

A tudás megszerzésének négy alappillére az alábbiakban fogalmazzuk meg.

A hálózatos gondolkodás mellett a nemzetközi példákból való tanulásban, tapasztalatcserében, a nemzetközi környezetben végzett pedagógus továbbképzések során elsajátított korszerű, innovatív módszerekben is látjuk a szakmai továbbfejlődés lehetőségét, diákjaink egyedi kapcsolódási pontjainak megértését.

Felismertük a nemzetközi együttműködésekben rejlő ilyenfajta lehetőségeket, ezért aktívan bekapcsolódunk az E-twinning közösségbe és egyéb nemzetközi online platformok nyújtotta lehetőségekkel is igyekszünk élni. Részt veszünk Erasmus+ pályázatokban, melyek pedagógusaink, tanulóink nyelvi és szakmai fejlődését, az intézmény egészének hosszútávú fejlődését, korszerű létét támogatják.

II.2.4. Személyes törődés

Alsó tagozaton fokozott figyelemmel kísérjük gyermekeink kiteljesedését. Célunk az óvoda és az iskola közötti átmeneti időszak zökkenőmentessé, zavartalaná tétele.

Feladatunk a személyes, minden tanulóra kiterjedő odafigyelés. Felső tagozaton az életkori sajátosságokból, a kamaszkorból adódó nehézségek leküzdésében igyekszünk segítséget nyújtani tanulóinknak, a középiskolában pedig a felnőtté válás folyamatában támogatjuk őket.

Eszközeink, lehetőségeink:

- tanítóink, tanáraink első osztálytól kezdve folyamatosan segítik diákjaink előrehaladását, személyiségük kinyílását (személyre szóló célok, feladatok kitűzése, egészséges lelki fejlődés segítése);
- családi hangulatú napközis csoportokat szervezünk tanulóink számára 1-8. évfolyamon. A tanulási technikák kialakításakor időtervet készítünk, tantárgyak tanulásának sorrendjét, az önellenőrzés módját egyénileg alakítjuk ki a napköziben;
- korrepetálásokat végzünk elsődlegesen a felzárkóztatás céljából;
- törekszünk a tehetséggondozás tanórán kívüli megvalósítására szakkörök formájában 1-8. évfolyamokon, a középiskolában fakultáció kereteiben.

II.2.5. Családi életre nevelés

A család a társadalom magva, melyet óvni és védeni kell, mert itt tanulják meg a gyermekek a beilleszkedést egy közösségbe, a harmonikus együttélést másokkal. A helyes családmodell kialakítására nagy szükség van, mert sok gyermek rossz családi környezetben, vagy éppen család nélkül nő fel, ezért nincs arra lehetősége, hogy meglássa a családi élet örömeit, és elsajátítsa az ehhez nélkülözhetetlen erényeket.

Mint katolikus intézmény a keresztény család modelljét értéknek és ideálnak tekintjük, és ezt a szemléletet szeretnénk vonzóvá tenni. A gyermekek tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek, olyan, mint egy nagy család. Ebben a családi légkörben érezzék meg Isten szeretetét, alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák.

II.2.6. A művészeti oktatásunk pedagógiai alapelvei

Az iskolák egyoldalú intellektuális képzésével szemben célunk a teljes személyiség formálása, a művészet személyiségformáló hatásának kiaknázása, a gyermek élményhez juttatása. A művészeti tárgyakban elsajátított, kialakított készségek fogékonnyá teszik a tanulókat más ismeretek befogadására.

Az művészetoktatás olyan fejlesztő pedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a képesség- és készségfejlesztésen, tehetséggondozáson van. A tananyag a zenei-, táncművészeti (klasszikus balett),

a színjátszás (dráma) és képzőművészeti műveltség megalapozásához szükséges, alapvető tartalmakat foglalja magába.

A művészeti órákon az alkotói légkör megvalósítására törekszünk, melynek jellemzői az igényesség, a gyerekek iránt megnyilvánuló bizalom, megértés, türelem. Minden tanítványunknak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerinti fejlődés lehetőségét. A kreatív képességek kialakításához pozitív környezeti hatásokat (motivációs tényezőket: kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy, szorgalom, kitartás, becsvágy) biztosítunk. Reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, illetve pálya kiválasztását.

II.2.7. Az élménypedagógia a tanításban

Arra törekszünk, hogy a tudáselsajátítás folyamatában minél nagyobb szerepe legyen az átélt, megélt élményeknek. Hozzásegítjük tanulóinkat munkájukban az alkotás öröméhez, melyben sikereket élhetnek meg.

II.2.8. Környezettudatosságra, fenntarthatóságra nevelés

Változó világunkban kiemelten fontos a környezettudatosságra való nevelés. Ennek részei a környezetvédelem, a természetvédelem és a fenntartható fejlődés tudatosítása. Mindezek feladata a teremtett világ értékeinek megóvása és az ember által élhető, utódaink számára is fenntartható életvitel, életmód kialakítása. Ennek elsődleges módja a szemléletformálás. A fogyasztói életmódból fokozatos áttérés egy energiatakarékos, környezet-tudatos viselkedésmódra. Emiatt jelenik meg tantárgyainkban a környezet- és természet-védelem, az energiatakarékos, illetve elsősorban megújuló energiaforrások használata, tanórákon kívül pedig a szelektív hulladékgyűjtés és a környezet-és természetvédelmi programok. Olyan szakmák és tudományterületek felé szeretnénk terelni diákjainkat, melyek a jövőben is használhatóak lesznek. Szeretnénk diákjaink számára a fenntartható fejlődés szemléletében is használható tudást közvetíteni. Fontos, hogy leszűrjük a következtetést a múlt gyakorlati hibáiból, melyek a környezetünket, a teremtett világot folyamatosan károsították és károsítják.

A fenntarthatóság, környezettudatosság kiemelt fontosságát támasztja alá, hogy ezt a témát célkitűzésként jelöljük meg az intézmény Erasmus+ akkreditációs pályázata során. Szeretnénk előljáró nemzetközi példákon keresztül még többet tanulni, diákmobilitásokon keresztül diákjainkkal is meg tapasztaltatni a fenntartható fejlődés fontosságát, a környezettudatos gondolkodást.

Környezeti nevelési programunk a X.1 mellékletben található.

II.2.9. Kulcskompetenciák fejlesztése

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az unió polgárai egyrészt hamar és hatékonyan alkalmazkodhatnak a gyorsan változó modern világhoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik (anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, matematikai gondolkodási kompetencia, természettudományos és technikai kompetencia, digitális kompetencia, személyes és társas kapcsolati kompetencia, munkavállalói és vállalkozói kompetencia, kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság, a tanulás kompetenciái -

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyik területhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetettebb rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia esetében megtalálható, például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a

kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

Az országos kompetenciamérések eredménye azt mutatja, hogy intézményünk a matematika és a szövegértés kompetencia területen még éppen elfogadhatóan teljesít. Az eredmények javítása különösen fontos számunkra, hiszen az oktatás eredményességét alapvetően befolyásolja ez a két terület. Az elért eredmények javítása érdekében fontosnak tartjuk, hogy valamennyi tantárgy használja ki azokat a lehetőségeket, amelyek erősítik ezt a két területet. Különösen fontos az önálló ismeretszerzési képesség fejlesztése, amihez elengedhetetlen a szövegértés és az értő olvasás. Ennek egyik fontos eszköze az iskolai könyvtár használata és a könyvtári órák számának növelése. Minden egyéb tantárgynak meg kell keresnie azokat a területeket, ahol az önállóan folyó ismeretszerzés forrása valamilyen nyomtatott vagy elektronikus ismerethordozó lehet. A vonatkozó jogszabályoknak megfelelően az OKM FIT elemző szoftver használatával elemeznünk kell a kompetenciamérések eredményeit, osztályokra és - szükség esetén - egyénekre bontott intézkedési terveket kell készítenünk. Keresnünk kell azokat a kitörési pontokat, amelyekkel ezeket az alapvető kompetenciákat eredményesebben tudjuk fejleszteni.

A matematikai gondolkodási kompetencia más tantárgyakban való fejlesztésére elsősorban olyan kompetencia-komponenseket kell kiválasztanunk, amelyek fejlesztése hosszabb időn, lehetőleg egész tanéven keresztül, több tantárgyban is folytatható: ilyen a természetismeret, biológia, fizika, földrajz, kémia, történelem, magyar nyelv és irodalom. A készségeket és képességeket (rendszerelés, kombinativitás, deduktív és induktív gondolkodás) a tanítási órákon, az egyébként is feldolgozandó tantárgyi tartalmak felhasználásával, azok kismértékű átalakításával tudjuk fejleszteni.

II.2.10.A nevelés további fejlesztési területei

A Nemzeti alaptanterv fontos további nevelési területeket fogalmazott meg, melyek a következők:

- önismeret, társas kultúra;
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség;
- állampolgárságra, demokráciára nevelés;
- gazdasági, pénzügyi nevelés;
- tanulás tanítása.
- pályorientáció;
- médiatudatosság;

E fejlesztési területek megvalósulási módját a helyi tanterv tartalmazza.

II.2.10.1. Önismeret, társas kultúra fejlesztése

Társas kapcsolataink megfelelő kialakításához elengedhetetlen az önismeret, önfogadás, önkritika fejlesztése, erősítése. Feladatunk a céltudatosság, mások iránti figyelem kialakítása. Arra törekszünk, hogy tanulóink meg tudják fogalmazni az egyéni és közösségi érdekeiket. Az együtt végzett közös munka során diákjaink megismerik saját képességeiket, korlátaikat és lehetőségeiket. Képesé kell tennünk őket az együttműködésre, empátiára, hogy átérezzék és gyakorolják a segítségnyújtást. A mai digitális világban különbséget kell tenniük a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, hogy be tudjanak kapcsolódni különböző kisközösségekbe, rendelkezzenek a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel.

II.2.10.2. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Pedagógiai eszközeink segítségével mindent megteszünk azért, hogy tanulóink a társas élet különféle színterein képesek legyenek betartani a kapcsolatteremtés és kapcsolatfenntartás elfogadott normáit. Korosztályuknak megfelelő feladatokat kapnak vagy választhatnak, melyek által tudatosul, hogy a

vállalt feladatok felelősséggel járnak. Diákjainkban a folyamatos együttműködés során fokozatosan világossá válik társaikkal való kölcsönös egymásra utaltságuk. Iskolánk kapcsolatai adnak lehetőséget arra, hogy diákjaink tapasztalatot szerezzenek a fogyatékkal élőkkel való együttéléstről, amelynek során felismerhetik a segítő tevékenység fontosságát a mindennapokban.

II.2.10.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Fontos számunkra, hogy gyermekeink nyitottá váljanak a társadalmi jelenségek iránt, melyek által képessé válnak az együttműködésre, megértik a szabályok fontosságát. Feladatunk megismertetni velük az alapvető emberi, szabadság-, állampolgári jogokat, kötelezettségeket és az őket megillető jogok érvényesítési lehetőségeit. Meg kell tanítanunk az erőszakmentességet biztosító technikákat, a konfliktuskezelést, melynek eszköze a közösségben a közösségért folytatott tevékenykedtetés a közösség javára.

II.2.10.4. Gazdasági, pénzügyi nevelés

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink megszerezzék azokat az alapvető gazdasági és pénzügyi ismereteket, melyek a mindennapi élet során jelen vannak (számlanyitás, pénzfelvétel, kártyahasználat, hitel, kamat stb), hogy képesek legyenek egyéni pénzügyi döntéseket hozni. Gondolkodásukat és cselekedeteiket az energiatakarékosság irányába tereljük.

II.2.10.5. A tanulás tanítása

Célunk, hogy gyermekeink lépésről lépésre sajátítsák el az önálló tudáselsajátítás, a helyes időbeosztás technikáját. Fontosnak tartjuk az önismeretre nevelést, mely segíti a hatékonyabb információszerezést, s egyben mutatja azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak. Képessé kell tennünk diákjainkat, hogy gondolataikat szabatosan fejezzék ki és állításukat képesek legyenek indokolni. Fontos megtanulniuk a lényegkiemelés, a jegyzetelés technikáját, mellyel a hallott és olvasott szöveget feldolgozzák.

II.2.10.6. Pályaorientáció

A mai diákoknak tudniuk kell, hogy életük során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért nagy jelentősége van a folyamatos tanulásnak, önképzésnek, élethosszig tartó tanulásnak. Ehhez szükséges, hogy reális ismeretekkel rendelkezzenek saját képességeikről, adottságaikról, tervezett szakmájukról, hivatásukról. Fontos, hogy megfogalmazzák érdeklődési körüket, hol tudnák megszerzett ismereteiket legjobban hasznosítani.

II.2.10.7. Médiatudatosságra nevelés

Kiemelt figyelmet szentelünk a média helyes használatára. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink tudatosan válasszanak tanulásukat, művelődésüket és szórakozásukat segítő médiák között. Célunk, hogy tisztában legyenek az internettartalmak hasznáival és veszélyeivel, kialakuljon kritikai érzékük a médiatartalmak hitelességét illetően.

II.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola a társadalom másodlagos szocializációs színtere, s mint ilyen az utóbbi időben jelentős kihívások érték. Az iskolai személyiségfejlesztés körülményeit jelentősen befolyásolja az a tény, hogy a családok jelentős része belső problémákkal terhelt. Ebből nevelési hiányosságok származnak, illetve ebből következik az is, hogy a családok egy része nem tud tartós segítséget nyújtani a tanulás terén nehézségekkel küzdő gyermekeknek, fiataloknak. További problémát jelent az, hogy a társadalom széles rétegeiben terjednek a személyiséget, testi és lelki egészséget kikezdő szokások, életviteli gyakorlatok. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatosan tehát nemcsak az a feladat hárul az iskolára, hogy megteremtse a fejlődés életkori sajátosságainak megfelelő környezetrendszert, hanem az is, hogy a fiatalok személyiségfejlődését gátló hiányokat pótolja, helytelen beidegződéseket és gyakorlatokat lebontsa, ellensúlyozza.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok meghatározása és elvégzése finom szervezési munkát, mély együttműködést igényel. Ezeket a feladatokat az intézményben alkalmazott szakemberek együttműködése által próbáljuk meghatározni és megoldani. Különösen fontos szerep hárul e munka során az ÁMK vezetésén kívül a lelki vezetőre, a védőnőre, az ifjúságsegítőre, a drámapedagógusokra, a fejlesztő- és gyógypedagógusokra, az iskolaorvosra, az osztályfőnökökre, és a napközis nevelőkre.

A személyiségfejlesztésben kiemelt fontosságot tulajdonítunk a tanulók önismerete ápolásának, valamint a pozitív személyiségjegyek megerősítésének. Arra törekszünk, hogy tanulóink pozitív énképet alkossanak önmagukról, s egyúttal legyenek képesek arra, hogy egyéni érdekeiket, céljaikat és elképzeléseiket összeegyeztessék szűkebb és tágabb közösségeikkel. Célunk, hogy tanulóink "lelki állóképessége" megfelelő legyen: jól tudják feldolgozni sikereiket és kudarcaikat, törekedjenek mások sikerei előmozdítására.

Pedagógusaink a tanulók önismeretét, személyiségüket az Erasmus+ nyújtotta nemzetközi környezetben végzett - kifejezetten erre irányuló - képzéseken tanult, innovatív módszerek elsajátításával és azok napi gyakorlatba helyezésével is fejlesztik.

II.3.1. Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés az intézmény egyik legfontosabb és - a társadalomban megfigyelhető erkölcsi válság, értékrendi válság közepette - egyik legnehezebb feladata is. Az őszinteség, szerénység, áldozatvállalás és sok más hagyományos érték haszna, különösen pedig anyagi haszna közvetlenül nem látható, sokak szemében - az elrettentő példák miatt - eleve kétséges. Programunkkal olyan erkölcsi eszményeket tűzünk célul, amelyek egyetértésre találnak a szülők és a pedagógusok körében, amelyek nem sértik a családok lelkiismereti szabadságát, amelyek úgy válnak diákjaink személyes javára, hogy a tágabb közösségek számára is hasznosak. Ilyen értékek az alábbiak:

- az emberi élet és egészség védelme;
- a lelki és a testi kényszer elutasítása;
- az öncélú fájdalomkøzøs elkerülése;
- a szavak és a tettek egysége;
- előrelátó bánásmód a természet kincseivel és a társadalom javaival;
- önkorlátozás erőfőlény esetén;
- a gyengébb védelme;
- mértéktartás;
- a másság elfogadása;
- mások munkájának megbecsülése;
- a tudás tisztelete;
- az adott szó betartása, szerződési fegyelem;

- felelősségvállalás;
- barátság – a saját csoport iránti szolidaritás.

Az erkölcsi nevelés főbb iskolai eszközei:

- az iskola, a pedagógus és az együttműködő szülő hétköznapi körülmények között úgy nevel erkölcsre, hogy példát mutat és gyakoroltat;
- a pedagógus részvételével zajló beszélgetések;
- a tanulók egymás közötti akciói és beszélgetései, a körükben felmerülő problémák önálló megoldása, amelyekre az iskola keretén, (tanórán kívüli) programot kínál;
- tanórai szituációk teremtése és tapintatos irányítása;
- ünnepélyek, megemlékezések, ahol a történelmi események szereplőiről erkölcsi ítéletek hangzanak el, példaképek állíttatnak.

II.3.2. Érzelmi nevelés

Az érzelmek gyakran másik személyiségre vagy egész csoportra irányulnak, az érzélemlát a személyiség sajátja. Az emocionális nevelés az érzelmeket gazdagítja, segít ezeket felismerni önmagunkban és másokban, segít őket kordában tartani, energiájukat alkotóerővé tenni. Az értelmi és az érzelmi nevelés szükséges aránya életkoronként változik. A kisebbek jobban igénylik a tanári segítséget, biztatást, érzelmi támogatást. A serdülők bizalmát nehezebb elnyerni, de a lehetőség azért megvan erre, különösen a nyolc évfolyamos képzésben, ahol a hosszú idő alatt szoros bizalmi kapcsolat alakul ki a tanárok és diákok között.

A tantárgyak közül az irodalom képes leginkább érzelmeket kiváltani, de – témájától függően – az osztályfőnöki óra is helye lehet az érzelmi nevelésnek. Valamint bármely szakóra, ahol öröm, kudarc, versengés, együttérzés ébred a diákokban. Ilyenkor a pedagógus helyes reakcióival nevel

Az érzelmi nevelés főbb iskolai eszközei:

- az élő-és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása;
- ünnepélyek, megemlékezések, műsorok, kirándulások, táborok szervezése;

II.3.3. Értelmi nevelés

A megtanult ismeretek a személyiségben rendszerré szerveződnek, s ez az új információk befogadásában szűrőként működik, a rendszerrel ellentmondásban álló elemeket fokozatosan ellenőrzi, miközben logikai szabályokat követ.

A diákokat meg kell tanítani arra, hogyan tanuljanak, ezért kiemelten fontosnak tartjuk a jövőben, hogy tanulóink elsajátíthassák a sikeres tanulás módszereit. A nagyobbakat arra, hogyan jegyzeteljenek. A tanárnak általában órai vázlatot kell készítenie, és figyelemmel kell kísérnie a tanulók füzetét, munkafüzetét, jegyzetelését.

A szorgalomjegyek meghatározása és megbeszélése ösztönözheti a gyermekeket a jobb tanulásra. A hangsúly a megbeszélésen van. A nevelő hatás valójában csak akkor érvényesül, ha a tanuló megérti a sikertelenség okát. A szaktanári dicséret, oklevél, könyvjutalom is ösztönző hatású. De mind az elégedetlenséget kifejező szorgalomjegy, mind az elégedettséget mutató jutalom akkor nevelő hatású igazán, ha a tanulóközösség ezekre megfelelően reagál.

Az értelmi nevelés főbb iskolai eszközei:

- tanulmányi versenyre való felkészítés;
- tanárok által igényesen vezetett vita;
- több megoldást lehetővé tevő feladatok kiadása;
- önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, fejlesztése;
- a megismerés képességének fejlesztése;

- az önismeret, a céltudatosság kialakítása;
- helyes önértékelés kialakítása;
- könyvtárhasználat és az internet-használat megkedveltetése;
- szaktanterem által nyújtott kísérletezési lehetőségek biztosítása.

II.3.4. Esztétikai-művészeti nevelés

Az esztétika és művészet emberi alapszükséglet. A pszichológiai és pedagógiai vizsgálatok eredményei egyértelműen igazolják ezt a megállapítást, sajnálatos azonban, hogy a tanítási gyakorlat nem veszi figyelembe ezt a tényt. Nem számol ugyanis azzal, hogy a szükséglet hiányérzet, amely a hiányt megszüntető cselekvést motiválja. Az ilyen szellemi-érzelmi hiány személyiségbeli fejletlenséghez, torzulásokhoz vezethet. Gyermekeink a kapcsolatteremtésben, az önfegyelemben, az áldozatkészségben, a tisztességes munkában, az örömben, a minőségi gondolkodásban elmaradottak lesznek.

Az alapszükséglet mindenképpen elindítja a hiánybetöltő cselekvéssort, feltétlen kielégítést kíván. Ha nem tanítjuk ugyanolyan súllyal csillapításának kulturált, építő útjait, más, sok esetben negatív vagy sekélyes értékű utat keres. (Ezek jól ismert jelenségek: kritikátlan divatmajmolás, igénytelen olvasmányok, személytelen és otthontalan lakáskultúra, lealacsonyító társas kapcsolatok, alkohol és decibelszintben mért szórakozás, a személyiségromboló zene élvezete, horror stb.)

A művészet a személyiség legbelsőbb rétegeit az érzelmeket éri el, a tudattalan összekötő elemeit érinti meg. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a növendékekben a művészet megőrkítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. A szemléletmód kialakítása nagymértékben attól függ, milyen gondolati pályákhoz, milyen gyakorlathoz szoktatjuk a növendékeinket. Amelyik megközelítési móddal többen találkoznak, nagyobb befolyással lesz világképük struktúrájára. A fenti elméleti megállapításokra intézményünk az alábbi iskolai gyakorlattal ad választ: A művészet-esztétikai alapszükséglet rendszeres kielégítése, az érzelmi, idegrendszeri pályák naponkénti bejárása a tanórákon és délután. Ez a „találkoztatás” nem csupán egy tantárgyra koncentrált, hanem a közösen meghatározott program szerint valamennyi pedagógus munkájába integrálandó.

A Lukin László ÉZI és AMI jelentősen hozzájárul tanítványaink zenei ízlésének fejlesztéséhez. Átlagos zenei képességű gyerekekkel és nemcsak kiemelkedő tehetségekkel foglalkozunk. Sokat, sokféleképpen zenélünk, nem csak énekórán, nem csak elsajátítás igényével, hanem „csak a dalolásért”. Az énekkar célja az együtt lélegzés, együtt örvendezés, egymásra hangolódás, aktív társas zenélés, kicsik-nagyok együttműködése, - keresztény közösség lévén - alkalmi liturgikus szolgálat. Énekóráink nem hagyományos rendszerű „agymunkára” építő, speciálisan szakmai jellegű órák. A gyerekekkel foglalkozó pedagógusainkkal tudatosítjuk a művészet, a zene szerepét, jelentőségét, hatásmechanizmusát. A naponkénti gyakorlások, művek megtanulásának eredményeképp fejlődik a memória, a dallamok és dalszövegek naponkénti memorizálása edzi a bevésés képességét.

Alapfokú művészeti iskolánkban a hangszertanulás lehetősége, a táncművészetben való elmélyülés és a színművészet alapjainak megismerése áll a növendékek rendelkezésére az egyes tanszakokon.

II.3.5. Tanítványainkban kialakítandó személyiségjegyek

A személyiségfejlesztési programunkkal az alábbi személyiségjegyek kialakítására törekszünk:

- helyes önértékelés;
- értékek felismerése, megbecsülése, a mellettük való kiállás;
- józan, megfontolt ítélőképesség;
- saját akaratunkról való lemondás mások érdekében;
- szelídség, az alázat, a türelem;
- alaposság igényének a kialakítása;

- mértékletesség;
- bűnbánatra való készség;
- belső csendre, elmélyülésre való igény;
- hűség Istenhez és embertársainkhoz;
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

II.3.6. A közösségi szolgálat megszervezése

A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.

Iskolánkban a közösségi szolgálatot a 9. évfolyam második félévétől a 11. évfolyam végéig terjedő időszakban szervezzük a tanulóink számára.

A közösségi szolgálat szervezését az intézményegység-vezető által megbízott iskolai koordinátor végzi. Az iskolai közösségi szolgálat rendjének kidolgozásakor a következő szempontokat vettük figyelembe:

- települési adottságok, lehetőségek,
- helyi igények,
- a tanulók elképzelései, tervei,
- egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő úgy, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe,
- a tanítási napokon legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, a tanítási napokon kívül legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető a közösségi szolgálati tevékenység.

A közösségi szolgálat keretei között

- az egészségügyi,
- a szociális és jótékonyági,
- az oktatási,
- a kulturális és közösségi,
- a környezet- és természetvédelmi,
- a katasztrófavédelmi,
- bűn- és balesetmegelőzés,
- az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös
- sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység.

A közösségi szolgálat teljesítéséről szóló igazolásokat (formanyomtatványon) legkésőbb a következő tanév szeptember 15-ig fogad el az intézmény.

II.3.7. Iskolapszichológus

Intézményünkben iskolapszichológus működik. Tevékenységével az oktató-nevelőmunkát segíti.

II.3.7.1. Az iskolapszichológus jogai és kötelességei az iskolában

- önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen;
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül;
  - konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel;
  - pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak;

- tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban;
- a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő;
- tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon gyermeket, melynek során a gyermek távolmaradása a tanítási órától engedélyezett és nem von maga után szankciókat.

II.3.7.2. Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul;
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit;
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

II.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A gyermekek és fiatalok boldogulása és boldogsága jelentős mértékben attól függ, hogy egyénenként milyen mértékben képesek alkalmazkodni azokhoz a közösségekhez, amelyekben élnek, illetve a későbbiekben élni fognak. Célunk, hogy tanulóink ne csak tagjai, hanem építői is legyenek közösségeiknek. Ennek érdekében nagyon fontos az ehhez szükséges pozitív személyiségjegyek kialakítása, megerősítése: bizalom, őszinteség, türelem, mértékletesség, megértés, elfogadás, segítőkészség, szolidaritás, tisztelet.

A közösségfejlesztés sem képzelhető el a tanulók aktivitása nélkül. Ezért igyekszünk a fejlesztő tevékenységeket játékos formában megvalósítani: drámapedagógia, önismereti játékok, csoportépítő játékok, táborok, kirándulások.

A közösségfejlesztés során a tanulókat többféle közösségben igyekszünk beilleszteni, ezáltal eredményesebb és tartósabb eredményeket érhetünk el. Támaszkodunk a tanulók már meglévő közösségeire, így elsősorban a családra. Egyeztetjük fejlesztőprogramjainkat, és törekszünk arra, hogy minél több olyan rendezvényünk legyen, amelyek a családok számára is aktív kapcsolódási lehetőséget biztosítanak.

Az iskolai nagyközösség szervezeti formája a diákönkormányzat. Az iskolavezetés mindent elkövet az önkormányzat hathatós működéséért, de tudni kell, hogy a társadalomra jellemző demokráciával kapcsolatos kétségek áthatják a tanulókat is, ezért önkormányzati keretek között nem könnyű közösségfejlesztő tevékenységet folytatni. Ez a jelenség felértékeli a kisebb közösségek jelentőségét.

A tanulók kisebb közösségei az osztályközösségek. Az osztályközösségre hárul az a feladat, hogy a közösséget alkotó tanulók tulajdonságai pozitív irányba formálja. Itt sajátíthatják el és erősíthetik meg az együttműködés stratégiáit a tanulók. Itt tehetnek szert azoknak a tulajdonságoknak gyakorlására, amelyek nélkül nincs élő közösség. Az osztályközösség fejlesztéséért az osztályfőnökön kívül az osztályt tanító valamennyi pedagógus felelős.

Kiseb közösségek a kulturális és sporttevékenységre szerveződött csoportok, diákkörök. Ezek belső ereje különlegesen nagy. Mivel eleve értékteremtésre jönnek létre, kapcsolatrendszeik általában stabilak. Meglétüket az intézmény több területen hasznosíthatja, különösen akkor, ha ezen csoportok között is épülnek kapcsolatok. A speciális közösségek fejlesztése a csoportvezetőken kívül a csoportot alkotó tanulók osztályfőnökeire is feladatot ró.

A közösségfejlesztés kiemelt területe az iskolai hagyományok ápolása, amely nélkül nem válhat iskolapolgárrá a Szent László ÁMK-ba beírt tanuló. Ezért minden tanuló számára kötelező a hagyományápolásban való szerepvállalás. (Az intézmény hagyományait az SZMSZ részletezi.)

A családi és iskolai közösségek mellett a társadalom egyéb területei legalább olyan fontos szerepet játszanak, mint az előzőek. A gyermekekben és fiatalokban ki kell alakítani a társadalom iránti felelősségvállalás pozitív vonásait, ezért a magasabb évfolyamokba járó tanulókat igyekszünk külső társadalmi szervezetek munkájába bekapcsolni. Kiemelt szerepe van e tekintetben a katolikus karitással kialakított együttműködésünknek. Törekszünk arra, hogy tanulóinkat lehetőség szerint integráljuk a lakóhelyük szerinti egyházközségekbe oly módon, hogy ott aktív szerepvállalásra legyen módjuk. Élő kapcsolatot ápolunk a város és a környező falvak szociális intézményeivel.

II.4.1. Tanórai közösségi nevelés

Az iskola közismereti, szakmai, művészeti és hittanórai a szakmai és hitéleti nevelés mellett közösségfejlesztő feladatokat is betöltenek. Tanórai foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- a tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a tananyagba beépítve, másrészt a tanulói közösségen keresztül érvényesül. A közösségben kialakuló értékrend, normák, szabályok, elvárások segítik az egyént a döntésekben, a felelősségvállalásban;

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi- és munkaerő erősítésével;
- a tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek támogatása;
- a közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bíráló, önbírálat segítségével);
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése;
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az egymásért való felelősség érzésének erősítése;
- olyan pedagógusközösség (szakmai vagy adott feladatra szerveződő munkacsoportok) kialakítása, amely összehangolt tevékenysége által és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat, tanulói munkacsoportokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja.

II.4.2. Osztályfőnöki órák

Az osztályfőnöki óra a közösségépítés színtere. E tantárgyba integráljuk az önismeret, pályaorientáció, tanulás és médiaismeret témakörök egyes részeit. Az osztályfőnöki órán kiemelt feladat a társadalomból, médiából érkező negatív hatások ellensúlyozása, a szenvedélybetegségek prevenciója, a családi életre nevelés. Itt nyílik lehetőség rendezvényeink lelki és tartalmi előkészítésére. Az iskola és környezetük aktuális eseményeinek, problémáinak megbeszélésére.

II.4.3. Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások

Napközi, szakkörök, lelkigyakorlatok, zárandoklatok, kirándulások, osztály bulik, anyák napja, szavalóversenyek, népdaléneklési bemutatók egyenként és osztályonként.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- a rendszeresen megtartott lelki napok, zárandoklatok által a katolikus vallás és hit megélésének elmélyítése;
- az önellenőrzésre, egymás segítésére nevelés;
- átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítani, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését;
- sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (tánc, kézműves, sport) erősíteni a közösségi magatartást;
- a művészeti iskolában a kisebb-nagyobb létszámú csoportok (zenekari, énekkari, klasszikus balett, színpadi mű) szereplései alkalmával előtérbe kerül a tanulók egymásra utaltsága, a csoport sikere az egyéni produkciókon is múlik;
- a természetszeretet, a környezet iránti felelősséget kirándulásokkal, sétákkal elmélyítjük;
- a nevelőmunka elősegítése érdekében évente egyszer az osztályfőnökök, napközis nevelők az osztályok számára több napos osztálykirándulást szerveznek a szülői munkaközösséggel folytatott megállapodás szerint;
- a művészeti iskolával más településeken, más országokban való szereplések, zenei együttesek, rajzpályázatok résztvevőinek fogadása, a művészeti táborokban való részvétel alkalmával kialakult baráti kapcsolatok mind-mind személyiségfejlesztő hatással bírnak.

II.4.4. Napközi és tanulószoba

A tanórai foglalkozások utáni időszakot kiemelt pedagógiai feladatnak tartjuk. A napközis nevelő alsó tagozaton tanító végzettségű. Itt tanítjuk meg a kisdíjakokat az alapvető tanulás módszertani eljárásokra. Művészeti alkotómunkára van lehetőség, személyes mentális gondoskodásban lehet

részük. Kommunikációs képességeiket játékos szituációs feladatokkal gazdagíthatják, irányított szabadidős tevékenységgel, jó kulturális szokások alakíthatók ki számukra.

A tanulószobai foglalkozás a napi felkészülést szolgáló tevékenység, közvetlen tanári irányítással, mely meghatározott időkeretben és nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetben, csoportosan, illetve egyéni foglalkozás keretében zajlik.

II.4.5. A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során

- jó kapcsolat kialakítása az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel valamint külső szakemberekkel;
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet és az együttműködést fejlessze;
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlődésére.

II.4.6. Személyiség és közösségfejlesztés

Cél:

- beilleszkedés az iskolai életbe;
- szokásrend kialakítása;
- vallási élet megerősítése, megalapozása;
- illemszabályok megerősítése, tanítása, gyakorlása;
- a diáktársak tulajdonságainak elfogadása;
- a kapcsolatépítés szabályainak megismerése;
- egymás kölcsönös tisztelete;
- a létrejövő csoportok elfogadása;
- a keletkező konfliktusok helyes megoldása;
- reális önismeret;
- egészséges jövőkép megfogalmazása;
- pozitív példamutatás a diáktársak felé;
- a vallásnak, hitünknek tudatos vállalása.

Feladat:

- a feladatvégzéssel a feladattudat kialakítása;
- udvarias kommunikációra törekvés;
- alkalmazkodás a közösség szabályaihoz;
- az életkornak megfelelő vitakultúra elsajátítása;
- kulturált véleményalkotás formáinak elsajátítása;
- tanulási módszer fejlesztése;
- megbocsátó, segítő szeretet gyakorlása;
- egymás hibáinak, erényeinek elismerése, reális értékelése;
- a hibák kijavítására törekvés;
- emberi kötelességünk a gyengébbek, betegek, fogyatékkal élők segítése;
- a közösségben a demokratikus légkör megteremtése;
- reális énkép kialakítása;
- a tanulói jogok ismerete, alkalmazása;
- a közösségekben megjelenő negatív jelenségek felismerése a kritikai, jobbitó szándék kinyilvánítása;
- az iskolai életben aktív részvétel.

Eszköz, módszer:

- felelősi teendők bevezetése, gyakoroltatása;
- házirend megismertetése;
- közösségi programok előkészítésében, lebonyolításában részvétel (játék, kirándulás, dramatikus játék);
- családlátogatás, szociometriai felmérés;
- egyéni beszélgetések, szituációs játékok, versenyek, kirándulások;
- önismereti, személyiségfejlesztő játékok, programok;
- osztályprogramok, versenyek (előkészítés, értékelés);
- felmérések;
- az iskolai ügyelet ellátása;
- pályaaorientáció, pályaaalkalmassági ismeretek megszerzésének elősegítése.

II.5. A digitális kompetenciafejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

II.5.1. Célok a digitális pedagógia területén

Az új IKT-tendenciák ismerete és konstruktív alkalmazása a modern pedagógia nélkülözhetetlen része. Célunk, hogy a tanulók az ismeretszerzés képességét sajátítsák el digitális pedagógia alkalmazása során, a tudás pedig e képesség készségszintű alkalmazása legyen. A tanulók egymással együttműködve keressenek alternatív válaszokat, majd közösen értékeljék és alkalmazzák azokat. Célunk olyan pedagógiai módszerek alkalmazása, ahol a tanulónak rögtön sikerélménye van, a tanárnak sokkal több lehetősége van azonnal visszajelzést adni, értékelni, jutalmazni.

Célunk a kulcskompetenciák fejlesztésének támogatása digitális eszközökkel és digitális tananyagokon keresztül. A matematika kompetencia fejlesztése azért kiemelt terület, mert tanulása érzelmi és motivációs vonatkozásokban is formálja, gazdagítja a személyiséget, fejleszti az önálló rendszerezett gondolkodást, és alkalmazásra képes tudást hoz létre.

A különböző műveltségterületek megismeréséhez és megértéséhez a pedagógusok az újszerű szemléltetés mellett az összes tanulót be tudják vonni a tanítási-tanulási folyamatba. A hatályos Nemzeti Alaptantervben bármely tantárgy tananyaga átültethető a digitális eszközökre, az óravázlat elkészítésétől a számonkérésig, jutalmazásig. A rendelkezésre álló applikációk és a szoftver kínálat lehetőségei olyan széles eszköztárat adnak a tanárok kezébe, mely használatával hosszú távon csökken a felkészülés időtartama, növekszik az órák hatékonysága és a diákok lelkesedése, illetve könnyebben elmélyíthető a tudásuk.

II.5.2. Célok a nemzetközi digitális pedagógia területén

A nemzetközileg egységes digitális eszköztárak, applikációk, különféle platformok megismerését és biztos használatát is elsajátíthatják pedagógusaink az Erasmus+ kínálatában fellelhető képzéseken, mely tudást később megosztanak tantestületen belül, így hozzásegítve az itthon maradókat is, hogy mindezek alkalmazásával növeljék ők is tanóráik hatékonyságát, tanulói motiváltságát.

Az E-twinning nemzetközi közösség projektjeiben való részvétel úgyszintén a tantárgyköziséget, a hálózatos gondolkodást, a modern – tanulók érdeklődésének megfelelő – módszerekkel, projektmódszerekkel történő oktatást támogatja.

II.5.3. Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó feladatok

Szükségesnek tartjuk a tantestület digitális kompetenciájának fejlesztését akkreditált továbbképzésekkel digitális tananyagok alkalmazásának, adaptálásának és készítésének vonatkozásában.

A továbbképzésen szerzett elméleti és gyakorlati ismeretekre alapozva szeretnénk elérni, hogy a pedagógusok minél nagyobb létszámban a saját tantárgyuknál digitális óravázlatokat, tanítást-tanulást támogató digitális tananyag tartalmakat, digitális kis és nagy projekteket készítsenek és próbáljanak ki. Szükségesnek tartjuk, hogy a kipróbált és bevált módszerek tapasztalatait „Jó gyakorlatok”-ként megosszák más iskolák pedagógusaival.

II.5.4. Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó feladatok

Az digitális „okos” tanterem berendezése, elrendezése és a hardver eszközök, a legmodernebb IKT és mobil eszközök alkalmas a digitális környezet XXI-i századi követelményeinek teljesítésére.

A digitális „okos” tanterem gyors átrendezésével biztosítható az egyéni, a páros és a kooperatív (csoportos) munkaforma.

Az eszközök tekintetében egy 75" képátlójú interaktív megjelenítőt, tanulónként egy-egy tabletet, továbbá 3D nyomtatót és VR-szemüveget jelent maga a felszerelés. A tableteken és az okostáblán is oktatásra kifejlesztett applikációk és egy osztálytermi menedzsment szoftver segít az órák tervezésében és lebonyolításában - melyhez szélessávú internetkapcsolat szükséges, amely folyamatosan biztosítja az online tartalmak elérését.

A 3D nyomtató oktatási szempontból azért fontos, mert rengeteg szakmában igénybe veszik ezt a technológiát: megjelenik az egészségügyben, prototípusgyártásban, építészetben, alkatrészgyártásban, az autóipar, divat, marketing és a művészetek területén is. A mai iskolások zöme találkozni fog jövőbeli szakmája és hivatása során az additív gyártás-technológiákkal, ezért a 3D nyomtatás működésének ismerete olyan tudást jelent, amely a 21. század munkaadóinak különösen fontos lesz.

II.5.5. A fenntarthatóságra vonatkozó cél

Az intézmény célja, hogy a projekt során szerzett tapasztalatokat és eredményeket lehetőségeinkhez mérten tovább fejlesszük, beépítjük a tantestület eszköztárába, figyelembe véve a most még nem látható fejlődési irányokat is. A digitális technológia készségi szintű használatával a tanulók olyan kulcskompetenciákra és alapkészségekre tesznek szert, melyek később a munkaerő piacra való kikerülésükkor már alapkövetelmények lesznek.

II.6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

II.6.1. Célok és követelmények

Legfontosabb célnak azt tekintjük, hogy az „életre” készítsük fel tanulóinkat. Az intézmény fenntartója teremtsen meg az optimális ergonómiai feltételeket, megalapozva ezzel a tanulók egészséges munkakörülmények iránti igényét. A pedagógusok oktató munkájuk során tárják fel az összefüggéseket az életmód, az életvitel és az egészség, mint érték között, nevelőmunkájuk során pedig főként példamutatásukkal nyújtsanak alternatívát az egészséges életmódra. értsék meg a tanulók, hogy az egészséget veszélyeztető hatások közül számos kivédhető. Ismerjék fel, hogy a betegségek megelőzése hatékonyabb, mint a már kialakult betegségek gyógyítása. Tudják, hogy a harmonikus, lelkiileg teljes élet fontos tényezője lehet a testi egészségnek. Vegyék észre felgyorsult világunk veszélyeit és tudják elkerülni, kivédeni azokat.

II.6.2. Az egészségnevelési program megvalósításában résztvevők

- belső (intézményi) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelős, iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus;
- külső partnerek: Vöröskereszt, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, Nevelési Tanácsadó, Baja Városi Rendőrkapitányság, Sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők

II.6.3. Az egészséges életmód és életszemlélet területei az intézményünkben

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete;
- a mozgás fontossága;
- a testi higiénia;
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;
- a barátság, a párkapcsolatok;
- szexualitás keresztény szemmel;
- AIDS prevenció;
- személyes krízishelyzetek felismerése es stratégiák ismerete;
- a szenvedélybetegségek elkerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használatának megelőzése);
- személyes biztonság (közlekedés);
- a tanulási környezet alakítása;
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége, a környezeti ártalmak elkerülése;
- a betegség es a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat);
- fogyatékkal élők és hátrányos helyzetűek integrációja.

II.6.4. Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszereink

A hagyományos egészségnevelő felvilágosítást fontosnak tartjuk és megvalósítjuk elsősorban az osztályfőnöki es biológia órák keretében. A hagyományos egészségnevelő felvilágosítást azért alkalmazzuk, mert több es helyes tudás helyes döntésekhez es az életvezetés helyes alakításához vezet. A hagyományos felvilágosítás azonban nem elegendő a tanulók viselkedésének a befolyásolására.

Más, iskolán kívüli motivációk lényegesen erőteljesebbek lehetnek annál, semhogy pusztán az ismeretek átadása, kiigazítása révén érdemi eredményeket tudjunk elérni. Ilyenek például a projektmunkák, projektnapok, illetve az iskolarendőr, védőnő bevonása az iskolai nevelési munkába.

A hagyományos egészségnevelés jellemző vonása, hogy általában egyoldalú közlési forma: a diákság aktív es személyes bevonása nélkül történik. A nagyobb hatékonyság elérése érdekében pedig gyakran fordul elrettentő információk bemutatásához.

Rizikócsoportok felismerése – az iskolaorvosi vizsgálatok során sor kerül a tanulók életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatára, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küszködő diákok számára speciális kezelést, pl. gyógytorna biztosítása.

Serdülőkori készségfejlesztő vagy önismereti foglalkozások osztályfőnöki órákon.

II.6.5. A tanórák keretében megvalósuló testi es lelki egészségnevelési témák

II.6.5.1. Osztályfőnöki óra

Lelki egészség (mentálhigiéné)

- a lelki fejlődés folyamatai, meghatározói. A gátlások kialakulása es leküzdése. Az agresszió es hatása az egyénre. Önmagunk elfogadásának es elfogadtatásának képessége. Az esztétikum hatása a lelki fejlődésre. Lelki fejlődés a Biblia tükrében;

- a serdülőkor mint a személyiség kialakulásának döntő szakasza, az életkorból fakadó problémák, feszültségek (önállóvá válás, a döntés felelőssége, konfliktus szülőkkal és pedagógusokkal, kortárscsoportok az iskolában és azon kívül stb.);
- önismeret, önkontroll, önértékelés, önbizalom. Képességeink és korlátaink tudata, önnevelési készség és képesség kezelésükre. Képességeinknek, ambícióinknak és kondícióinknak megfelelő optimális testi-lelki terhelésre törekvés, az alulterhelés és a túlterhelés veszélyei. A szorongás, a stressz, a feszültség, a fáradtság oldásának „technikái”. A megfelelő konfliktus kezelés mint a lelki egészség feltétele, és a megfelelő mentálhigiénés állapot mint az eredményes konfliktuskezelés feltétele. A kudarcok tűrése, tanulságaik feldolgozásának, hasznosításának képessége;
- emberismeret, empátiakészség, figyelmesség, tapintat, alkalmazkodási készség, rugalmasság, ugyanakkor az autonómia megőrzésére irányuló erő, belső stabilitás. Az önálló döntés képessége, a lehetőségek mérlegelése, személyes felelősségvállalás;
- a művészi önkifejezés, a humor, a játék, a műélvezet, mint a lelki egészség helyreállításának, a feszültségek oldásának hatékony eszköze. Élményképesség, érzelmi jelenlét mindabban, ami történik velünk, a pozitív és negatív élmények feldolgozásának képessége;
- a keresztény értékek és saját magunk tisztelete, méltósága, egyéniségünk színeinek és kereszténységünknek vállalása. Érzelmeink elfogadása, s a velünk kapcsolatban levő emberek ösztönzése ezek vállalására. Az emberi kapcsolatok értéként való elfogadása, érzékenységre az emberi gesztusok esztétikumára. A lelki kiegyensúlyozottságot veszélyeztető tényezőkkel szembeni tudatos védekezés, a káros hatások ellensúlyozására törekvés.

Testi egészség

- az emberi test életműködésének ismerete az önismeret lényeges eleme. Az egészségmegőrzés belső igényének kialakítása. Az egyéni adottságok, hajlamok figyelembe vétele a szervezet működésében;
- a balesetek elkerülése. A közlekedés szabályai. A biciklivel való közlekedés egészségmegőrző szerepe és veszélyei;
- az egészségmegőrzés igényének felkeltése, az egészséges életmód szokásrendszerének kiépítése. A testi és lelki egészség összefüggései (pl.: Az önfegyelem, az akaraterő szerepe az egészség iránti igény kialakulásában, a pszichés zavarok testi jelei. A lelki egészség megerősítése esélyt ad az egészségkárosító szenvedélyek megelőzésére);
- a speciális egészségügyi problémákhoz, a szexualitást érintő kérdések megvitatásához célszerű meghívott előadót (orvos, biológus, védőnő, lelkipásztor) felkérni, aki kész a felmerülő konkrét problémák megválaszolására is. A tudnivalók nagy része elhangzik az érintett szakórán, de az egyéni problémák megbeszélésére ott nem mindig van idő és nem megfelelő a környezet sem. Az ezt igénylő diákok kapjanak lehetőséget személyes beszélgetésre.

II.6.5.2. Biológia óra

- saját testünk, szervezetünk működésének ismerete, mint az önismeret szerves része (egyéni hajlamok, jellegzetes betegségeket felismerése, a hipochondria tudatosítása);
- a serdülés testi sajátosságai, a serdülőkori biológiai, pszichológiai érés folyamatának ismerete, megértése;

- genetikai ismeretek, az öröklődés jelentőségének felismerése. Az egészséget fenyegető tényezők ismerete, törekvés ellensúlyozásukra (a környezet károsító hatása, helytelen életvitel, egészségtelen táplálkozási szokások, stressz stb.);
- fertőzések, járványok. A betegségek megelőzésének módjai (környezeti ártalmak minimalizálása, személyes higiéné, az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítása, törekvés a lelki egészség megteremtésére stb.);
- balesetek megelőzése (a balesetveszély felismerése, balesetvédelmi szabályok ismerete, betartásuk: segítségnyújtás balesetknél);
- az egészséges táplálkozás;
- biológiai, erkölcsi és keresztényi szempontok az egészséges szexualitásban, felelősségvállalás egymás iránt – a fogamzásgátlás egyház által támogatott módjai;
- a gyakran változtatott partnerkapcsolatok konfliktusai, veszélyei (fertőzésveszély);
- a keresztény családtervezés lehetősége;
- szexuális rendellenességek, devianciák, homoszexualitás, a nemi betegségek es a nemi magatartás összefüggése, az AIDS;
- egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése, illetve gyógyításuk;
- mértéktelen alkohol es kávéfogyasztás gyógyszerek, kábítószeres;
- az alkoholizmus es drogfüggőség kezelése (szociális es egészségügyi intézkedések).

II.6.5.3. Testnevelés óra, mindennapos testnevelés

- egészséges higiéniai szokások kialakítása (pl. váltóruha használata, órák utáni tisztálkodás);
- antibakteriális szerek túlzott használatának elkerülése;
- a rendszeres testmozgás egészségmegőrző és preventív hatásának megerősítése;
- a test és lélek harmóniájának megerősítése a mozgás által;
- a rendszeres testmozgás igényének kialakítása;
- a gyógytestnevelésre szoruló tanulók differenciált foglalkoztatása.

Céljaink

- a tanulók fizikai fejlődésének elősegítése;
- az általános fizikai teherbíró képesség elérése;
- szabadidő hasznos eltöltéséhez alternatívák nyújtása.

Időkeret

- a kötelező heti 3 testnevelés órát a délelőtti tanítási időben tervezzük;
- a tömegsport foglalkozások a délutáni órákban, a napközis játékos testmozgások szintén délután, a tanóra előtt, a napközis csoport órarendjéhez igazodva zajlanak.

Helyszínek

- Türr István Sportcsarnok
- tornaterem
- sportudvar
- tornaszoba
- konditerem
- műfüves pálya
- baletterem

Személyi feltételek

- a testnevelés órákat és tömegsport foglalkozásokat a testnevelő tanárok, a balettórákat balett-tanár, a délutáni játékos, egészségfejlesztő testmozgásokat a napközis nevelők vezetik.

A megvalósítás formái

- az előírt évfolyamokon a mindennapos testmozgás, testnevelés feladatai nevelés és oktatás szempontjából két jól elkülöníthető foglalkozás keretében oldhatók meg: délelőtt a testnevelés órák, illetőleg délután a tanórán kívüli foglalkozások során;
- a tanórán kívüli foglalkozások lehetnek szervezett sportfoglalkozások (sportáganként), vagy a napközi;
- azok a tanulók, akik valamely sportegyesületbe járnak, mentesülnek a délutáni foglalkozások alól.

Elsősegély nyújtási tervünket a X.5 melléklet tartalmazza.

II.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladatait a hatályos jogszabályok, a pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, a házirend, az intézmény világnézeti elkötelezettségéből adódó erkölcsi követelmények, fenntartói elvárások határozzák meg.

Kötött munkaidejében az intézményegység-vezető által meghatározott feladatokat látja el. E munkaidő keretei között végzi nevelési, oktatási feladatait. A fennmaradó munkaidő terhére végzi a pedagógus a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat: felügyelet, ügyelet, helyettesítés, csoportos és egyéni fejlesztési tervek készítése, eszmegbeszélések, értékelések).

Az alapvető feladatok közé tartozik a nevelőtestületi értekezleteken való aktív részvétel, feladatvállalás az intézmény munkaterveinek készítésében és kivitelezésében, a szaktárgyi és egyéb munkacsoportok tevékenységének irányítása, támogatása.

A pedagógus fontos, de pontosan körül nem írható feladata az intézmény képviselője a tanulók, a szülők, az intézmény partnerei, az intézmény szűkebb és tágabb környezete felé. Ebből következik, hogy a pedagógus mindig az intézményi közösség érdekeit képviseli. Ennek tükröződnie kell megnyilatkozásaiban, alkalomhoz illeszkedő öltözkézésében és tetteiben.

A pedagógus feladatai közé tartozik mindazon ingó és ingatlan vagyontárgy értékének megőrzése, amelyben és amellyel munkáját végzi. Különösen igaz ez azokra a tárgyakra, amelyekért pozíciójából adódóan (pl.: osztályterem, szaktanterem) vagy leltár szerint felel.

A pedagógus adminisztrációs és egyéb munkaköréhez tartozó feladatait adott határidőre, szabályokban rögzített elveknek megfelelően maradéktalanul elvégzi.

A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerzi az előírt minősítéseket. De ezen felül is gondot fordít tudásának ápolására, továbbképzésekre. A továbbképzéseken szerzett tudását munkacsoportjaival megosztja.

A katolikus hittelt és vallással kapcsolatos tudását állandóan gyarapítja, s ezt a tudást munkatársaival egyeztetve, s azok egyetértésével közvetíti a tanulók felé.

Tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat a körülményekhez képest a lehető legmagasabb színvonalon és pontosan tartja meg.

A tantárgyfelosztás alapján kapott megbízásaira éves munkatervet (tanmenetet) készít.

Tanítási gyakorlatát igyekszik korszerűsíteni. Munkáját a tanulók életkori és egyéb sajátosságaihoz igazítja, de a kimeneti követelmények érvényesítéséről nem mond le.

II.9. Az osztályfőnöki munka tartalma

Tevékenységének középpontjában a tanulók előmenetelének támogatása áll. Ennek érdekében szoros kapcsolatot ápol a családokkal. Igényli a szülők, gondviselők támogatását. A szülői közösség kialakításával a felnőttekből szükség esetén mentorhálózatot hoz létre.

Aktívan szerepet vállal az osztályközösséget tanító pedagógusok munkájának szervezésében, az osztály előmenetelének értékelését rendszeresen elvégzi. Előkészíti a szükséges beavatkozásokat, korrekciókat, amelyek az egyes tanulók vagy a közösség fejlődését segítik elő.

Irányítja, szervezi az osztályközösséget. Ennek során, szükség esetén, az iskolavezetés és a szülői közösség támogatásával tanórán kívüli tevékenységet szervez.

Elősegíti a tanulói öntevékenység kialakulását, támogatja a diákönkormányzat munkáját. Eléri, hogy az osztályközösség az iskolai élet aktív szervezésében feladatokat vállaljon.

Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket. Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.

Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire. Kapcsolatot teremt az iskolavezetés, valamint az osztály- és az osztály köré szerveződő szülői közösség között.

Rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók eredményeiről; szükség esetén tanáccsal látja el őket. Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.

Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.

Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.

Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését. Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről. Számon tartja sikereiket, segítségükre van az esetleges kudarcok feldolgozásában.

Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység...).

Az első félév végén és a tanév végén a tanulók véleményének kikérése után javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára. Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérrettel történő elismerésére.

A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót megfelelő figyelmeztetésben részesíti. Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.

Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai és érettségi utáni továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.

A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.

Segíti az érettségivel és felvétellel kapcsolatos eljárások lefolytatását.

Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet). A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül

Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket. Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről. Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.

Elkészíti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.

Ismerteti az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkal, és gondoskodik azok betartásáról.

Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

II.10. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységet az iskolavezetés irányítása mellett az osztályfőnökök, az ifjúságvédelmi felelős, a szabadidő-szervező, a lelki vezető, a védőnő, az iskolaorvos, a gyógypedagógusok, a fejlesztő pedagógusok, valamint az ezzel a feladattal időszakosan vagy tartósan megbízott nevelők végzik. Munkájukat éves terv szabályozza, melyet a munkacsoport bevonásával a védőnő készít el.

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Ezen tanulóink számára különösen jó lehetőség a diákmobilitás, melynek során külföldi környezetben, de társaival együttműködve tapasztalhatja meg egy másik kultúra sajátosságait, bánásmódját.

Egyúttal lehetőséget kívánunk teremteni nemzetközi projektjeink által a kevesebb lehetőséggel rendelkezőknek, akik számára szociális, vagy egyéb háttérük miatt csak intézményi keretek között nyílik lehetőség idegen kultúrák megismerésére.

II.10.1. A tehetség, a képességek kibontakoztatását segítő tevékenységek

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen. Nem képessége alatt, hiszen felelős a talentumaiért, de nem is képessége fölött, mert attól szorongani fog. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

II.10.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítése

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjólét szolgálatokról, szolgáltatásokról.

II.10.3. Sajátos nevelési igényű felzárkóztatását segítő program

Az első osztályba érkező tanulók szülei jelzik, ha gyermekük már az óvodában bekerült a nevelési tanácsadó ellátásába.

Minden osztályfőnök gondosan figyeli a tanulók továbbhaladását. Alapos megfontolás után nevelési tanácsadóba küldjük azt a tanulót, akinél problémát látunk.

A nevelési tanácsadó szakvéleményben, a szakértői bizottság szakértői véleményben felderíti a gyermek képességeit, képességstruktúráját, taníthatóságát, a fejlettség szintjeit, és a korrekciós, fejlesztési javaslatban segítséget nyújt a terápiához. Vizsgálata alapján javaslatot tesz a gyermek különleges gondozáskeretben történő ellátására, az ellátás módjára, formájára.

Az érintett tanulók egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésben részesülnek a szakvéleményben, ill. a szakértői véleményben meghatározottak szerint, de a többi gyermekkel együtt részt vesznek a tanítási órákon. A csoportszervezés, csoportba sorolás a létszám és a fejlesztési feladatok ismeretében történik. A foglalkozásokon a gyógypedagógus, logopédus a rehabilitációs célú időkeretben a tanulók fejlesztését egyéni terápiás terv alapján végzi. Nem a konkrét tananyagot tanítja meg, nem korrepetál, hanem alapképességeket fejleszt, mely a gyermekek iskolai teljesítményét javítja. Munkájáról és a gyermekek haladásáról feljegyzéseket, dokumentációt készít, vezeti az egyéni fejlődési lapot. Munkáját speciális fejlesztő eszközök, tan-könyvek, taneszközök segítik. A gyermek haladásáról tájékoztatja tanárait, osztályfőnökét és a szülőket. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges.

Az érintett tanulók tantárgyi megsegítésben is részesülnek. Tanítóink, tanáraink a mindennapi munkájuk során alkalmazzák, hasznosítják a különböző fejlesztő munkát segítő továbbképzéseken szerzett ismereteket, a megismert új módszereket, terápiákat. A tanórákon felhasználják az egyéni képességekhez igazodó készség-, képességfejlesztés eszközeit. Konkrét segítséget kapnak a gyógypedagógusainktól. Alsó-, felső tagozaton, középiskolában tanítók igyekeznek azokat a javaslatokat figyelembe venni, melyeket a nevelési tanácsadó és a szakértői bizottság tett. Pl. írásbeli beszámoltatáskor rövidebb terjedelmű feladatok adása, hosszabb felkészülési idő biztosítása, eszköz használat engedélyezése stb.

Folyamatosan kapcsolatban vagyunk a szakértői bizottság és a nevelési tanácsadó munkatársaival. Minden fejlesztésben felmerülő problémánkra segítenek megtalálni a legjobb megoldást a sajátos nevelési igényű tanulók, a tanulási nehézséggel küzdők fejlesztéséhez.

II.10.3.1. Tanórai megsegítés feladatai

- felzárkóztatásukhoz a tanórákon differenciált foglalkozások, a tanórákon kívüli korrepetálások, egyéni foglalkozások, tanulószobai foglalkozások nyújtanak segítséget, megkísérelve a hátrány minimálisra való csökkentését;
- közvetlenebb kapcsolatteremtés, melynek színtere lehet a családlátogatás, szülői értekezlet, nyílt tanítási nap;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő, valamint intézményünk logopédusának módszertani javaslatainak beépítése;
- a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítása: a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, eszközök alkalmazása;
- támaszkodás a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- a kifejezőkészség fejlesztése;
- a testséma biztonságának kialakítása;
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten;
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése;

- aAz olvasás, írás tanítása lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő módszerrel;
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- aA kompenzáló technikák kialakítása és alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- fogalmak, így szám-és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- fokozott mennyiségű gyakorlás;
- az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében;
- az élő idegen nyelv tanításánál a nyelvtanítás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt;
- folyamatos értékelés;
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

II.10.3.2. Értékelés, számonkérés formái

- szakértői bizottság által kiadott szakvélemény figyelembevétel;
- teljes felmentés az értékelés alól;
- írásbeli teljesítmény értékelése alóli felmentés;
- helyesírás értékelése alóli felmentés;
- több idő biztosítása a feladatoknál;
- méltányosság (pl. hangos olvastatás elkerülése);
- pontszámhatárok csökkentése;
- munkadarab készítésénél a munkafolyamatok megfelelő sorrendje a minősítés szempontja, a tanuló munkához való hozzáállásának előtérbe helyezése.

II.10.3.3. Tananyag módosítása

- mennyiségi csökkentés, rövidebb terjedelmű szöveg feldolgozása;
- egyszerűbb, egyszerre kevesebb információt közlő feladatok;
- a minimumszint megerősítésének előtérbe helyezése.

II.10.4.A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek, gyermekvédelem

II.10.4.1. A gyermekvédelem célja

- a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek és tanulók körülményeinek felmérése;
- a problémák feltárása;
- a problémák lehetőség szerinti orvoslása;
- az előíró okok és hatások felkutatása, lehetőség szerinti megszüntetése;
- a kialakult problémák hatékony kezelése és elhárítása mellett munkánk legfontosabb eleme a prevenció, a megelőzés.

II.10.4.2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- a gyerekek elemi szükségleteit (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétét figyelemmel kísérik;

- az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakítását elősegítjük a családon belül és a családon kívül;
- a tanulók egészségi állapotát figyelemmel kísérjük, rendszeres ellátást biztosítunk az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül és az iskolaafogászati rendeléseken;
- a tanulók intézményes ellátását, az iskola valamennyi szolgáltatását biztosítjuk igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.);
- segélykérelmeket támogatunk, és az ezzel kapcsolatos tanácsadást végzünk a család szociális és anyagi helyzetétől függően;
- a tanulók eredményeit figyelemmel kísérjük, rendszeres iskolába járásukat folyamatosan ellenőrizzük, szükség esetén szabálysértési eljárást kezdeményezünk;
- katolikus iskolához híven a tanítás mellett különös gondot fordítunk tanulóink komplex személyiségfejlesztésére, nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő;
- tudatosan törekszünk egymás segítése iránti lelkiismereti igény kialakítására.

II.10.4.3. Az ifjúságvédelmi felelős feladatai

- az osztályfőnök és a tanárok ifjúságvédelmi munkájának összehangolása;
- a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulókat felkutatja, nyilvántartásba veszi;
- szoros együttműködést alakít ki az iskolaorvossal, a Szülői szervezettel, a Polgármesteri Hivatal gyámügyi ügyintézőjével, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és a Nevelési Tanácsadóval;
- az osztályfőnököket és a szülőket tájékoztatja az igénybe vehető szociális juttatásokról, az igénybevétel feltételeiről;
- egyéni elbeszélgetéseket biztosít a tanulók és a szülők számára;
- esetmegbeszéléseken vesz részt (Önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat, intézményvezető, tanári kar);
- segít a pályaválasztásban;
- egészséges, kulturált életszemlélet kialakítására ösztönöz.

II.10.4.4. Az osztályfőnök feladatai

- a tanulók és körülményeik megismerésére tudatosan törekszik;
- a veszélyeztetettség felismerésekor a tanulóval közvetlen kapcsolatban álló tanárokat tájékoztatja;
- a tanuló tanulmányi munkáját, magatartását folyamatosan ellenőrzi;
- szociális támogatásokat kezdeményez, véleményez;
- folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, a szülőkkal, a nevelőkkel.

II.10.5. Az intézményi feladatok a szociális hátrányok leküzdésére az esélyegyenlőség biztosítására

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- a szülők, családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a versenyek nevezési díjának, útiköltségének esetenkénti átvállalása;

- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása, ingyen tankönyvek biztosítása;
- tankönyvek kölcsönözhetősége;
- jó minőségű hangszereket tudunk díjmentesen biztosítani a hangszeres oktatáshoz;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- a törvényi előírásoknak megfelelő étkezési támogatás;
- tehetséggondozó programok szervezése;
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása;
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon;
- minden tanulónk részt vehet zenekaraink, kórusaink és kamaracsoportjaink munkájában, a közös művészi munka és élmény is segít leküzdeni a tanulók közti esélyegyenlőségi különbségeket;
- a rászoruló diákjaink számára segítséget nyújtó Szent László Pártfogoltjai Alapítvány működtetése;
- egyéb alapítványi, pályázati támogatásokhoz segítség;
- a művészeti alapfokú oktatásban a térítési díj mérséklése – rászorultság alapján;
- a nagycsaládosok részletfizetési kedvezményt kaphatnak.

II.11. Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal, valamint az iskola partnereivel

II.11.1. A szülők és pedagógusok együttműködésének formái

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen „a keresztény hit is egy közösség ölen születik és növekszik.” Így a gyermekek egy egyházi közösségből kerülnek be az iskola közösségébe, és az iskola elvégzése után oda kerülnek vissza. Ez garancia arra, hogy a gyerekeket az iskola után nem sodorja el az élet sokszínű áramlata.

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszünk elérni. Az iskola elvárja, hogy a szülők ebben aktívan részt vegyenek.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról, az intézményegység vezetőik és helyetteseik, valamint az osztályfőnökök tájékoztatják. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, a szülői munkaközösség, illetve a Szülői szervezet útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével.

II.11.1.1. Szülői értekezlet

A szülői értekezlet lehet előre tervezett, osztályszintű szülői értekezlet, amelyre évente legalább két alkalommal kerül sor a tanév helyi rendjében meghatározott időpontban. Feladata a szülők és a pedagógusok, különösen az osztályfőnök folyamatos együttműködésének kialakítása, a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól és lehetőségeiről. Ezen a fórumon ismerkedhetnek meg az iskolaválasztó gondviselők a közoktatás időszerű kérdéseivel. Legfontosabb feladata azonban az osztály aktuális ügyeinek, sikereinek, gondjainak közös megbeszélése. Ezen a fórumon a résztvevők az

iskolai étellel kapcsolatban bármilyen problémát felvethetnek. A szülők észrevételeit, kérdéseit, javaslatait az osztályfőnök köteles az iskolavezetés elé tární.

Rendkívüli szülői értekezlet hívható össze indokolt esetben. Ennek a fórumnak kezdeményezője lehet a szülők csoportja, nevelőtestület, valamint az iskolavezetés is. Meghatározott probléma megbeszélésére, megoldására szerveződik. Ha a szülők kezdeményezték, arról az iskolavezetést az érintett tanulócsoporthoz vezetőinek tájékoztatniuk kell. A szülői értekezleteken megfogalmazott szülői felvetéseket az intézmény 30 napon belül köteles szóban, illetve a felvetés jellegétől függően írásban megválaszolni. A rendkívüli szülői értekezlet érinthet osztályokat, tanulócsoporthoz vagy évfolyamot.

II.11.1.2. Szaktanári fogadóóra

A pedagógusok és a szülők közötti kapcsolattartás rendes formája a fogadó óra. A fogadó órák a tanév helyi rendjében előre meghatározott időben szerveződnék, évente legalább két alkalommal. Itt kerülhet sor a pedagógusok és a szülők személyes találkozására, amely találkozás legfontosabb célja a tanulók egyéni fejlődésének elősegítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, lelki problémák, hitbeli problémák, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

II.11.1.3. Elektronikus napló

Szülők (gondviselők) tájékoztatásának korszerű formája az elektronikus napló használata. Az elektronikus napló nemcsak a szerzett érdemjegyekről tájékoztatja a szülőket azonnali hatállyal, hanem alkalmas arra is, hogy általa csoport- vagy osztályszintű esetleg évfolyamra vagy egész iskolára vonatkozó üzeneteket juttasson el a szülőkhöz az intézmény. Gyors és pontos tájékoztatási forma, amelynek lehetőségeit az elektronikus fejlesztések tovább növelhetik.

II.11.1.4. Nyílt tanítási nap

Az együttműködés sajátos formája a nyílt nap. Az általános és a középiskolában is a tanév rendjében meghatározott időpontokban nyílik lehetőség arra, hogy a szülők személyesen győződjenek meg az osztályokban, tanulócsoporthoz folyó munkáról. A mai körülmények között egyre nagyobb szükség van arra, hogy a 9. évfolyam felett is rendszeresen látogassák szülők gyermekeik tanóráit, mivel a diákok között egyre több a megsegítést igénylő tanuló.

II.11.1.5. Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányi előmeneteléről, magatartásával összefüggő eseményekről az ellenőrző vagy tájékoztató füzet útján.

A különféle iskolai vagy osztály szintű programokról alsó tagozaton a tájékoztató füzet, felső tagozaton és a gimnáziumban az ellenőrző útján tájékoztatunk.

Minden tanévben negyed- és háromnegyed évkor tantárgyi dicséretet vagy figyelmeztetést kapnak a diákjaink szöveges értékelést kapnak diákjaink, amelyet rendszeresen szaktanári fogadóóra követ.

Az intézmény rendezvényeiről plakátot teszünk ki a telephelyek bejárati ajtóira, valamint a faliújságokra.

II.11.1.6. Honlap és facebook

A szülők, a diákok, az érdeklődők - az előzetes ismeret hiányában - a honlap alapján ítélik meg az adott intézményt. Feladata, hogy a szülők és minden érdeklődő betekintést nyerjen az iskola nevelő és oktató munkájába, szellemiségébe, eredményeibe, közösségi életébe. A legnagyobb közösségi oldal (facebook) kínálta lehetőségeket jól kihasználjuk, az óvoda és a kollégium kivételével minden intézményegységnek saját facebook oldala van.

II.11.1.7. Szülői szervezet

A Szülői szervezetnek véleményezési és beleszólási joga van az iskolát érintő kérdésekbe; egyetértési joguk van a pedagógiai programot és a házirendet érintő módosításokkal kapcsolatban. A kapcsolattartás formáját az iskolai SZMSZ és a Szülői szervezet működési szabályzata részletezi.

II.11.1.8. Az együttműködés további lehetőségei

- családi nap évente egy alkalommal
- továbbtanulási tájékoztató;
- osztályfőnöki órákon szülői beszámolók saját választott pályájukról;
- karácsonyi vásár;
- alapítvány működtetése a nevelő-oktató munka megsegítésére;
- alapítványi bál;
- közös zarándoklat (Vodica);
- 72 óra kompromisszumok nélkül: közös társadalmi munka az iskoláért;
- anyák és apák napi ünnepség;
- közös kirándulások;
- iskolai hangversenyek, kiállítások;
- művészeti versenyekre, fellépésekre, kiállításokra való szülői kíséret, alkalmi beszélgetések.

II.11.2. A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái

A diákokkal való kapcsolattartás az intézményen belül folyamatos. A tanulók tanügy-igazgatási gondjaival kapcsolatban, hivatali időben bármikor felkereshetik az intézmény adminisztratív egységeit: a titkárságokat, gazdasági hivatalt... Az intézmény vezetői – előzetes egyeztetés után – bármikor a tanulók rendelkezésére állnak. A diákok tanítási idő, illetve munkaidő alatt felkereshetik gondjaikkal szaktanáraikat.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az intézményegység vezetők és helyetteseik, valamint az osztályfőnökök tájékoztatják. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyéni-leg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel. A tanulót szaktárgyi előmeneteléről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

Művészeti iskola: oly módon szükséges alakítani a tanítás menetét (egyenre szabott tantervi követelmények a tanév során, a tantervi követelményeken belül), hogy a tanulók különböző képességeinek az megfelelően. Ezáltal megelőzhető a kudarcélmény kialakulása. A tanítási órák során a tanuló személyiségének megfelelően kell alakítani a tartalmi elvárásokat, a fejlődés ütemét, a beszámoltatás, a szereplések módját, időpontját. Ugyanakkor a pedagógus akkor végzi felelősséggel pedagógiai munkáját, ha felhívja a tanuló és a szülő figyelmét arra, hogy a tanuló képességei mennyire illeszkednek harmonikusan a tantervi és az iskolai elvárásokhoz, követelményekhez. Így például része a zenei nevelésnek a szereplés, melyre a felkészítést különösen körültekintően, annak minden mozzanatára figyelemmel kell kialakítani a pedagógusnak, növendéke személyiségének ismeretében. A zenetanulás során olyan speciális képességekre is építenünk kell, amelyek az egyes zenei szakok műveléséhez nélkülözhetetlenek. Ugyanakkor gyakran jelenthet segítséget, ha a tanult hangszeren nehezen fejlődő, de zenetanulásra alkalmas tanulót másik hangszerre irányítunk. A pedagógus felelőssége arra is kiterjed, hogy a zenetanulásban esetenként mutatkozó alkalmatlanságot a tanuló és a szülő számára úgy jelezze, hogy a növendék azt megértse és minél kisebb kudarcélményt jelentsen számára.

II.11.3. Diákönkormányzat

II.11.3.1. A Diákönkormányzat célja, feladata

A Diákönkormányzat az iskolával tanulói jogviszonyban álló diákok érdekképviselői, érdekvédelmi fóruma. A Diákönkormányzat érdekvédelmi tevékenységét alaptevékenységként, elsődleges feladatként és célként kezeli. A Diákönkormányzat céljainak megvalósítása érdekében használja gazdasági és egyéb forrásait. Szolgáltató fórumként segítséget nyújt a tagok törekvéseinek megvalósulásához, lehetőséget biztosít a diákok közös fellépésére. Diákprogramok szervezésével a diákok szabadidejének hasznos eltöltését segíti. Tagjai számára képviseletet biztosít, jogsértés esetén tagjai számára érdekvédelmi segítséget nyújt. Szakmai fórumok, szervezetek segítségének igénybevételével megfelelő szakmai bázist teremt tevékenységének. Kapcsolatot tart más diákönkormányzatokkal, ifjúsági szervezetekkel, szerveződésekkel. A Diákönkormányzat alapelveként kezeli a kisebbség jogát véleményük fenntartására és képviseletére a döntések után is. Döntések során kérésre a kisebbségi véleményt is megjeleníti.

II.11.3.2. A DÖK segítő pedagógus feladatai

A DÖK segítő pedagógust az intézményegység-vezető kéri fel a Diákönkormányzat munkájának segítésére. Feladata:

- kapcsolatot tart a nevelőtestület és a között;
- összehívja a Diákönkormányzat gyűlését;
- a Diákönkormányzat önkormányzatiságát nem sértve segíti annak munkáját;
- aktívan részt vállal az információáramlás folyamatában.

II.11.3.3. A Diákönkormányzat kapcsolati rendszere

A Diákönkormányzat kapcsolatot tart: az iskolavezetéssel, a nevelőtestülettel a Szülői szervezettel, az osztályfőnöki munkaközösséggel, más diákönkormányzatokkal, ifjúsági fórumokkal, szervezetekkel, szerveződésekkel, a fenntartó képviselőivel.

A kapcsolattartásért a Diákönkormányzat elnöke felel, a feladatot továbbadhatja, átruházhatja egyéb felelősökre.

A Diákönkormányzat az információkat folyamatosan áramoltatja; az elnök illetve a felelősök a megszerzett információkkal rendszeresen ellátja a Diákönkormányzat tagjait, tisztségviselőit.

II.11.3.4. Létesítmény és helyiséghasználat

Az iskola helyiségeit az intézményvezetővel történt egyeztetés alapján használhatja a Diákönkormányzat.

A helyiségek kulcsát bármelyik diák elkérheti a portástól, aláírásával felelősséget vállal a helyiség rendjéért, berendezéseiért. A helyiség karbantartási, felújítási költségeit külön megállapodás alapján az iskola fedezi.

II.11.3.5. A Diákönkormányzat gazdálkodása

A Diákönkormányzat forrásaival szabadon gazdálkodik. A rendelkezésre álló pénzeszközök felhasználásáról a Diákönkormányzat egyszerű szótöbbséggel dönt. Saját házi-pénztára nincs, készpénzállományát az iskola házipénztárában tartja.

A Diákönkormányzat bevételei:

- az iskola költségvetési támogatása;
- természetes és jogi személyek támogatásai, adományai;

- pályázati források;
- egyéb bevételek.

A Diákönkormányzat kiadásai:

- céljainak megvalósítása érdekében felmerülő költségek;
- a vállalkozási, szolgáltatási tevékenység költségei;
- egyéb költségek.

A Diákönkormányzat köteles pénzeszközeit ifjúságpolitikai pénzeszközként kezelni. Vagyonát fel nem oszthatja, azt a céltevékenységére köteles fordítani.

II.12. Az intézmény felvételi rendje

Szent László ÁMK nem rendelkezik beiskolázási körzettel. Feladatát egyoldalú nyilatkozat alapján látja el. A tanulók felvételéről a felvételre vonatkozó általános szabályok alapján születik döntés. A tanulói felvétel során az intézmény külön vizsgálhatja azon jelentkezők helyzetét, akik valamelyik egyházközség ajánlatával nyújtják be jelentkezési igényüket, ők előnyt élvezhetnek a felvételi eljárás során.

II.12.1. Általános iskola

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele az iskolaérettség, az iskola nevelési-oktatási elveinek tevékeny támogatása, katolikus keresztény értékrendjének elfogadása, valamint a törvényben meghatározott életkor betöltése.

II.12.2. Középiskola

A felvétel elbírálásának szempontjai a gimnáziumba jelentkezők számára a 7.o. év végi és 8.o. félévi átlaga, a technikumba jelentkezők számára a 7.o. év végi és 8.o. félévi átlaga az elbírálás alapja.

A felvételi rangsor végső megállapítása során előnyt jelenthetnek a tanulmányi és sportversenyek igazolt eredményei, valamint az egyházi ajánlások.

A nyolc évfolyamos gimnáziumba jelentkezők számára nem szervezünk felvételi vizsgát, a felvételtől az általános iskola 1-4. évfolyamán elért eredmények, valamint plébánosi és osztályfőnöki ajánlás alapján döntünk.

Az intézmény az alapító okiratban meghatározott esetekben az igazoló dokumentumok bemutatása alapján tudja fogadni a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a testi fogyatékkal élő tanulókat. Ezen igazolásokat a beiratkozáskor kell bemutatni.

II.12.3. Átvétel más intézményből

A gondviselővel és a tanulóval történt személyes beszélgetés után, tanulmányi eredmény, hitoktatásban való részvétel, a tanuló életsorsának figyelembe vételével történik.

Az intézményegység-vezető a szaktanárokkal történt egyeztetés után osztályozó-, vagy különbözeti vizsgát írhat elő. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból az osztályozó-, vagy különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

III. A SZENT LÁSZLÓ ÁMK HELYI TANTERVE

III.1. A választott kerettanterv megnevezése

A Szent László Általános Művelődési Központ helyi tanterveinek alapját a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján kiadott Kerettanterv alkotják. A helyi tanterv tananyaga úgy épül fel, hogy abban a minisztérium által kiadott kerettantervi tananyagok és feladatok teljes mértékben megjelennek. A helyi tanterv lebontja a kerettantervi tananyagokat, feladatokat és követelményeket a tanévek szintjére.

III.2. Helyi sajátosságok

III.2.1. Hittan

A hitoktatás a keresztény szellemi - erkölcsi- társadalmi értékekre épül. Azt kívánja továbbadni. Életmód közvetítését és a gyakorlati keresztény hitélet tanítását tűztük ki célul. Ez eleve kijelöli számunkra, hogy két „csatornán” közelítsünk ehhez a kérdéshez:

- a hittan megismertetése
- hitélet gyakorlása

A hittan tartalmazza mindazokat az egyetemes kultúrtörténeti ismereteket, amelyet minden általános műveltségű embernek - felekezeti hovatartozástól függetlenül - tudnia kell.

A hitélet ezeknek az ismereteknek transzformálása, alkalmazása részben felekezeti megosztásban (mindenki saját vallásához kapcsolódva, saját felekezeti hitoktatóval), de feltétlenül gyakorlati élményekre, megélt eseményekre támaszkodva.

Intézményünk kórusainak munkája a hitülethez kapcsolódó, liturgiába ágyazott énekes szolgálat is.

Évente 2 lelkigyakorlatot tartunk, havonta egyszer templomi szentmisén vesz részt az intézmény a tantestülettel közösen; hetente az iskola kápolnájában osztálymisék vannak. Reggeli imádsággal kezdünk minden napot, amelynek vezetői a szaktanárok.

III.2.2. Művészetek

Az egész iskola zenei életét gazdagítják a liturgikus dallamok, egyházi népénekek. Ezeket nemcsak az órákon tanulják és éneklük tanulóink, hanem a szentmiséinken, hittanórákon, más tanórákon, ünnepkörökhöz igazodva. Kollégáink saját összeállításokat is készítenek, folyamatosan fejlesztenek, és ezt tudatosan beépítik a mindennapi munkába.

Népzeneink, népdalaink kiemelt fontosságúak az ének-zenei nevelésben, azok megismerése, megbecsülése és művelése körültekintően és folyamatosan bővülő saját gyűjteményeken keresztül zajlik évről-évre. Ez azt is szolgálja, hogy tanulóink szeressék hazájukat, a magyar lakta területek hatalmas értékű népzenei kultúráját, érdeklődjenek utána, és sajátjuknak tekintsék mindazt, megőrzését pedig kötelességüknek.

Tanulóink változatos mozgásformák közül választhatják ki a számukra legmegfelelőbbet, melyek közül meghatározó jelentőségű a klasszikus balett, mint a művészi mozgáskultúra sajátos kifejezője.

III.2.3. Mindennapos testnevelés megszervezése

Diákjaink számára a pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz, amelyből heti három órát az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk. A 4. és 5. testnevelés órát diákjaink számára az alábbi rendben biztosítjuk:

- a diáksportkörre jelentkező tanulók számára a választott sportágban heti 2 órás kötelező sport-köri foglalkozáson való részvétellel;

- a test fizikai terhelésével járó foglalkozásokon (néptánc, balett) való igazolt részvétellel, heti minimum 2 órában;
- a délutáni 2 órás diák tömegsport foglalkozáson való részvétellel;
- külső szakosztályokban, egyesületben igazolt sportoló tanulók számára a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával;
- gyógytestnevelés foglalkozásokon való részvétel igazolásával.

III.3. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára heti 22-26 óra tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztásának lehetősége korlátozott.

Pedagógiai programunk választható foglalkozásokat és tantárgyakat is kínál. Ilyen valamennyi szakkör és diákkör, illetve felzárkóztatást és tehetséggondozást támogató foglalkozások. Ebbe a körbe tartoznak a középiskolai fakultációs tantárgyak is. Ezek esetében az intézmény időben tájékoztatja a tanulókat a foglalkozások, szakkörök, tanórák helyszínéről, időpontjáról és arról is, hogy ki vezeti ott a munkát, ezzel lehetőséget megteremtve ezen a téren a választás lehetőségét.

III.4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A Szent László ÁMK pedagógusai csak hivatalosan jóváhagyott tankönyvek, munkafüzetek, térképek, albumok közül választanak taneszközöket. Egyes tantárgyakhoz (testnevelés, rajz, technika, matematika...) egyéb eszközök is szükségesek. Ezekről az intézmény időben tájékoztatja az érintetteket.

A tankönyvek kiválasztása során kiemelkedő szempont, hogy azok maradéktalanul alkalmasak legyenek a helyi dokumentumokban meghatározott követelmények elsajátításához. Szintén kiemelkedő szempontnak tekintjük, hogy a választott tankönyv alkalmas legyen a szükséges fejlesztési feladatok biztosításához. Feleljen meg az önálló tanulást segítő didaktikai alapelveknek. Szerkezete legyen világos, egyszerű, keltse fel a tanuló érdeklődését, szövege az életkornak megfelelő legyen. A kiválasztás során értékelni kell a tankönyv didaktikai elveit, ábráit, feladatrendszerét, tartósságát. a szülői szervezet álláspontjára ügyelve figyelembe kell venni a választott eszköz árát.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyakhoz szükséges tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket a szakmai munkaközösségek (ahol ilyen nincs, a szaktanár) választják ki.

A pedagógus – a minőség, típus és ár megjelölése nélkül – olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott, illetve tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozásokon egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmazni kell. Az e körbe nem tartozó felszerelések biztosítása az iskola feladata.

Tanév közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

Az intézmény a tartós tankönyveket, illetve az ingyenességet a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően biztosítja. A munkafüzeteket, munkatankönyveket nem tekintjük tartós tankönyvnek: ezeket mindig újonnan kell megvásárolni.

Tartós tankönyvekre a munkaközösségek tesznek javaslatot, és a tantestület hoz döntést arról melyik tanévben milyen tartós könyveket vásárol. Tartós tankönyv alatt elsősorban az olvasókönyv jellegű tankönyveket, szöveggyűjteményeket, atlaszokat, albumokat értjük.

A pedagógus saját egyéniségéhez, felkészültségéhez, valamint az adott osztály képességeihez, igényeihez leginkább megfelelő tankönyveket, taneszközöket rendel meg. Döntésében a Szülői Szervezet és az iskolavezetés véleményét is figyelembe veszi.

Az intézmény dolgozói tudomásul veszik, hogy a szülői szervezet a tankönyvrendeléssel kapcsolatban korlátozó rendelkezéseket állapíthat meg.

III.5. Az iskolai értékelés, beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanulói előmenetel feltételei

III.5.1. Az értékelés célja

A Szent László ÁMK legfontosabb törekvései közé tartozik, hogy minden tanulója elérje a tehetségéből és életkörülményeiből következő optimális tanulmányi eredményt, s hogy eközben személyisége harmonikusan fejlődjön, esetleges hátrányai ne nőjenek, hanem csökkenjenek. A felsorolt célok elérését biztosító eszközök, pedagógiai eljárások közé tartozik a tanulók értékelése is.

Az iskolai értékelés alapját az iskola pedagógiai programja adja. Az értékelés elsődleges célja annak megállapítása, hogy a tanuló milyen szinten teljesítette a tantervi követelményeket, továbbhaladása biztosított-e, sikeressége érdekében szükség van-e beavatkozásra, korrekcióra.

A tanulók tudását, eredményeit folyamatosan méri a pedagógusok. A mérések eredményeit az elektronikus napló érdemjegyek és osztályzatok formájában rögzíti. Az érdemjegyek különböző típusait a napló tartalmazza, azokat eltérő színek jelzik a rögzítés során.

A tudásmérésen kívül az értékelés fontos szerepet kap a tanulók a személyiségnek fejlesztésében, pozitív önképük kialakításában, önértékelési, önművelődési képességük fejlesztésében, kialakításában. A tanulók tudásának mérése során szerzett érdemjegyekben a tanulók magatartásának jellemzői nem tükröződhetnek.

Az értékelés során a pedagógusok szabadsága érvényesül, de az egységes értékelési rend kialakítása és fenntartása megkívánja, hogy az azonos iskolaszakaszban, azonos tárgyakat és azonos tanulócsoportokat tanító pedagógusok értékelés elveiket összehangolják. Ezért minden tanév elején át kell tekinteniük az értékelési gyakorlatot.

III.5.2. Az értékelés szabályai

A tanév során a tanuló teljesítményét rendszeresen mérni kell. Az alapszabály ezzel kapcsolatban az, hogy minden tanulónak félévente rendelkeznie kell az adott tantárgy heti óraszám plusz egy (minimum három) érdemjeggyel.

Az átlag kiszámítása utána matematikai kerekítés szabályai alapján kell az osztályzatot megállapítani azzal a megkötéssel, hogy a matematikai átlagtól való 0,2-es eltérés esetén a szaktanár saját belátása szerint lefelé és felfelé is kerekíthet. Döntését a hatályos jogszabályok értelmében nem kell megindokolnia.

III.5.3. Az értékelés elvei

A diákok munkájának tanulmányi értékelése a Szent László ÁMK-ban a következők alapján történik:

Jeles (5)

Tanulmányaiban kiemelkedő teljesítményt nyújt, aktív, az ismereteket alkotó módon, szabatosan, áttekinthető formában képes kifejezni, érdeklődése önálló ismeretszerzésben is megnyilvánul.

Jó (4)

A törzsanyagot elsajátítja és megfelelő szinten alkalmazni is tudja. Gondolatait szóban és írásban áttekinthető formában képes kifejezni. Az órákra rendszeresen készül.

Közepes (3)

Kisebb hiányosságai vannak, de törekszik ismereteinek önálló kifejezésére. Órákra való készülése nem elég egyenletes. Ismereteit kisebb tanári segítséggel képes csak alkalmazni.

Elégséges (2)

A tantervi minimumot teljesíti. Ismereteit csak rendszeres tanári segítséggel tudja alkalmazni. Szóbeli és írásbeli kifejezőképessége gyenge, nehézkes.

Elégtelen (1)

Nem tesz eleget a minimális tantárgyi követelményeknek.

III.5.4. A beszámoltatás formái

III.5.4.1. Szóbeli felelet

- az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján;
- a pedagógus nem köteles azt előre bejelenteni;
- a feldolgozás alatt álló témakörben szereplő tananyagot kérheti számon a tanulótól.

III.5.4.2. Az írásbeli felelet

- egyenértékű a szóbeli felelettel;
- a pedagógus nem köteles azt előre bejelenteni;
- a feldolgozás alatt álló témakörben szereplő tananyagot kérheti számon a tanulótól;
- formáját tekintve lehet kifejtő jellegű vagy teszt;
- értékelése történhet pontozással (%-os értékelés figyelembevételével) vagy globálisan a megíratást követő 1 héten belül (5 munkanap) értékelni kell;
- időpontjait nem kell a tanmenetekben rögzíteni.

III.5.4.3. A témazáró dolgozat

- előzetes bejelentés alapján, megfelelően feldolgozott tananyagból íratható;
- előzze meg összefoglaló óra;
- egy tanítási nap lehetőség szerint egy, legfeljebb két témazáró dolgozat íratható ugyanazon tanulócsoportban;
- a megíratást követően két héten belül (10 munkanap) kell kiosztani és értékelni;
- értékelése a százalékos határok figyelembe vételével történik;
- azok, akik hiányzásuk miatt nem írták meg a témazáró dolgozatot, a tanító, illetve szaktanár által előre egyeztetett időpontban lehetőség szerint pótolják;
- mindig közösen elemezni és értékelni, valamint javítani kell;
- érdemjegye pirossal kerül a naplóba; Az átlag megállapítása során kétszeres súllyal szerepel;
- időpontjait a tanmenetekben rögzíteni kell;
- egy évig megőrzendő.

Témazáró dolgozatok értékelése az általános iskola alsó tagozatán:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 45 %	Elégtelen (1)
46 – 59 %	Elégséges (2)
60 – 74 %	Közepes (3)
75 – 89 %	Jó (4)
90 – 100 %	Jeles (5)

Témazáró dolgozatok értékelése az általános iskola felső tagozatán és a technikumban:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 29 %	Elégtelen (1)
30 – 49 %	Elégséges (2)
50 – 69 %	Közepes (3)
70 – 84 %	Jó (4)
85 – 100 %	Jeles (5)

Témazáró dolgozatok értékelése a gimnáziumban:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 39 %	Elégtelen (1)
40 – 54 %	Elégséges (2)
55 – 69 %	Közepes (3)
70 – 84 %	Jó (4)
85 – 100 %	Jeles (5)

- vegyes tanulócsoportok estén (pl.: gimnáziumi és általános iskolai csoportok) a gimnáziumra érvényes táblázat alkalmazása kötelező.

III.5.4.4. Belső vizsga, próbaérettségi

- előre megadott témakörökből kérhetjük számon a tanuló tudását;
- a tantárgyi követelményeket figyelembe kell venni;
- anyagát a szaktanár a munkaközösség vezetővel együtt határozza meg;
- csak feldolgozott tananyagból iratható;
- mindig közösen kell elemezni és értékelni, valamint javítani;
- értékelése a százalékos határok figyelembe vételével történik;
- érdemjegye pirossal kerül a naplóba, egyenértékű a témazáró dolgozattal;
- tantestületi értekezleten be kell számolni a vizsga lefolyásáról, valamint értékeléséről;
- időpontját a tanmenetben és az éves munkatervben rögzíteni kell;
- egy évig megőrzendő.

III.5.4.5. Házi dolgozatok

- megírása feldolgozott tananyagból, előkészítés után történhet;
- minimum 3 napot kell a megíráshoz biztosítani;
- megírása az adott tantárgy füzetébe kerüljön;
- mindig közösen kell elemezni és értékelni, valamint javítani;
- érdemjegye egyenértékű a feleletjeggyel.

III.5.4.6. Tanév végi felmérések

- megfelelő előkészítés után íratható csak meg;
- időpontját előre be kell jelenteni;
- történhet központilag kiadott feladatlapokon vagy helyi készítésű feladatlapon;
- mindig közösen kell elemezni és értékelni, valamint javítani;
- érdemjegye a naplóba kerül;
- időpontjait a tanmenetekben rögzíteni kell;
- egy évig megőrzendő.

III.5.4.7. Diagnosztizáló tanév eleji felmérések

- tájékozódó jellegűek;
- időpontját előre be kell jelenteni;
- időpontját a tanmenetben rögzíteni kell;
- nem osztályozzuk.

III.5.5. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő ellenőrzésének és értékelésének módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a szorgalom minősítésének elvei

III.5.5.1. A beszámoltatás formái

Évközi beszámoltatás

- gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással,
- szóbeli felelet,
- írásbeli felelet
- év végi beszámoltatás (vizsga)
- nyilvános bemutató
- színpadi produkció
- vagy
- csoportos gyakorlatsor
- vagy
- bemutató óra (tanári irányítással végrehajtott feladatok);
- gyakorlati feladat végrehajtása (önálló munka; pl.: gyűjtőmunkák, gyakorlatsor összeállítása, levezetése stb.);
- kiállításon való részvétel (festészet tanszakon)
- szóbeli vizsga (pl.: előadás elemzés);
- írásbeli vizsga (pl.: teszt, esszé).

III.5.5.2. A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai

A félévi, év végi beszámoltatás (vizsga)

- az előképző évfolyamain nem kötelező,
- az 1–10. alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező
- gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező,
- 9. és 10. évfolyamon a főtárgy követelményei alapján kötelező előadás bemutatása,
- a szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan számolnak be a tanulók a tanév anyagából (pl. a színpadi előadást úgy kell összeállítani, hogy abból mérhető legyen a színjáték, a mozgásgyakorlatok, illetve a beszédgyakorlatok tantárgy adott évre előírt követelményeinek teljesítése is).

Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően tehető.

Művészeti záróvizsga az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően tehető.

III.5.5.3. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A tanuló félévi/év végi értékelésének szervezésére vonatkozó elvárások

Félévenkénti főtárgyi vizsga – zeneművészet ág

Az egyéni hangszeres tanszakok tanulói félévenként gyakorlati vizsgát tesznek. Az év végi vizsga eredményéről vizsgajegyzőkönyv készül, a félévi vizsga eredménye a naplóban és az ellenőrzőben kerül rögzítésre. A gyakorlati vizsga anyagát az egyes tanszakok tanárai a tantárgyi követelmények és az egyéni adottságok figyelembe vételével állítják össze. A vizsga anyaga legalább két különböző karakterű darab, valamint év végén egy önállóan megtanult mű is. Ez utóbbi nehézségi szintje a növendék aktuális évfolyamánál egy évvel alacsonyabbnak megfelelő. A darabot a növendék tanári segítség nélkül, otthon önállóan dolgozza ki és a vizsgán előadja. A mű kottáját a vizsga előtt egy hónappal kapják meg a tanulók. A gyakorlati vizsgáról igazoltan távol lévő (beteg) növendékek a vizsgát más hangszeres vizsgákon pótolhatják.

A vizsga-bizottság legalább háromtagú

- a növendék főtárgy tanára
- az azonos szakon oktatók, vagy – ha ilyenek nincsenek- akkor az azonos művészeti ágon oktatók közül legalább egy pedagógus
- intézményvezető vagy intézményegység-vezető

Év végi kötelező/szabadon választható tárgyi vizsga - zeneművészeti ág

Az egyéni főtárgyas tanulók részére kötelező melléktárgyból az iskolaév végén csoportos vizsgát tart. A vizsga írásbeli és/vagy szóbeli részből áll. A vizsga anyagát a tanárok a tantárgyi követelmények és az egyéni adottságok figyelembe vételével állítják össze. A vizsgáról igazoltan hiányzó (beteg) növendékek értékelését a szaktanár az éves munka alapján végzi.

A vizsga-bizottság legalább háromtagú

- a növendék melléktárgy tanára
- az azonos szakon oktatók közül legalább egy pedagógus
- intézményvezető vagy intézményegység-vezető

Év végi főtárgyi vizsga – tánc- és színművészeti ág

A csoportos főtárgyas növendékek a tanév végén vizsgaelőadás keretében adnak számot tudásukról. A vizsgaprodukció kiválasztása, koreografálása, rendezése, stb. a szakos tanárok feladata. A vizsgáról igazoltan hiányzó (beteg) növendékek értékelését tanára az éves munka alapján végzi el.

A vizsga-bizottság legalább háromtagú

- a növendék főtárgy tanára
- az azonos művészeti ágon oktatók közül legalább egy pedagógus
- intézményvezető vagy intézményegység-vezető

III.6. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozunk meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. A hétvégi

időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapokon is szokásos mértéket.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi
  - átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráció képességét figyelembe véve
  - nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt;
- a hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük;
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot;
- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

III.7. Projektoktatás

A projektoktatás a korszerű tudásátadás és motiváció eszköze.

A tanév helyi rendjében meghatározott időben és évfolyamokon szervezik meg a szaktanárok.

A témaegységek kiválasztása és feldolgozása a tanulók és a pedagógusok közös munkája során történik.

A projektoktatás során a pedagógusok rendszeresen értékelik a tanulók munkáját. Az értékelés célja a fejlesztés.

A projektoktatás új dimenzióit nyitja meg intézményünk számára az E-twinning online közösségbe, ezen keresztül nemzetközi projektekbe való kapcsolódás.

III.8. Az iskola magasabb évfolyamába való lépés feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltétele az intézmény minden évfolyamán a tantervi követelmények teljesítése. Az a tanuló, aki bármely tantárgy tantervi követelményeit nem teljesíti az intézmény vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint javítóvizsgát köteles tenni, illetve tehet. A javítóvizsga eredményétől függően folytathatja tanulmányait magasabb évfolyamon, vagy megismételheti az előző évfolyamot.

Sajátos eset a középiskolában az előrehozott érettségi vizsga tanulói előmenetelre gyakorolt hatása. Az a tanuló, aki középfokú tanulmányai befejezése előtt sikeres érettségi vizsgát tett (előrehozott vizsga), a következő tanévben nem köteles az érettségivel lezárt tantárgy tanóráit látogatni. Külön kérvényére az intézményegység vezetője engedélyezheti számára a tanórák látogatását vagy más tantárgyi óra felvételét. Amennyiben a tanuló továbbra is szeretné látogatni az érettségivel lezárt tantárgya óráit, és erre engedélyt kapott, teljesítményének értékelése és minősítése nem lehetséges. Az a tanuló, aki a középiskola utolsó tanévében valamely tantárgy vagy tantárgyak követelményeit nem teljesítette, de érettségi vizsgáját megkezdte, előrehozott érettségi vizsgát tett. Azokból a tárgyakból, amelyekből nem teljesítette a tantervi követelményeket az intézmény vizsgaszabályzata szerint javítóvizsgát tehet. Ha valamely vizsgája sikertelen, évfolyamot ismétélhet. Évfolyamismétlés esetén azon tantárgyak óráit nem köteles látogatni, amelyeket sikeres érettségi vizsgával lezárt. Minden más tantárgy esetében azonban az évismétlés szabályai érvényesek ebben az esetben is.

III.8.1. Továbbhaladás az alapfokú művészeti iskolában

A tanuló kiemelkedő előrehaladása esetén a főtárgy tanár javaslata alapján a tanuló és a szülő egyetértésével az intézményegység-vezető dönt a rendkívüli továbbhaladásról.

Ezen esetben a tanuló több évfolyam anyagából **osztályozó vizsgát** tehet, amely vizsgabizottság előtt zajlik.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően **művészeti alapvizsgát** tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig **művészeti záróvizsgát** tehet.

III.9. A csoportbontások szervezési elvei

A Szent László ÁMK a hatékony nevelés-oktatás elérése érdekében törekszik a tanulócsoporthoz létszámának optimalizálására. Az osztálylétszámok és a napközis csoportlétszámok kialakítása során lehetőség szerint figyelmet fordítunk a tehetséggondozás és az esélyegyenlőség biztosítására.

A tantárgyak egy részét 20-25 fő fölött csoportbontásban tanítjuk. Ilyenek az idegen nyelvek, a matematika és az informatika.

A felsőbb évfolyamokon az első idegen nyelv oktatása során a tanulókat tudásszint alapján soroljuk csoportba. A csoportok tanulói a vizsgaszabályzatban meghatározottaknak megfelelően több alkalommal adnak számot tudásukról. Az ismétlődő felmérések eredményétől függően a csoportok átrendezhetők.

III.10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése intézményünkben kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a **NetFit** endszer alkalmazásával. A tanulók általános fizikai teherbíró-képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt „NetFit” (fizikai fitness mérés) alpmérései az alábbiak:

- aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással;
- izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal;
- dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával;
- kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával;
- dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése: mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig;
- csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan;
- a hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tanulókkal megismertetjük. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le.

IV. A SZENT LÁSZLÓ ÁMK ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK HELYI TANTERVE

IV.1. Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok

- Katolikus egyházi iskola intézményünk, ezért az etika órák terhére hittant tanítunk. Más vallású diákjaink számára felekezetüknek megfelelő hittant és hitoktatót biztosítunk, tantervük része pedagógiai programunknak.
- Az alsó tagozaton felmenő rendszerben bevezettük az angol nyelv oktatását. Ha a rendszer teljesen kiépül, akkor minden évfolyamon az egyik osztályban angol nyelvet, a másikban német nyelvet oktatunk. A német nyelvet alsó tagozaton nemzetiségi nyelvként tanítjuk, ennek óraszámát az előírtaknak megfelelően megemeltük. Az első három évfolyamon az ének-zene tantárgy éves óraszámából (évfolyamonként) 37 órát átcsoportosítottunk a német népismeret oktatására.
- Az új óraháló tervezésekor figyelembe vettük azt az intézményi döntést, hogy az idegen nyelv oktatását erősíteni fogjuk. Ennek érdekében a szabadon tervezhető órakeret terhére minden évfolyamon megemeltük az idegen nyelv óraszámát. A dráma és színház tantárgyat 6. évfolyamra, a hon- és népismeret tantárgyat 7. évfolyamra terveztük. Nyolcadik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy óraszámát megemeltük egy órával.
- A mindennapos testnevelést heti 3 délelőtti testnevelés órával és délutáni 2 óras tömegsport foglalkozással valósítjuk meg.
- A táblázatban foglalt órák diákjaink számára kötelezőek.

Alsó tagozat								
Tantárgyak	1.	1.	2.	2.	3.	3.	4.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7						
Magyar nyelv			3	3	2	2	2	2
Irodalom			4	4	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Katolikus hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Angol nyelv		2		2		2		4
Német nyelv és irodalom	5		5		5		5	
Német népismeret	1		1		1		1	
Környezetismeret					1	1	1	1
Ének-zene	1	2	1	2	1	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Tanulói órák	28	25	28	25	28	25	28	26

Felső tagozat								
Tantárgyak	5.	5.	6.	6.	7.	7.	8.	8.
Magyar nyelv	2	2	2	2	1	1	2	2
Irodalom	2	2	2	2	2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek							1	1
Hon és népismeret					1	1		
Dráma és színház			1	1				
Katolikus hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Angol nyelv		4		4		4		4
Német nyelv	4		4		4		4	
Fizika					1,5	1,5	1,5	1,5
Kémia					1,5	1,5	1,5	1,5
Biológia					1,5	1,5	1,5	1,5
Földrajz					1,5	1,5	1,5	1,5
Természettudomány	2	2	2	2				
Ének-zene	2	2	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Tanulói órák	29	29	29	29	31	31	31	31

IV.2. Nemzetiségi nyelvoktatás

Az általános iskola alsó tagozatán nemzetiségi nyelvoktatás folyik, tehát a német, mint nemzetiségi nyelv lett beépítve a Pedagógiai Program helyi tantervébe. A gyerekek első osztálytól kezdődően heti öt órában sajátíthatják el a német nemzetiségi nyelvet. Egyre kevesebb az a gyerek, akinél a családi nyelvi háttér még biztosított, ezért az iskolának kell felvállalni a nemzetiségi hagyományok továbbörökítését és a nyelv továbbadását. A nemzetiségi nyelvoktatás célja, hogy képessé tegye a tanulót arra, hogy gondolatait, véleményét saját tudásszintjének megfelelően a kisebbségi nyelven ki tudja fejezni. A német nyelv és irodalom tantárgy feladata a szövegértés, szövegalkotás képességének fejlesztése, olvasási stratégiák alkalmazása, az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, fejlesztése, szituációnak megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A nemzetiségi oktatás feladata, hogy a gyerekek megismerjék a Magyarországon élő német kisebbség múltját és jelenét, fontosabb ünnepeit, szokásait, életmódját és kultúráját. A német népismeret tantárgy heti egy tanítási órában teszi lehetővé az identitás- és érték közvetítést. A népismeret területén a tevékenységközpontú feldolgozási módok kerülnek előtérbe, ezáltal biztosítja a tantárgy a tanulók számára a saját élményeket. Iskolánk él a tanítási órákon kívüli lehetőségekkel is. Ilyenek az iskolai német nyelvi vetélkedők, német nyelvű színpadi előadások, kirándulások, táborok. Diákjainknak minden évben biztosított a részvétel az iskolák közötti nyelvi tanulmányi versenyeken, a Kisebbségi Központ által meghirdetett szavaló, mesemondó versenyeken.

In der Unterstufe der Grundschule (1-4 Kl.) läuft Nationalitäten- Sprachunterricht, Deutsch wurde als Nationalitätensprache in den Lehrplan des pädagogischen Programms eingebaut. Die Schüler können sich die deutsche Nationalitätensprache ab dem ersten Schuljahr in fünf Stunden pro Woche aneignen. Es gibt immer weniger Kinder, bei denen der sprachliche Hintergrund in der Familie noch lebendig oder eben gesichert ist, so muss die Schule die Aufrechterhaltung der Traditionen und ihre Weitergabe auf

sich nehmen. Das Ziel des Nationalitäten-Sprachunterrichts wäre, die Schüler fähig zu machen, ihre Gedanken, Meinungen in der Minderheitssprache nach ihrem Sprachniveau zum Ausdruck bringen zu können. Die Aufgabe des Unterrichtsfaches Deutsche Sprache und Literatur ist die Entwicklung der Fähigkeiten des Textverstehens und der Textproduktion, sowie das Anwenden von Lesestrategien, die Entwicklung und Übung der erworbenen Schreibtechnik und Rechtschreibung, das Anwenden der situationsgerechten Redemitteln. Die Aufgabe des Nationalitätenunterrichts wäre, dass die Kinder die Vergangenheit und die Gegenwart der in Ungarn lebenden deutschen Minderheit, ihre wichtigen Feste und Traditionen, Lebensweise und Kultur kennenlernen. Das Fach „Deutsche Volkskunde“ ermöglicht in einer Wochenstunde die Identitäts- und Wertevermittlung. Im Bereich der Deutschen Volkskunde stehen die handlungsorientierten Erarbeitungsformen im Vordergrund, dadurch sichert dieses Fach den Schülern eigene Erfahrungen. Unsere Schule ergreift Möglichkeiten, die sich in diesen Bereichen ausserhalb der Unterrichtsstunden ergeben. Hier werden ua. die deutschsprachigen Wettbewerbe, deutsche Theatervorstellungen, Ausflüge, Sprachlager gemeint. Für unsere Schüler besteht die Möglichkeit, von Jahr zu Jahr an zwischen den Schulen veranstalteten Sprachwettbewerben, an dem von der Minderheitsverwaltung organisierten Rezitations- und Narrationswettbewerben beteiligt zu sein.

V. A SZENT LÁSZLÓ ÁMK LUKIN LÁSZLÓ ÉZI ÉS AMI HELYI TANTERVE

V.1. Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok

- Az intézmény kettős profiljából következően heti 2 óra felhasználása eleve adott volt mind a négy évfolyamon, hiszen a heti 2 hittanóra, illetve az emelt szintű oktatáshoz szükséges heti 4 énekóra biztosítása csak a szabadon tervezhető órakeret terhére oldható meg.
- A 3. és 4. osztálynál rendelkezésre álló további 1-1 órát az írás-olvasás készségeinek elmélyítése céljából a magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz használjuk fel.
- A 3. és 4. évfolyamon az angol nyelv heti óraszámát eggyel megnöveltük.
- A dráma és színház tantárgyat 5. évfolyamra, a hon- és népismeret tantárgyat 6. évfolyamra terveztük.
- A felső tagozaton valamennyi szabadon tervezhető óra az emelt szintű ének-zene oktatás megvalósítását biztosítja.

Alsó tagozat				
Tantárgyak	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Matematika	4	4	4	4
Katolikus hittan	2	2	2	2
Angol nyelv			1	3
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	4	4	4	4
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Tanulói órák	25	25	27	28

Felső tagozat				
Tantárgyak	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon és népismeret		1		
Dráma és színház	1			
Katolikus hittan	2	2	2	2
Angol nyelv	3	3	3	3
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Természettudomány	2	2		
Ének-zene	4	4	4	4
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Tanulói órák	31	31	32	32

V.2. Helyi sajátosságok

Magyarországon ma már alig működik néhány az egykor különösen népszerű, és nemzetközileg is elismert ének-zenei általános iskolából. Nagy érdem, hogy Baja oktatási palettáján 1957 óta folyamatosan jelen van ez a képzés. A tantervek által biztosított heti 4 énekóra, valamint az alsós és felsős kórusok tevékenysége remek lehetőséget kínál tanulóink zenei nevelésére és személyiségük hatékony formálására.

V.3. Az alapfokú zeneoktatás cél- és feladatrendszere

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárnak gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

V.4. Az alapfokú táncművészeti oktatás cél- és feladatrendszere

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhettek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

V.5. Az alapfokú színművészeti képzés cél- és feladatrendszere

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait.

A képzés lehetővé teszi a színművészet területén:

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését
- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését
- azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják
- minél több élő és felvett színházi előadás - köztük társaik által készített produkciók - megtekintését
- a színházi-dramai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának megtapasztalását
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák; a közös alkotómunka örömteli együttlétét
- az önkifejezést
- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják

V.6. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A művészeti iskola - sajátos helyzetéből fakadóan - a nemzeti alaptantervben megfogalmazott, egyes évfolyamokhoz kötött pedagógiai feladatok megvalósításában kiegészítő, támogató szerepet lát el az általános iskola és a középiskola mellett. A művészeti iskolai évfolyam besorolások általában eltérnek az általános iskolaitól, így az alábbi évfolyamok itt nem iskolánk évfolyamait, hanem az általános iskolai évfolyamokat és korosztályt jelölik, ahogyan azt a NAT is megfogalmazta. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a művészeti iskolában való részvétel nem kötelező, ennél fogva egyrészt különböző életkorú gyermekek lehetnek egy csoportban, másrészt - ha a növendék idősebb - előfordulhat, hogy több szakasz pedagógiai feladatai összevonódnak, vagy egyes szakaszok kiesnek. Ebből következik, hogy szinte valamennyi csoport esetében egyedi megoldásokat kell alkalmazni, az alábbi pedagógiai feladatok csak kiindulási pontként értelmezendők.

V.6.1. Az előképző évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az előképző első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a művészeti iskolában csak a csoportos oktatás során jelent pedagógiai feladatot. Az egyéni oktatáslehetőség teszi, sőt a művészetoktatás tantervi követelménye elő is írja, hogy az egyéni képességeket figyelembe véve az iskola valamennyi diákja a saját tempójában sajátítsa el az ismereteket. Ugyanakkor a csoportos művészetoktatási órákon mégis szükség van arra,

hogy a növendékek nagyjából azonos szintre kerüljenek. Ezt a célt valamennyi művészeti ágban az alapelemek játékos elsajátításával érjük el. Ebben az életkorban a gyermekek számára kiemelten fontos a játék és a mozgás, melyek ugyanakkor valamennyi művészeti ág esetében fontos alapot is jelentenek.

Az egyéni fejlődésbeli különbségek adódhatnak a különböző családi és szociális háttérből, az intellektuskülönbségéből, és még sok egyébből is, de a művészettanulás szempontjából leginkább az eltérő alkatból és adottságból fakadó különbségek dominálnak. Ezek a különbségek - természetükből fakadóan - meg is maradnak, ugyanakkor a művészetoktatás szemszögéből nézve nem is cél ezek felszámolása, hiszen az egyéniség, az egyediség és az ezzel járó kreativitás az alapja a művészi teljesítménynek. A cél tehát az, hogy a növendékek tehetségüktől függetlenül megtalálják az adott csoportban a helyüket és ki tudják bontakoztatni képességüket. Ennek érdekében a csoportközösség erősítése is kiemelt feladata ennek a periódusnak. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a növendékek elfogadják mind a saját, mind a társaik adottságait, az ebből következő teljesítménybeli különbségeket, és ne ezek megléte vagy nemléte legyen az önértékelésük alapja.

V.6.2. Az alapfok 1-4. évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alapfok 1-4 évfolyamán az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási illetve motiválási és tanulásszervezési folyamatok előtérbe kerülnek. Ez az az időszak, amelyben a művészeti órákon is már komolyabb elvárásoknak kell megfelelni a növendékeknek. A játékoság továbbra is kiemelt szerepet játszik, ugyanakkor ebben az időszakban elkezdődik a növendékek önálló munkára, gyakorlásra szoktatása is.

Az otthoni gyakorlás szokását ebben az időszakban célszerű lefektetni. A gyermekek motiválására egyénre szabott módszereket alkalmazunk, és szoros kapcsolatot építünk ki a szülőkkel is, akiknek a rendszeres gyakorlásra való motiválásban ebben az időszakban kiemelten fontos szerepük van. Ez az a szakasz, amelyben emellett számítani kell arra, hogy több új növendék csatlakozik a már összeszokott csoportokhoz. Emiatt az előző szakasz közösségépítő és szintre hozó feladatai erre a szakaszra is kitolódhatnak.

V.6.3. Az alapfok 5-6. évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alapfok 5-6 évfolyamán folyó nevelés-oktatás feladata a sikeres iskolai tanuláshoz szükséges kulcs kompetenciák képesség- együttesek és tudás tartalmak megalapozásának folytatása. A művészeti iskolában erre az időszakra már befejeződik az alapozás és kialakul a növendékben a rendszeres önálló munkára való igény is. Ebben a szakaszban a művészet gyakorlása által megvalósuló önkifejezés eszközei komplexen állnak a növendék rendelkezésére a fejlődésben.

Noha a hangsúly továbbra is magán a tevékenységen van, a gyakorlati elemek mellett elkezdődik az elméleti háttér megismertetése és a művészi reprodukálás illetve alkotófolyamat tudatossá tétele. Előbbiek segítségével az ízlés formálása és stílusérzék kialakítása.

V.6.4. A továbbképző 7-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A továbbképző 7-10 évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása és a pálya orientáció. A művészetoktatásban, ebben a szakaszban az alapfok befejezését követően kiemelt feladat a kamaszkorban lévő, és az iskolaváltás nehézségeivel küzdő fiatalok megtartása. Az alapfok végére a növendékek tudásának gyarapításához általában jelentős napi időráfordításra van szükség valamennyi művészeti ágban, ezért sok növendék dönt a művészettanulás abbahagyása mellett.

A motiválásban fontos szerepet játszik, hogy a növendékeket maximálisan bevonjuk a tananyag megválasztásába.

Emellett igyekszünk olyan közösségi alkalmakat teremteni, amelyben hasonló korú és érdeklődésű, valamint értékrendű fiatalok lehetnek együtt, ezzel erősítve egymást is a tanulásban. A tehetséges gyermekek művészeti pályára való felkészítését a főtárgy tanárok irányításával a növendéket tanító pedagógusok közösen végzik. Ennek része a B tagozatra irányítás és a több egyéni foglalkozás valamennyi tárgyából.

VI. A SZENT LÁSZLÓ ÁMK KÖZÉPISKOLÁJÁNAK HELYI TANTERVE

VI.1. Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok

VI.1.1. Idegen nyelv oktatása a gimnáziumban

- A továbbtanuláshoz szükséges magas szintű nyelvtudás biztosítása érdekében a 7-8. évfolyamon heti 4 órában egy idegen nyelvet, a 9-10. évfolyamon emelt óraszámúban (heti 4 óra) oktatjuk az idegen nyelveket. A 11-12. évfolyamon a tanulók választása és szintvizsga alapján az első idegen nyelvet emelt szinten (heti 5 óra), a második idegen nyelvet heti 3 órában tanítjuk.
- A kilencedik évfolyamtól minden tanuló kötelezően angol nyelvet tanul, amely mellé választhatja a német, olasz, spanyol, francia vagy orosz nyelvet. A kilencedik évfolyamon az olasz, spanyol, francia vagy orosz nyelv választási lehetőségét a szülők igényei alapján az intézmény határozza meg.
- Kilencedik évfolyamra történő beiratkozás (tovább lépés) előtt és a kilencedik évfolyam végén a tanulók szintfelmérőt írnak, az elért eredmények alapján (lehetőleg) azonos létszámú nyelvi csoportokban kezdik meg, illetve folytatják tanulmányaikat.
- A tizedik évfolyam végén a tanulók választása, a szintfelmérő eredmény és a csoportlétszámok alapján az intézmény határozza meg az első idegen nyelvi (heti 5 óra) és a második idegen nyelvi (heti 3 óra) csoportokat.

VI.1.2. Óraterv a nyolc évfolyamos gimnáziumban

- Katolikus egyházi iskola intézményünk, ezért az 5-8. évfolyamon az etika órák terhére, a többi évfolyamon pedig kötelező jelleggel katolikus hittant tanítunk. Más vallású diákjaink számára felekezetüknek megfelelő hittant és hitoktatót biztosítunk, tantervük része pedagógiai programunknak.
- A matematika tantárgy kerettanterv által megadott óraszámát tantestületünk a 11-12. évfolyamon megemelte heti 1-1 órával az érettségire való biztonságos felkészülés érdekében.
- A Dráma és színház tantárgyat a 6. évfolyamon, a Hon és népismeret tantárgyat a 7. évfolyamon tanítjuk heti 1-1 órában.
- A „Művészetek” elnevezésű tantárgy keretében a 11. évfolyamon csoportbontásban vizuális kultúrát, drámát és ének- zenét tanítunk heti 1 órában.
- A mindennapos testnevelést a gimnáziumban 9. évfolyamon heti 2 délelőtti testnevelés órával, egy táncórával és délutáni 2 órás tömegsport foglalkozással valósítjuk meg. 10-12. évfolyamon heti 3 délelőtti testnevelés óra és délutáni 2 órás tömegsport foglalkozás van.
- A 11-12. évfolyamon kettő fakultációs tantárgy választása kötelező, azzal a megkötéssel, hogy amennyiben a tanuló nem választ valamilyen természettudományos tantárgyat (fizika, kémia, biológia, földrajz), akkor ő heti kettő órában Természettudomány tantárgyat tanul.
- A szabadon tervezhető órakeret terhére az 5-6. és a 11. évfolyamon Családi életre nevelés, 12. évfolyamon Gazdasági és pénzügyi kultúra tantárgyat tanítunk heti 1-1 órában.
- A táblázatban foglalt órák diákjaink számára kötelezőek.

Nyolc évfolyamos gimnázium								
Tantárgyak	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	3	4	4	4
Matematika	4	4	3	3	3	3	4	4
Történelem	2	2	2	2	2	2	3	3
Első idegen nyelv	3	3	4	4	4	4	5	5
Második idegen nyelv					4	4	3	3
Állampolgári ismeretek				1				1
Hon és népismeret			1					
Természettudomány	2	2						
Kémia			1,5	1,5	1	2		
Fizika			1,5	1,5	2	3		
Biológia			1,5	1,5	3	2		
Földrajz			1,5	1,5	2	1		
Művészetek							1	
Ének-zene	2	1	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1		
Dráma és színház		1						
Technika és tervezés	1	1	1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret								1
Digitális kultúra	1	1	1	1	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Emelt szintű felkészítő óra							4	4
Családi életre nevelés	1	1					1	
Gazdasági és pénzügyi kultúra								1
Katolikus hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Tanulói órák	29	29	31	31	36	36	35	34

VI.1.3. Óraterv a négy évfolyamos gimnáziumban

- Katolikus egyházi iskola intézményünk, ezért az 5-8. évfolyamon az etika órák terhére, a többi évfolyamon pedig kötelező jelleggel katolikus hittant tanítunk. Más vallású diákjaink számára felekezetüknek megfelelő hittant és hitoktatót biztosítunk, tantervük része pedagógiai programunknak.
- A matematika tantárgy kerettanterv által megadott óraszámát tantestületünk a 11-12. évfolyamon megemelte heti 1-1 órával az érettségire való biztonságos felkészülés érdekében.
- A „Művészetek” elnevezésű tantárgy keretében a 11. évfolyamon csoportbontásban vizuális kultúrát, drámát és ének- zenét tanítunk heti 1 órában.
- A mindennapos testnevelést a gimnáziumban 9. évfolyamon heti 2 délelőtti testnevelés órával, egy táncórával és délutáni 2 órás tömegsport foglalkozással valósítjuk meg. 10-12. évfolyamon heti 3 délelőtti testnevelés óra és délutáni 2 órás tömegsport foglalkozás van.
- A 11-12. évfolyamon kettő fakultációs tantárgy választása kötelező, azzal a megkötéssel, hogy amennyiben a tanuló nem választ valamilyen természettudományos tantárgyat (fizika, kémia, biológia, földrajz), akkor ő heti kettő órában Természettudomány tantárgyat tanul.
- A szabadon tervezhető órakeret terhére a 11. évfolyamon Családi életre nevelés, 12. évfolyamon Gazdasági és pénzügyi kultúra tantárgyat tanítunk heti 1-1 órában.
- A táblázatban foglalt órák diákjaink számára kötelezőek.

Négy évfolyamos gimnázium				
Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
I. Idegen nyelv	4	4	5	5
II. Idegen nyelv	4	4	3	3
Matematika	3	3	4	4
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Fizika	2	3		
Kémia	1	2		
Biológia – egészségtan	3	2		
Földrajz	2	1		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek			1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Katolikus hittan	2	2	2	2
Családi életre nevelés			1	
Gazdasági és pénzügyi kultúra				1
Emelt szintű felkészítő óra (fakultáció)			4	4
Tanulói órák	36	36	35	34

VI.1.4. Óraterv a technikumban

- Katolikus egyházi iskola intézményünk, ezért katolikus hittant tanítunk. Más vallású diákjaink számára felekezetüknek megfelelő hittant és hitoktatót biztosítunk, tantervük része pedagógiai programunknak.
- A választható idegen nyelv: angol vagy német nyelv. A 13. évfolyamon egy órával megnöveltük az idegennyelvi órák számát.
- A 9. évfolyamon a Digitális kultúra tantárgyat egy órával megnöveltük és a 13. évfolyamon 2 órában tanítjuk ezt a tantárgyat.
- A mindennapos testnevelést a technikum 9. évfolyamon heti 2 délelőtti testnevelés órával, egy táncórával és délutáni 2 órás tömegsport foglalkozással valósítjuk meg. A 10. évfolyamon heti 2 délelőtti testnevelés óra és délutáni 2 órás tömegsport foglalkozás van. 11-12. évfolyamon 3-3 órában csak délelőtti testnevelés tanóra van.
- Az ágazathoz kapcsolódó tantárgyak: vízügyi technikus fizika, környezetvédelmi technikus biológia és egészségügyi ágazatban biológia.
- Az érettségire felkészítő tantárgy keretében az ágazatnak megfelelő tantárgyat tanítunk a 11-12. évfolyamon.
- A táblázatban foglalt órák diákjaink számára kötelezőek.

Technikum					
Tantárgyak	9.	10.	11.	12.	13.
Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3	
Idegen nyelv	4	4	3	3	4
Matematika	4	4	3	3	
Történelem	3	3	2	2	
Állampolgári ismeretek				1	
Digitális kultúra	2				2
Testnevelés	5	4	3	3	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Katolikus hittan	2	2	2	2	2
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3				
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy		2	2		
Érettségire felkészítő tantárgy			2	2	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			
Ágazati alapoktatás	7	9			
Szakirányú oktatás			14	14	24
Tanulói órák	35	35	35	34	33

VI.2. Az érettségi vizsgára történő felkészítés szabályai

A táblázatban felsorolt tantárgyak esetében vállalja az iskola tanulói számára a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését. A tantestület döntése alapján a helyi tantervben meghatározott követelmények legalább elégséges szintű teljesítése az érettségi vizsgára bocsátás feltétele.

GIMNÁZIUM	
KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom
történelem	történelem
matematika	matematika
angol nyelv	angol nyelv
német nyelv	német nyelv
fizika	fizika
biológia	biológia
katolikus hittan	-
informatika	-
TECHNIKUM	
KÖZÉPSZINTEN	EMELT SZINTEN
magyar nyelv és irodalom	ágazati érettségi tantárgy
történelem	-
matematika	-
angol nyelv	-
német nyelv	-
ágazati érettségi tantárgy	-
katolikus hittan	-

A középszintű érettségi vizsga témaköreit a X.2 melléklet tartalmazza.

VII. SZAKMAI PROGRAM

VII.1. A szakképzés jogi háttere

VII.1.1. Technikumi képzésre vonatkozóan

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény,
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtási 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelete
- képzési és kimeneti követelmények

VII.1.2. Szakgimnáziumi képzés esetén

Az iskola szakmai programja a szakképzési kerettanterv alapján készült.

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, valamint
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet figyelembevételével.

VII.2. A Szent László ÁMK szakképzési formái

Az Alapító Okirat szerint 2020.09.01-től felmenő rendszerben **technikumi** oktatás formájában, **kifutó rendszerben a szakgimnáziumi** képzést folytatunk. A képzések profilja iskolai rendszerű nappali, a 9 – 12/(13.) évfolyamon I. Egészségügy, XXIII. Környezetvédelem, XLI. Vízügy ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan, az ágazat kerettantervi óraszámait alkalmazva végezzük

A képzés helyi programja a **kerettantervi illetve a képzési és kimeneti követelményekben megfogalmazott célok és feladatok** szerint, az azokban előírt szerkezetben, az ott meghatározott időkeret figyelembe vételével került kialakításra.

VII.3. A szakképzés általános jellemzői

VII.3.1. Technikum esetén

Az iskolai rendszerű szakképzés felvétellel, átvétellel kezdődik.

Az intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján

- a) ágazati alapoktatásban és
- b) szakirányú oktatásban

történik. A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

VII.3.2. Szakgimnázium esetén

Az iskolai rendszerű szakképzés felvétellel, átvétellel vagy a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással kezdődik. A választható képzések megkezdésének feltétele az érettségi. A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével, azzal, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget. A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe bekapcsolódhat szakiskolai végzettség birtokában a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozottak szerinti, érettségire történő középiskolai felkészítéssel párhuzamosan és azzal, hogy a tizennegyedik (második szakképzési) évfolyam a középiskola befejező évfolyamának elvégzése nélkül már nem kezdhető meg. Megszűnik a

tanulói jogviszonya mind a két esetben, ha a megadott határidőig az érettségi végzettséget nem szerzi meg.

VII.4. Első és további szakképesítés

VII.4.1. Technikumban

Az intézményben a szakmai képzéshez kapcsolódó első szakképesítés megszerzését az első képesítő vizsga befejezéséig ingyenesen biztosítja. A szakképzésben való ingyenes részvétel szempontjából nem számít önálló szakma megszerzésének a munkakör magasabb színvonalon történő ellátása céljából a meglévő részszakmát magában foglaló szakmára történő felkészítés és szakmai vizsga letétele.

VII.4.2. Szakgimnáziumban

Első és második szakképesítés az iskolai rendszerű szakképzésben elsőként és másodikként állam által támogatott képzésben megszervezett az OKJ-ban szereplő minden olyan államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít. Iskolarendszerben ingyenes.

Harmadik és további szakképesítés az iskolai rendszerű szakképzésben megszerzett, az OKJ-ban szereplő minden olyan államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít, és már kettő meglévő, az iskolai rendszerű szakképzésben megszervezett állam által támogatott képzésben megszerzett államilag elismert szakképesítés birtokában szerzik meg. Harmadik és további szakképesítés költségvetési támogatása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítést, amelyet iskolarendszeren kívüli szakképzésben szereztek. Nem számít második szakképesítésnek a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben – szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott körben – szerzhető szakképesítés

VII.5. Szakirányú oktatás foglalkozásain való részvétel

A szakirányú oktatás foglalkozásain való részvétel kötelező.

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak öt százalékát.

VII.6. Ágazati szakmai szakképzés közismereti oktatással párhuzamosan

Technikum 2020. 09.01. után 9-13. évfolyamon	Szakgimnázium 2016.09.01-től rendszerben A 9-12. évfolyamon:	kifutó
Egészségügy	I. Egészségügy szakmacsoport	
Környezetvédelem és vízügy	XXIII. Környezetvédelem	
	XLI. Vízügy	

Az ágazati szakképzést a 9-12 (13.). évfolyamokon ágazatonként a tanulólétszámtól függően párhuzamos osztályokban, azonos Közismereti képzési tartalommal szervezzük.

VII.6.1. Megszerezhető szakképesítések

Szakmacsoport, ágazat, szakképesítés megnevezése és azonosító száma					
Székhelyen					
2020. szeptember 1. után induló képzések					
Ágazat	Szakma-csoport	Szakképesítés megnevezése	Azonosító száma	Munkarend	Gyakorlati képzés módja
Környezetvédelem és vízügy		Vízügyi technikus	510211404	nappali	iskolai tanműhely
Környezetvédelem és vízügy		Környezetvédelmi technikus	507121402	nappali	iskolai tanműhely
Egészségügyi		Gyakorló ápoló	509130304	nappali	megállapodás alapján
Egészségügyi		Egészségügyi asszisztens	509130302	nappali	megállapodás alapján
Kifutó képzések					
XLI: Vízügy	-	Vízgyártó technikus	54 853 02	nappali	iskolai tanműhely
XLI: Vízügy	-	Vízműkezelő technikus	54 853 04	nappali	iskolai tanműhely
XXIII. Környezetvédelem	-	Környezetvédelmi technikus	54 850 01	nappali	iskolai tanműhely
I. Egészségügy	1. Egészségügy	Gyakorló ápoló	54 723 02	nappali	megállapodás alapján

VII.6.2. Szakképzési évfolyamok

VII.6.2.1. Kifutó rendszerű szakgimnáziumi képzés esetén

A szakképzési szakaszt az 25/2016. (II. 25.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és a Szakképzési kerettantervek 5/2018. (VII.9.) ITM rendelet alapján:

- **2 évfolyamos (1/13, 2/14) rendszerben** szervezi az iskola a szakképzést azon tanulók számára, akik nem rendelkeznek ágazati érettségivel
- **1 évfolyamos (5/13) rendszerben** szervezi az iskola a szakképzést azon tanulók számára, akik rendelkeznek ágazati érettségivel

VII.6.2.2. Technikumi képzés esetén

Az iskolahasználók igénye alapján a módosított Alapító Okirat szerint az OKJ szakmacsoporthoz tartozó alábbi képzési formáinak kínálatát biztosítjuk:

Gyakorló ápoló OKJ. sz.:54 723 02

Szakképesítés- ráépülés:

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma 1 év

- Ápoló 55 723 01

Környezetvédelmi technikus OKJ. sz.:54 850 01

Szakképesítés - ráépülés:

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 0,5 év

- Környezetvédelmi-mérés szaktechnikus 55 850 02
- Települési környezetvédelmi szaktechnikus 55 850 04

Vízgyártó technikus OKJ. sz.: 54 853 02

Szakképesítés - ráépülés:

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 1 év

- Vízépítő szaktechnikus 55 853 01

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 0,5 év

- Vízminőség védelmi szaktechnikus 55 853 02

Vízüzemi technikus OKJ. sz.: 54 853 04

Szakképesítés - ráépülés:

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 1 év

- Vízépítő szaktechnikus 55 853 01

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 0,5 év

- Vízminőség védelmi szaktechnikus 55 853 02

VII.6.3. Képzési formák, szakirányok, kimenet, szerezhető végzettségek

A kapcsolódó szakképesítés, részsakképesítés, szakképesítés-ráépülés		
azonosító száma	megnevezése	a kapcsolódás módja
54 723 02	Gyakorló ápoló	szakképesítés
55 723 01	Ápoló	szakképesítés-ráépülés
55 850 01	Környezetvédelmi technikus	szakképesítés
51 850 01	Környezetvédelmi ügyintéző	részsakképesítés
55 850 04	Települési környezetvédelmi szaktechnikus	szakképesítés-ráépülés
55 850 02	Környezetvédelmi mérés szaktechnikus	szakképesítés-ráépülés
54 853 02	Vízgyártó technikus	szakképesítés
51 853 06	Vízrajzi állomás üzemeltető	részsakképesítés
54 853 04	Vízüzemi technikus	szakképesítés
51 853 02	Fürdőüzemi gépész	részsakképesítés
51 853 03	Csatornamű-kezelő	részsakképesítés
51 853 05	Vízkezelő	részsakképesítés
55 853 06	Vízépítő szaktechnikus	szakképesítés-ráépülés
55 853 02	Vízminőség-védelmi szaktechnikus	szakképesítés-ráépülés

A közös alapozású technikus szakoknál a szakmacsoport kimeneteinek tervezésénél az alábbi szempontokat tartja szem előtt az intézmény:

- szakképzési keretszámokat,
- a szakterületi munkaerő-piac helyi és regionális igényeit,
- a pályakövetés mutatóit
- a tanulók és szülők elvárásait,
- az intézmény lehetőségeit

A törvényi szabályozásoknak megfelelően azonos ágazatba tartozó szakképesítések esetében több szakképesítés megszerzésére is lehetőség van az intézményben.

VII.6.4. Szakképzési évfolyamok (technikumi képzés esetén)

9-13. évfolyamokon (5 éves képzés) az előírásoknak megfelelő óraszámokban történik a szakmára való felkészítés iskolai rendszerű képzésben. A képzési szakaszt a Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK), és hozzájuk tartozó programtervek (PTT) alapján állítjuk össze.

Az Szkt. 11. § (2) bekezdése szerint:

„a képzési és kimeneti követelményeket – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – a szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványként az általa vezetett minisztérium honlapján (a továbbiakban: honlap) teszi közzé.”

Az Szkr. 13. § alapján a programterveket a Képzési és Kimeneti Követelmények alapján kell kidolgozni.

Az Szkt. 12. § szerint

„A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka

- a) a szakképzésben kötelezően alkalmazandó programterv és
b) a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.”

Az Szkr. 13. § (1) bekezdése alapján

„a programtervet a képzési és kimeneti követelmények alapján – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – a szakképzésért felelős miniszter dolgozza ki [...]”

Az iskolahasználók igénye alapján a szakmajegyzékben meghatározott adott ágazathoz tartozó alábbi képzési formáinak kínálatát biztosítjuk:

2. Egészségügy ágazat

Egészségügyi asszisztens

Szakma azonosító száma: **5 0913 03 02**

A szakma szakmairányai: Audiológiai asszisztens, Endoszkópos asszisztens, Fogászati asszisztens, Gyógyszertári asszisztens, Kardiológiai és angiológiai asszisztens, Klinikai neurofiziológiai asszisztens, Perioperatív asszisztens, Radiográfiai asszisztens

Gyakorló ápoló

Szakma azonosító száma **5 0913 03 04**

14. Környezetvédelem és vízügy ágazat

Környezetvédelmi technikus

Szakma azonosító száma **5 0712 14 02**

A szakma szakmairányai: Hulladékhasznosító és –feldolgozó, Igazgatás, Környezetvédelem, Természetvédelem

Vízügyi technikus

Szakma azonosító száma **5 1021 14 04**

A szakma szakmairányai: Területi vízgazdálkodó, Települési vízgazdálkodó, Vízgépészet

VII.7. Személyi feltételek

Az intézmény szakképzési feladatot ellátó köznevelési intézményként működik. A többcélú szakképző intézményben köznevelési alapfeladat-ellátásra a 2011. évi CXC Nkt. szerinti pedagógus munkakörben foglalkoztatott személy és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvényben meghatározott oktató vehet részt.

A fentiekén túl az alábbi tantárgycsoportok oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

VII.7.1. Gyakorló ápoló, Egészségügyi asszisztens

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Egészségügyi alapismeretek	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Ápoló MSc, Ápoló BSc 5 éves szakmai gyakorlattal, Egészségtan tanár egészségügyi előképzettséggel, jogász (szakmai jogi és etikai ismeretek), Egészségügyi menedzser (egészségügyi ellátórendszer)
Szakmai kommunikáció	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Ápoló MSc, Ápoló BSc 5 éves szakmai gyakorlattal, Latin szakos nyelvtanár (orvosi latin)

Ápolástan-gondozástan	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Ápoló MSc, Ápoló BSc 5 éves szakmai gyakorlattal,
Ápolástan-gondozástan gyakorlat	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Ápoló MSc, Ápoló BSc, Egészségügyi gyakorlatvezető, Csecsemő és kisgyermekgondozó, Csecsemő és gyermekápoló (egészséges csecsemő és gyermek gondozása), Szociális munkás (gondozási feladatok felnőttkorban)
Klinikumi alapozó ismeretek	Általános orvos, Szakorvos, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, Ápoló MSc, Ápoló BSc 5 éves szakmai gyakorlattal, Közegészségügyi-járványügyi felügyelő (mikrobiológia-járványtan), Közegészségügyi járványügyi ellenőr (mikrobiológia-járványtan), Mentőtiszt (elsősegélynyújtás-első ellátás)
Klinikumi szakismeretek	Általános orvos, Szakorvos, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, Ápoló MSc, Ápoló BSc 5 éves szakmai gyakorlattal
Diagnosztikai és terápiás alapismeretek	Általános orvos, Szakorvos, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, Ápoló MSc, Ápoló BSc 5 éves szakmai gyakorlattal
Klinikumi gyakorlat	Egészségügyi gyakorlatvezető, Egészségügyi szakoktató, Ápoló MSc, Ápoló BSc, Egészségügyi szaktanár
Egészségügy asszisztensi feladatok	Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, Egészségtan tanár egészségügyi előképzettséggel, Ápoló MSc, Ápoló BSc 5 éves szakmai gyakorlattal,
Egészségügyi asszisztálás gyakorlata	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi gyakorlatvezető, Ápoló MSc, Ápoló BSc
Diagnosztikus-terápiás szakismeretek	Általános orvos, Szakorvos, Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Ápoló MSc, Ápoló BSc, gyógyszerész
Diagnosztikus-terápiás beavatkozások	Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, Ápoló MSc, Ápoló BSc.
Klinikai gyakorlat	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi gyakorlatvezető, Ápoló MSc, Ápoló BSc
Egészségnevelés, egészségfejlesztés	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Egészségtan tanár egészségügyi előképzettséggel, Ápoló MSc, Ápoló BSc.
Egészségnevelés, egészségfejlesztés gyakorlat	Egészségügyi szaktanár, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi gyakorlatvezető, Ápoló MSc, Ápoló BSc

VII.7.2. Vízügyi technikus

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Műszaki ábrázolás, gépészeti alapismeretek	Vízgazdálkodás szakirányának megfelelő szakos tanár, vagy egyetemi szintű vagy mesterfokozatú fizika szakos tanár, vagy gépész szakiránynak megfelelő szakos tanár

VII.7.3. Környezetvédelmi technikus

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Földtudományi alapok	Környezetvédelem szakirányának megfelelő szakos tanár, vagy egyetemi szintű vagy mesterfokozatú földrajz szakos tanár
Környezeti kémia, környezetvédelmi gyakorlat, műszeres analitika gyakorlat, környezeti analitika gyakorlat	Környezetvédelem szakirányának megfelelő szakos tanár, vagy egyetemi szintű vagy mesterfokozatú kémia szakos tanár
Műszaki ismeretek, gépészeti gyakorlat	Környezetvédelem szakirányának megfelelő szakos tanár, vagy egyetemi szintű vagy mesterfokozatú fizika szakos tanár, vagy gépész szakirányának megfelelő szakos tanár

VII.8. Tárgyi feltételek

VII.8.1. Szakképzési (oktatási) célra használt épületek

Az ágazati szakképzési célú hasznosítást az alábbi épületobjektumok biztosítják:

VII.8.1.1. Főépület: Baja, Katona József u. 3.

"A" épület

tanterem 8 db
szaktanterem 2 db

"C" épület

laboratórium 2 db (anyagvizsgáló; automatika- hidraulika)
- tanulói munkahelyek száma: 14-14 fő
demonstrációs szaktanterem 1 db (egészségügy)
- tanulói munkahelyek száma: 16 fő
tanpálya (tanudvar) 1 db

VII.8.1.2. DVCS gyakorlati oktató bázis

szaktanterem 2 db(előadó, földméréstan- informatika)
- tanulói munkahelyek száma: 30/16 fő
laboratórium: 4 db (kémia, analitika, biológia, környezetvédelem vízgazdálkodás-
automatika)
- tanulói munkahelyek száma: 12 /25 fő
tanműhely 1 db(építés-szerelési)
- tanulói munkahelyek száma: 12 fő
tanpálya, gyakorlóudvar 1,0 ha
A DVCS Oktató Bázison:
- zárt raktári rendszer (központi raktár)
- fedett raktári terület

VII.8.2. Szaktanterem, oktatási eszközök

A szakmai képzés a szakképzési évfolyamon szaktantermi rendszerben szervezett. A szakmacsoportos szaktanterem kihasználtsága multifunkciós (többcélú), berendezése tantárgycsoportos.

A szaktantermi felszereltség:

- IKT eszközök
- szakmai demonstrációs eszközrendszer

Központi tároló helyeken elhelyezett (hordozható eszközök):

- notebookok
- projektorok
- digitális fényképezőgép és kamera
- GPS-ek

A szakmai demonstrációs eszközrendszer összetett. A szaktanterem jellegéhez kötött karakterisztikus csoportjai:

- forgalmazótól vásárolt eszközök:
- szakma-specifikus modellek:
- szakkönyvek és szakkatalógusok

A fejlesztés a szakképzési területek helyi tantervihez illesztetten folyamatos.

VII.8.3. Laboratóriumok

Száma: 6 db

A laboratóriumok és feladataik:

megnevezés:

- anyagvizsgáló
- automatika

- biológia I-II-előadó
- analitika
- hidrológia- hidraulika

funkció:

építőanyag, talaj, szerkezet-vizsgálatok
vízmérés, hidraulika, irányítástechnika
(részegysége az üzemi modell –
folyamatirányítással – és a szabadtéri
tanpálya)
természettudományos gyakorlat, biológia,
vízbiológia
természettudományos gyakorlat, vízkémia,
analitika
vízmérés, mérés technika, meteorológia,
automatika

VII.8.4. Tanműhelyek

Száma: 2 db

A műhelyegységek és feladataik:

vízgépész műhely

fémipari alapképzés, vízgépészeti szerelési
gyakorlatok

építési tanműhely

építés-szerelés, csőhálózat-szerelés,
szerelvény javítás

VII.8.5. Műszaki informatika eszközrendszere

A műszaki informatika és adatfeldolgozás feltételrendszerét két gépterem biztosítja:

a./ A DVCS oktatóbázison egy elsődlegesen adatfeldolgozás céljára kialakított 12 munkahelyes gépterem hálózati szerverrel, Internet kapcsolattal.

b./ Az iskola főépületében 22 munkahellyel Internet kapcsolattal kialakított gépterem a helyi tantervben szereplő követelmények teljesítését kielégítő feltételrendszer

VII.8.6. Feltételek és források

A fentiekben részletezett tárgyi feltételek keretei mellett az iskola **együttműködési megállapodás alapján** az alábbi szervezetekkel illetve intézményekkel biztosítja a gyakorlati képzés teljes feltételrendszerét:

- Bajai Szent Rókus Kórház
- Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény
- Alsó Duna-Völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- Bajai Vízmű
- Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz tudományi Kar

A tárgyi feltételek fejlesztése tekintetében az új OKJ kimenetek (technikusi szakképesítések) *szakmai és vizsgakövetelményeiben meghatározott eszközrendszert* tartja irányadónak az intézmény.

A feltételrendszer működtetését az iskolafenntartó biztosítja.

VII.9. Alapelvek, célkitűzések, feladatok, az oktató-nevelő munka általános jellemzői

VII.9.1. Önmeghatározás

- A Szent László ÁMK technikuma (szakgimnáziuma) a Szent László ÁMK Középiskolája intézményegységének szakképzési feladatokat ellátó egysége.
- A Köznevelési törvény szerint középiskola, négy általános műveltséget megalapozó évfolyama van, ennek befejezését követően a szakképzési évfolyamon (okon) szakképzést folytat, és felkészít az OKJ szerinti szakmai vizsgára.
- Feladatait az intézményi, egységes közös és az ehhez kapcsolódó iskolatípus szerint elkülönülő tananyag és követelményrendszer alkalmazásával látja el.
- A technikumok oktatási feladatokat az alapító okiratban foglaltak alapján az abban meghatározott szakmák területén gyakorolja mind a szakmai előkészítő, mind a szakképzési szakaszban. Ebből fakadóan hivatása a szakemberképzés.

VII.9.2. Preferenciák, iskolahasználók igényei alapján

- műveltség és szakmai tudás biztosítása
- szakmai ismeretek, készségek és attitűdök (kompetenciák) kialakítása
- a személyiség fejlesztése, jellemformálás
- kommunikációs képességek fejlesztése, különös tekintettel a szakmai környezet és az információs társadalom elvárásaira
- idegen nyelv alkalmazóképes birtoklása

VII.9.3. Alapelvek

- az értékközvetítés elve
- az esélyegyenlőség és a képesség szerinti differenciálás elve
- a szakmai és kulcs kompetenciák fejlesztése, továbbfejlesztése
- a személyiség kibontakozásának és fejlődésének biztosítása
- nyitottság, a szakmai-gazdasági környezet igényeinek dominanciája az intézményfejlesztésben
- gyermek-, tanulóközpontúság a személyiségformálásban, teljesítmény központúság a szaktárgyi területen és a szakképzésben
- igazodás a tanuló terhelhetőségéhez, egyéni fejlődési üteméhez
- hagyományos keretek között korszerű, részben alternatív oktatás

- a környezetvédelem lehetőségeinek ismerete és gyakorlása
- a szakmaszeretet, hivatástudat, szakmai identitás kialakítása

VII.9.4. A szakképzés céljai

- A szakmai képzés célja olyan általánosan művelt, korszerű szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképzés munkaterületének megfelelő munkaköröket, foglalkozásokat.

E cél elérése érdekében a képzés:

- Nyújtson a tanulóknak korszerű szakmai műveltséget, valamint általános és speciális szaktudást (elméleti és gyakorlati) a szakma műveléséhez, a szakmai munkatevékenység ellátásához.
- Alapozzon meg és fejlesszen ki a tanulóknak olyan, a munkahelyeken hasznosítható szakmai tudást, amelynek birtokában képesek szakterületükön a technikai, technológiai fejlődésből adódó változó és növekvő szakmai követelményeknek eleget tenni.
- Neveljen szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra és vállalására.
- Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és a folyamatos szakmai önművelés igényét.

Az iskolarendszerű képzés célja a szakmai követelmények teljesítésén túl magában foglalja a nevelési célokat, a személyiség formálását, a szocializációt - a szakmával összefüggő társadalmi gyakorlat megismertetésével.

- A köznevelési és a szakképzési törvény, és végrehajtási rendeleteik alapján, hatályba lépésüknek megfelelő ütemben kell iskolánkban az oktató-képző munka tartalmi és szervezeti átalakítását folytatnunk.
- A tanulók és a szülők, a helyi társadalom, a gazdaság és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő szakképzési szerkezet kialakítására kell törekednünk.
- Folyamatosan felül kell vizsgálnunk a megszerezhető szakképzések körét.
- Az iskola oktatási-képzési feltételeinek meg kell felelni a kötelező eszköz-és felszerelés jegyzék előírásainak, valamint a szakképzések megszervezéséhez szükséges tárgyi normatíváknak.
- A szakképzés iskolai programjának tervezésekor meg kell őrizni a szakmai oktatás pozitív iskolai hagyományait, pedagógiai örökségét, a helyi tantervek kidolgozásakor hasznosítani kell a hazai és nemzetközi tapasztalatokat.
- Figyelembe kell venni a fejlesztési folyamatok, projektek tapasztalatait
- Felkészültnek kell lennünk az állandó változásra (cserélődő szakmakínálat, ágazati képzés bevezetése).
- Az iskolai szakoktatás a szakmai program tartalmi követelményeinek megvalósítását célozza. A tanulók szakmai oktatása-képzése során fő célunk a szakmai és vizsgáztatási követelményeknek való megfelelés, illetve erre történő felkészítés.
- A helyi igényeknek megfelelően kis létszámú szakmák oktatási-képzési feltételeinek biztosítása.
- A szakképzés fejlesztését célzó hazai és külföldi pályázati források kihasználása, szakmai kapcsolatok fejlesztése.
- Az együttműködés tartalmi elemeinek bővítése a régió szakképző iskoláival.

VII.10. Az iskolában folyó szakképzési tevékenységek

VII.10.1. A képzés szerkezete

Az szakmai alapozás az ágazati szakképzésnek megfelelő óratervek szerinti szerkezetben és a kerettanterv alapján, kifutó rendszerben az OKJ szerinti kimenetek a mindenkor hatályos szakmai és vizsgakövetelményeinek figyelembe vételével folyik. (az óratervek és a szakmai tantárgyak helyi programjai a helyi tantervben)

VII.10.2. A szakmai célok az egyes szakaszokban

VII.10.2.1. 9-12 (13.). évfolyamon

- pályaorientáció a szakterületre, alapismeretek szerzése a munka világáról
- a megfelelő tantárgy specifikus tanulási technikák kialakítása
- a kulcskompetenciák fejlesztése, megerősítése
- a műszaki problémaérzékenység és gondolkodásmód kialakítása
- kommunikációs készségek kialakítása, a felkészítés az információs társadalom elvárásaira
- a szakmai hagyományok jelentőségének felismertetése
- az érettségi vizsgára felkészítés, beleértve a szakmai tantárgyakat is
- a tehetséges tanulók továbbtanulásra, versenyre való felkészítése
- a szakmára jellemző attitűd megerősítése
- a szakképzési szakasz és a szakirányú továbbtanulás, szakmacsoportos megalapozása
- a választott szakirány tapasztalati megismerése, a továbbhaladás alternatív lehetőségeinek megismerése, a választásra felkészítés
- személyiségfejlesztés, az önismeret fejlesztése
- egészséges életmódra nevelés, a harmonikus életvitelt megalapozó szokások kialakítása
- a mindennapi érintkezéssel kapcsolatos értékek és kulturált viselkedési formák kialakítása
- az egyetemes emberi értékek megismertetése

VII.10.2.2. 13-14. évfolyamon

- a munkavállalást biztosító szakmai ismeretek kialakítása
- a választott szakképesítés elméleti és gyakorlati ismereteinek alkalmazás szintű elsajátítása
- felkészítés a további, vagy magasabb szintű szakképesítés megszerzésére (szakirányú továbbtanulásra)
- a műszaki kommunikáció forrásainak és eszközeinek birtoklása
- a szakterületi szakigazgatási és jogi szabályozás alkalmazási készsége
- a szakembertől elvárt emberi tulajdonságok kialakítása
- az önálló munkavégzés képességének kialakítása
- felkészítés a szakmai (technikusi) vizsgára
- a fizikai állóképesség szinten tartása, fejlesztése.

VII.11. Értékelés a szakképzésben

Az értékelés érdemjegyekkel tantárgyanként történik. A naplóba, bizonyítványba és a tanulói törzslapba a tantárgyak megnevezése kerül. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, javítóvizsgát tehet az augusztusi javítóvizsga időszakban.

Ha egy tantárgyat belül a különböző tananyagelemeket nem ugyanaz a szaktanár/szakoktató tanítja, akkor az osztályzatok megállapítása súlyozással történik, aminek az alapja az elemek óraszám.

Elégtelen az érdemjegy, ha a súlyozott osztályzatok átlaga nem éri el a kettést és az egységet alkotó elemek fele vagy annál több elégtelennel zárul.

VII.12. Felvétel és a továbbhaladás feltételei

VII.12.1. A belépés feltételei

Az iskolába belépés feltétele a jogszabályok (Köznevelési Törvény, a szakképzési szakaszban a Szakképzési Törvény és az OKJ) által előírt képzési szint megszerzése.

A 9-12. évfolyamot átfogó szakközépiskolai képzés belépési feltétele a 8. osztály sikeres elvégzése, így a jellemző belépési pont a 9. évfolyam.

A tanulók felvételéről az a mindenkori középiskolai felvételt szabályozó jogszabályok eljárásrendjének figyelembevételével az intézményvezető dönt.

Az iskola beiskolázási területe túlmutat Baja és vonzáskörzete határán, mivel a képzés és főként a **szakképzési kimenetek** specialitása a **regionális igények** kielégítést célozza meg. Az intézmény figyelembe veszi a megegyező szakképzést folytató iskolahálózat regionális vonzás körzeteit, és ennek megfelelően alakította ki a beiskolázási terület határait.

A szakképző évfolyamokra lépés feltételeit jogszabály határozza meg. Az iskola által biztosított szakképzési formák, és szakképesítéseknél a belépés feltétele a 12. évfolyam eredményes elvégzése és a sikeres érettségi vizsgát tanúsító érettségi bizonyítvány, ami másik középiskolában, iskolatípusban is megszerezhető.

Ezen túlmenően belépési feltétel az egészségügyi alkalmasság. Az foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálatot, a jogszabályoknak megfelelően a jelentkezés elfogadását követően az iskola szervezi.

A gimnáziumban, vagy más szakközépiskolában érettségizett tanulók az OKJ -ben és az ágazati szakképesítések Kerettantervében előírt 2 éves időtartamban, és az abban meghatározott követelmények alapján folytathatják tanulmányaikat a szakképző évfolyamokon.

A moduláris szakképzési rendszerben szerzett előismeretek beszámítása a jogszabályok szerint, a tanulók írásbeli kérelmére kizárólag egyedi elbírálással történhet, a képzési időtartamot ez nem érintheti.

A második és további szakképesítés megszerzésének lehetőségét az iskola a jogszabályban meghatározott feltételekkel biztosítja.

VII.12.2. Továbbhaladás

A továbbhaladás kritériumai:

A magasabb évfolyamra lépés alapfeltétele a helyi tanterv követelményeinek teljesítése. A követelményszint a kerettanterv alapján került megfogalmazásra a helyi tantervben. A képzési program választásából következik, hogy ez a kritérium érvényes a nem kötelező órakeret terhére vállalt ágazati érettségire felkészítő program tantárgyaira is, amelyben a minimális követelmény az érettségi vizsgakövetelményekkel harmonizált a helyi tantervben rögzített tematikus követelmények teljesítése. A 10. 11. és 1/13. évfolyamokra előírt összefüggő gyakorlat teljesítése. A teljesítés igazolása az összefüggő szakmai gyakorlaton vezetett foglalkozásnapló alapján történik.

A 12. évfolyam végén a sikeres érettségi vizsga továbbhaladási feltétel azoknál a tanulóknál, akik érettségi vizsgához kötött szakképesítésbe kívánnak bekapcsolódni.

Az érettségi vizsgán eredménytelen tanuló a szakképző évfolyamon tanulmányait a jogszabály szerint megkezdheti, de legkésőbb a jogszabályban meghatározott ideig a sikeres érettségi vizsgát igazolnia kell, egyébként tanulói jogviszonyát a szakképző évfolyam 1. félévének utolsó napján megszünteti.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket valamint az összefüggő szakmai gyakorlatot sikeresen teljesítette. A magasabb évfolyamra lépésben a nevelőtestület határozata dönt.

Ha a tanuló a minimális követelményeket - beleértve a javítóvizsga lehetőségét is - nem teljesíti tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

VII.13. Korábbi tanulmányok beszámítása

Szakképző ill. felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok az előírt - megegyező tartalmú - követelmények teljesítése esetén a vonatkozó jogszabályokban és a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározott módon beszámíthatóak.

A beszámítás iránti kérelmet az iskola vezetőjéhez kell benyújtani, szakmai vizsga esetén a vizsgára jelentkezéssel egy időben, tantárgyi felmentés esetén az adott szakképzési évfolyam megkezdését követő két héten belül. A kérelem mellé minden esetben csatolni kell a teljesítést igazoló okmány hitelesített másolatát. Nem hiteles másolat esetén az eredeti okmányt be kell mutatni.

Egy adott tantárgy beszámítása, illetőleg annak tanulása alóli felmentés nem jelenti, hogy a szakmai vizsgán bármely vizsgarészből ezek alapján felmenthető. A tanítási órák egy részének látogatása alóli felmentés nem jelenti automatikusan azt, hogy a tanuló az évközi és az év végi ellenőrzési, beszámolósi, vizsgázási kötelezettség teljesítése alól is mentesül.

VII.14. A csoportképzés elvei és struktúrája

A tanítás hagyományos osztálykeretben történik, az egyes - a helyi tantervben meghatározott - tantárgyak oktatását csoportbontásban szervezi az iskola.

Csoportbontást igényelnek:

9-12. (9-13.) évfolyamon

- bármely gyakorlati tantárgy

13-14. évfolyamon

- szakmai gyakorlatok tantárgyai

A csoportok létszámát jogszabályban meghatározott elvek szerint alakítjuk.

VII.14.1. A csoportképzés (osztályszervezés) elvei a 9-12. (9-13.) évfolyamon

Az osztályok számozása, létszámkeretei tekintetében a közoktatási törvény előírásait alkalmazza az iskola.

A szakmacsoportos alapozó oktatás tekintetében az iskola egységes. Az „Alapító okiratnak” megfelelő létszámhatárok, és a demográfiai mutatók figyelembevételével két osztály beiskolázását tervezzük. Az osztályok szervezésében a választott ágazatot vesszük figyelembe.

VII.14.2. A csoportképzés elvei a 13-14. évfolyamon

A 13. évfolyam a középiskola első szakképző évfolyama.

A szakképzési évfolyamra jelentkezés szervezése az osztályfőnökök feladata, a 12. évfolyamból belépő tanulók tárgyév február hónap 15-ig jelzik írásban szándékukat. A más intézményben végzetek augusztus hó 10.-ig jelentkezhetnek az iskola által kiadott formanyomtatvány felhasználásával, és a szükséges hitelesített melléletek benyújtásával.

A csoportképzés, illetve az osztályok szervezése a választott szakképesítési irány szerint és a létszámárányok alapján történik. Teljes óraszámú –beszámítás nélküli- csoportot minimum 8 fő esetén szervezünk egy osztályba.

Az iskolában választható szakképesítések a VII.6. pont szerint szervezhetők.

A szaktárgyi csoportbontások szervezésénél a jogszabályok és a központi programok iránymutatásait követi az iskola.

A csoportképzésben az elméletigényes gyakorlatok, a szakmai gyakorlatok, és a laboratóriumi vizsgálatok és a műszaki informatika tantárgyi helyi tantervben meghatározott követelmények az irányadók, a szakképesítés SZVK és Kerettantervi rendelet, valamint a szakképzési törvény előírásainak megfelelően. A gyakorlati csoportlétszámok megállapításánál a jogszabály előírásait figyelembe véve jár el az iskola.

Az osztályok számozása az első szakképzési évfolyamon 1/13., a második szakképzési évfolyamon 2/14, ágazati érettségivel rendelkezőknek illetve technikusoknak 5/13.

VII.15. Az iskola élet- és munkarendje

VII.15.1. Az elméleti oktatás rendje

A tanítás helye az iskola épülete, valamint a DVCS oktatóbázis. Kivételes esetben - szakmai indokok alapján - a tanár a tanórát külső intézményben is megtarthatja, de azt az órai foglalkozás megkezdése előtt az ügyeletes vezető beosztású dolgozónak be kell jelentenie.

A tanítási órákról tanárt és tanulót kihívni, az órákat egyéb módon megzavarni nem szabad. Rendkívüli esetben az ügyeletes vezető kivételt tehet.

A tanórákat az „Házirend”-ben rögzített csengetési rendnek megfelelően szervezi az iskola, a 60 perces gyakorlati foglalkozások (szakmai gyakorlatok) időütemezése ettől eltérő, figyelembe veszi a napi óraszervezést.

VII.15.2. A gyakorlati oktatás rendje

A gyakorlati órák oktatása csoportbeosztás és órarendben szervezeten iskolai, vagy a DVCS oktatóbázison, tanpályán vagy külső gyakorlati képzőhelyen folyik.

Az összefüggő szakmai gyakorlati oktatás az érvényben lévő jogszabályok, a Kerettanterv valamint a Szakképzési Törvényben foglaltak szerint intézménnyel, gazdálkodó szervezettel kötött együttműködési megállapodás alapján, intézménynél, gazdálkodó szerveknél is szervezhető.

A nyári összefüggő szakmai gyakorlat intézményben szervezett foglalkozásait, június hónapban közvetlenül a szorgalmi időszakot követően 3 hét, illetve augusztus hónap végén, a következő tanév megkezdése előtti időben (1 hét) szervezzük.

A gazdálkodó szervezetenél végzett összefüggő szakmai gyakorlatot a gazdálkodó szervezet ütemezi, figyelembe véve, hogy a tanulónak 30 nap összefüggő nyári szünete legyen.

A gyakorlati oktatás rendjének betartását a gyakorlati oktatásvezető és a gyakorlatvezetők a munkaköri leírásoknak megfelelően biztosítják, szervezik, ellenőrzik.

A nyári összefüggő szakmai gyakorlatról a tanulónak gyakorlati foglalkozási munkanaplót kell vezetni, amellyel igazolja az összefüggő gyakorlat teljesítését.

VII.15.3. A tanulók rendszeres egészségügyi ellátása és felügyelete

Az iskola, a kötelező középiskolai egészségügyi ellátás és felügyeleten túl biztosítja a képzésbe bekapcsolódni szándékozók, belépő tanulók választott szakmájának megfelelően az előírt foglalkozás-egészségügyi vizsgálatát. A KKK-ban és SZVK-ben előírt egészségügyi követelményekről a foglalkozás egészségügyi ellátást biztosító intézményt tájékoztatja. A rendszeres vizsgálatok időpontja évfolyamhoz kötött: a 9. a 11. évfolyam és 13.évfolyam tanulói augusztus-szeptember hónapban vesznek részt szervezeten a vizsgálaton. A vizsgálat a tanulók számára ingyenes. Az alkalmasságról szóló igazolás szakképzésért felelős igazgatóhelyettesnek kell leadni.

VII.15.4. A tanulók szociális és egyéb juttatásai

A tanulókat a szakképzési törvény szerinti juttatások illetik meg. Technikumban a Sztv. rendelkezése alapján ösztöndíjra jogosult a tanuló.

A gyakorlati képzőhelyek tisztálkodó szerekkel valló ellátása, az egészséges és kulturált egészségügyi és tisztálkodó helyek, öltözők az ÁNTSZ előírásai szerint biztosítottak.

VII.15.5. A tanulók kártérítési felelőssége

A tanulók kártérítési felelőssége tekintetében a Köznevelési és a Szakképzési törvényben, valamint ezek végrehajtási rendelete alapján jár el az iskola. A gyakorlaton résztvevő diákok részére felelősségbiztosítást köt az iskola.

VII.16. A szakmai tankönyvrendelés szabályai

A tankönyvrendelés általános szabályait az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza, amelyet a mindenkori hatályos vonatkozó jogszabályokkal harmonizálja az iskola.

A szakmai munkaközösségek az iskolahasználók véleményének figyelembe vételével írásban adják le az általuk használni kívánt tankönyvekre, munkafüzetekre, segédletekre vonatkozó igényüket a munkaközösség vezetőnek, aki a területfelelős vezetővel egyeztetett és összesített igényt átadja a tankönyvrendelés elkészítésével megbízott alkalmazottnak. A tankönyvfelelős ennek alapján a tankönyvrendelést.

Tekintettel a szakmai tankönyvek és segédanyagok ellátásának nehézségeire az iskola könyvtári állományának fejlesztésével törekszik a tankönyvellátás biztosítására.

VII.17. Pénzügyi, fejlesztési terv

- A technikum önálló pénzügyi fejlesztési tervvel nem rendelkezik.
- Az intézményi éves költségvetés tervezéséhez a szakmai munkaközösség elkészíti:
- A tárgyévi tantárgyfelosztást, adatot szolgáltat a feladatellátáshoz szükséges óraszámokról
- Az éves karbantartási tervet, adatot szolgáltat a munkabiztonsági, fenntartási és fejlesztési költségkihatásokhoz.
- A szakmai szemlék tervét a szakképzés helyi tanterve alapján igénybe veendő intézményi támogatás tervezéséhez.
- A felzárkóztatás és tehetséggondozás tervét, tervezi a szakmai versenyek várható költségkihatását.
- A tervezi a szakmai vizsgák várható költség kihatását.
- A tanulói szociális juttatások költségeit.
- Megtervezi a tartós tankönyvek beszerzését, feltárja forrásait
- Adatot szolgáltat a gyakorlati képzésben résztvevő tanulók balesetbiztosításához.

VII.17.1. Szakmai működési költségek az éves költségvetési igények alapján

(tétélesen a tárgyévi költségvetésben forintositva)

VII.17.1.1. A szakmai vizsga költségei

(díjtételek a mindenkor érvényes jogszabályok szerint)

- Ellenőrzést végző vizsgabizottsági tag,
- Értékelést végző vizsgabizottsági tag,
- Mérést végző vizsgabizottsági tag,
- vizsgatermi és folyosófelügyelő

— jegyző

VII.17.1.2. Tanulói szociális juttatások

- munkaruha az egészségügy ágazatban 10. évfolyamtól kezdődően munkaköpeny, Környezetvédelem és vízügy ágazatban munkaruha.
- a köznevelési törvény szerinti tanulói felelősségbiztosítás minden gyakorlatos tanulóra
- technikai tanulóknak Szktv. szerinti ösztöndíj

VII.17.1.3. Szakmai programok költségei

- tanulmányi szemlék, üzemlátogatások utaztatási költségei
- tanári továbbképzések költségei (szakmai, módszertani továbbképzések)
- tanulói versenyek (OSZTV) nevezési költségei
- tanulói pályázatok anyagköltségei

VII.17.1.4. Működési költségek

- munkavédelmi eszközök frissítése, fejlesztése:
  - tanulói egyéni védőfelszerelések pótlása
  - munkahelyek előírás szerinti felszerelése
  - időszakos érintésvédelmi vizsgálatok költségei
  - elsősegély felszerelés biztosítása munkahelyenként
- gépüzemeltetési költségek (kenőanyag, üzemanyag, karbantartás)
- tanműhelyi energiaköltségek
- számítógép karbantartás költségei
- DVCS kommunális költségei
- Gépkocsi üzemeltetési költségek

VII.17.1.5. Épület és objektum karbantartás és fenntartás

- DVCS riasztórendszer karbantartása
- Labor berendezések technika karbantartása
- Iskolai és DVCS gyakorlóléhelyek állagfenntartása

VII.17.1.6. Éves anyag és eszközigeny:

Eszközbeszerzés az éves fejlesztési terv szerint. (műszer és eszközbeszerzés, szakmai szoftver, kisgép, szerszám stb.)

Anyagok, segédanyagok:

- laboratóriumi anyagok beszerzése
- fénymásoló és nyomtató papíryanag
- gyakorlati anyagok (építési anyagok: cement, homokos kavics, mész, palló, deszka, oszlop, gerenda, betonacél, fólia, segédanyagok: tisztító, alapozó és fedőanyagok, festékek, ecsetek, drótkefe, csiszolóvászson stb.)
- kéziszerszámok pótlása
- számítástechnikai segédanyagok
- műszer és eszköztartozékok beszerzése (elem, akkumulátor stb.)
- segédanyagok műszerkarbantartásához

Műszerkarbantartás:

- gépészeti és mérés-technikai eszközök karbantartási költségei

- geodéziai mérőeszközök karbantartása
- AV eszközök karbantartása
- laboratóriumi eszközök karbantartása

VII.17.2. A szakképzés tárgyi feltételeinek fejlesztése

Feltételek:

A tárgyi feltételek tekintetében a tervezett OKJ kimenetek (technikusi szakképesítések) Kerettantervének eszközigénye az irányadó.

Az eszközfejlesztés finanszírozásának forrásai:

- Az intézményi költségvetés
- Szakképzési és szakmai pályázati források

VII.18. A szakképzés helyi tanterve

VII.18.1. A helyi tanterv koncepcionális alapjai

- a közoktatási rendszer működésére vonatkozó jogi szabályozások
- a szakképzésre vonatkozó jogszabályok
- a kerettanterv előírásai
- a szakmai kimenetek, szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei
- a szakképzésért felelős minisztériumok és a szakmacsoport iránymutatásai
- az intézmény feltételrendszere

VII.18.2. A helyi tanterv szervezési elvei

Szaggimnáziumban: A helyi tantervünk 9-12 évfolyamon alkalmazott egységes óratervei, valamint az 1/13, 2/14 és 5/13 szakképző évfolyamok óratervei a **Szakképzési kerettantervek 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet** alapján kerültek kidolgozásra.

Technikumban: a kiadott programtantervek alapján. Az Szkr. 13. § alapján a programtanterveket a Képzési és Kimeneti Követelmények alapján kell kidolgozni.

Az Szkt. 12. § szerint

„A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka

- a) a szakképzésben kötelezően alkalmazandó programtanterv és
- b) a programtanterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.”

VII.18.3. A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámáa évfolyamonként

54 853 02 Vízgazdálkodó technikus (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

			9.		10.		11.		12.		5/13.			
			heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám			
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	A tantárgy a fő szakképesítéshez tartozik?	7	4	7	5	140	5	5	140	5	5	24,1	6,5
	Összesen		11,0		12,0			10			10		30,6	
Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	igen											0,5	
Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	igen											2,1	
11547-16 Vízügyi ügyintéző feladatok	Általános ügyintézői ismeretek	nem	1		1									
	Munkahelyi kommunikáció alapjai	nem	1											
	Ügyintézői kommunikáció gyakorlat	nem		1		2			1					
	Vízügyi ügyintézői ismeretek	nem				2			1			2	1	
11549-16 Vízügyi műszaki ismeretek	Munkavédelem	igen	1											
	Műszaki ábrázolás	igen	2											
	Gépészeti alapismeretek	igen	1		1									
	Vízügyi építési alapismeretek	igen				1			1					
	Vízügyi műszaki ismeretek gyakorlat	igen				2			1,5			1,5		
11548-16 Vízgazdálkodási alapismeretek	Vízgazdálkodási alapismeretek	igen	1		2				3			3		
	Vízgazdálkodási alapgyakorlat	igen		3		1			2,5			2,5		
11668-16 Komplex vízgazdálkodás	Vízrendezés	igen											6	
	Vízkészlet-gazdálkodás	igen											4	
	Szakigazgatási ismeretek	igen											1,5	
11667-16 Vízkárelhárítás	Árvízvédelem	igen											7	
	Vízkárelhárítás gyakorlat	igen												2,5
11675-16 Vízrajzi üzemeltető ismeretei	Üzemeltetési alapismeretek	igen											3	
	Üzemeltetési gyakorlatok	igen												4

54 853 04 Víziközmű technikus (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

			9.		10.		11.		12.		5/13.			
			heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám			
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	A tantárgy a fő szakképesítéshez tartozik?	7	4	7	5	140	5	5	140	5	5	24,1	6,5
	Összesen		11,0		12,0			10			10		30,6	
Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	igen											0,5	
Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	igen											2,1	
11547-16 Vízügyi ügyintéző feladatok	Általános ügyintézői ismeretek	nem	1		1									
	Munkahelyi kommunikáció alapjai	nem	1											
	Ügyintézői kommunikáció gyakorlat	nem		1		2			1					
	Vízügyi ügyintézői ismeretek	nem			2			1			2	1		
11549-16 Vízügyi műszaki ismeretek	Munkavédelem	igen	1											
	Műszaki ábrázolás	igen	2											
	Gépészeti alapismeretek	igen	1		1									
	Vízügyi építési alapismeretek	igen			1			1						
	Vízügyi műszaki ismeretek gyakorlat	igen				2			1,5			1,5		
11548-16 Vízgyártási alapismeretek	Vízgyártási alapismeretek	igen	1		2			3			3			
	Vízgyártási alapgyakorlat	igen		3		1			2,5			2,5		
11550-16 Csatornamű kezelő feladatai	Csatornamű-kezelő feladatok	igen											8	
	Csatornamű kezelő gyakorlat	igen												2
10881-16 Fürdőüzemi gépész	Fürdőüzemi gépész feladatok	igen											6,5	
	Fürdőüzemi gépész gyakorlat	igen												2
10879-16 Vízműkezelő feladatai	Vízműkezelő feladatok	igen											8	
	Vízműkezelő gyakorlat	igen												2

54 850 01 Környezetvédelmi technikus(kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

			9.		10.		11.	12.		5/13.				
			heti óraszám		heti óraszám			heti óraszám	heti óraszám	heti óraszám				
			e	gy	e	gy	ögy			e	gy	e	gy	
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	A tantárgy a fő szakképesítéshez tartozik?	5	6	7,5	4,5	140	4,5	5,5	140	4	6	20,5	10,5
	Összesen		10	12,0	10	140		10	30,6					
Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	igen											0,5	
Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	igen											2,0	
12091-16 Hulladékkereskedelem és -gazdálkodás	Laboratóriumi alapgyakorlatok	nem		3										
	Hulladékkereskedelem	nem					1,5							
	Hulladékgazdálkodási ismeretek	nem			2					1				
	Hulladékgazdálkodási gyakorlatok	nem				1,5		1,5			2			
	Munkabiztonság	nem	0,5											
11937-16 Környezetvédelmi alapismeretek	Műszaki ismeret	igen	2											
	Földtudományi alapok	igen	2											
	Környezeti kémia	igen			2,5									
	Környezetvédelmi alapismeret	igen			3		3							
	Környezettechnikai alapok	igen								3				
	Laboratóriumi alapgyakorlatok	igen		3										
	Környezetvédelmi gyakorlat	igen				3		4						
	Analitika gyakorlat	igen									2,5			
	Környezettechnikai alapok gyakorlat	igen									1,5			
Munkabiztonság	igen	0,5												
11938-16 Környezetvédelmi technikus feladatok	Környezettechnika	igen											4	
	Környezetvédelmi számítások	igen											4	
	Környezeti biológia és egészségtan	igen											3	
	Műszeres analitika gyakorlat	igen												3
	Környezettechnika gyakorlat	igen												2
	Környezeti analitika gyakorlat	igen												3
10870-16 Környezetvédelmi ügyintéző feladatok	Ügyintézői feladatok	igen											3	
	Jogi és szakigazgatási ismeretek	igen											4	
	Ügyintézői gyakorlatok													2,5

Szent László Általános Művelődési Központ Pedagógiai Programja

		9.		10.		11.		12.		5/13.		1/13.		2/14.				
		heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám			
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	11	0	11	1	140	3,5	6,5	140	5	5	10,5	20,5	22	9	160	10,5	20,5
	Összesen	11		12			10			10		31,0		31,0			31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.										0,5						0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.										2						2	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5											0,5					
11110-16 Egészségügyi alapismeretek	Egészségügyi alapismeretek			3			1,5						4,5					
	Szakmai kommunikáció	1,5		0,5									2					
11221-16 Alapápolás	Ápolástan-gondozástan	1,5		2,5					1				5					
	Ápolástan-gondozástan gyakorlat																	
11222-16 Klinikumi ismeretek	Klinikumi alapozó ismeretek	4,5											4,5					
	Klinikumi szakismeretek						1			3			3,5					
	Diagnosztikai és terápiás alapismeretek			2									2					
	Klinikumi gyakorlat						4,5			3				9				
Egészségügyi asszisztensi feladatok	Egészségügyi asszisztensi feladatok	3		3			1			1								
	Egészségügyi asszisztálás gyakorlata			1			2			2								
11151-16 Diagnosztikus és terápiás beavatkozások felnőtt betegnél	Diagnosztikus és terápiás szakismeretek											3,5					3,5	
	Diagnosztikus és terápiás beavatkozások											2					2	
	Klinikai gyakorlat											17,5						17,5
11152-16 Egészségnevelő és fejlesztő tevékenység	Egészségnevelés-egészségfejlesztés											2,5					2,5	
	Egészségnevelés-egészségfejlesztés gyakorlat											3						3

54 723 02 Gyakorló ápoló (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

VII.18.4. A szakképesítések szakmai követelményei

VII.18.4.1. Gyakorló ápoló (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

A szakképesítés szakmai követelménymoduljainak az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
azonosító száma	megnevezése
11221-16	Alapápolás
11110-16	Egészségügyi alapismeretek
11222-16	Klinikumi ismeretek
11151-16	Diagnosztikus és terápiás beavatkozások felnőtt betegnél
11152-16	Egészségnevelő és –fejlesztő tevékenység
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)
11499-12	Foglalkoztatás II.
11500-12	Munkahelyi egészség és biztonság

VII.18.4.2. Környezetvédelmi technikus (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

A szakképesítés szakmai követelménymoduljainak az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
azonosító száma	megnevezése
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)
11499-12	Foglalkoztatás II.
11938-16	Környezetvédelmi technikus feladatok
10870-16	Környezetvédelmi ügyintéző feladatok
11937-16	Környezetvédelmi alapismeretek

VII.18.4.3. Vízgazdálkodó technikus (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

A szakképesítés szakmai követelménymoduljainak az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
azonosító száma	megnevezése
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)
11499-12	Foglalkoztatás II.
11548-16	Vízgazdálkodási alapismeretek
11549-16	Vízügyi műszaki ismeretek
11667-16	Vízkárelhárítás
11668-16	Komplex vízgazdálkodás
11675-16	Vízrajzi üzemeltető ismeretei

VII.18.4.4. **Víziközmű technikus** (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

A szakképesítés szakmai követelménymoduljainak az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló kormányrendelet szerinti	
azonosító száma	megnevezése
11498-12	Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)
11499-12	Foglalkoztatás II.
11548-16	Vízgyártási alapismeretek
11549-16	Vízügyi műszaki ismeretek
11550-16	Csatornamű-kezelő feladatai
10881-16	Fürdőüzemi gépész feladatai
10879-16	Vízmelegítő feladatai

VII.18.5. A meghirdetett szakképesítések vizsgatervei (kifutó rendszerű, 2020. szeptember 1-ét megelőzően indult képzések esetén)

Követelménymodulokhoz rendelt vizsgatevékenységek:

Gyakorló ápoló

Komplex szakmai vizsga felépítése

	Gyakorlati vizsgafeladat	Központi írásbeli vizsgatevékenység	Szóbeli vizsgatevékenység
vizsgafeladat	<p>Diagnosztikus és terápiás beavatkozásokhoz kapcsolódó ápolási feladatok A vizsgafeladat időtartama: 60 perc A vizsgafeladat aránya: 60% Feladatleírásban rögzített alapápolási feladatok (Például segítségnyújtás a beteg alapvető szükségleteinek kielégítésében, ágyazás, ágyneműcsere, decubitus prevenció, pozicionálás, mobilizálás, betegmegfigyelés, akadályozott ember gondozása, stb.) és a diagnosztikus és/vagy terápiás beavatkozásokhoz (Például mintavétel laboratóriumi vizsgálatokhoz, EKG, gyógyszerelés, mindennapos beavatkozások, képkötő vizsgálatok, endoscopy beavatkozások, punkciók, illetve infúziós-, transzfúziós-, oxigénterápia stb.) kapcsolódó ápolói feladatok elvégzése. Az ezekkel kapcsolatos betegtájékoztató, előkészítés, beavatkozás alatti asszisztálás, betegmegfigyelés, vizsgálati minta laboratóriumba juttatása, valamint a kapcsolódó dokumentációs feladatok elvégzése.</p>	<p>Elméleti ismeretek reprodukálása A vizsgafeladat időtartama: 120 perc A vizsgafeladat aránya: javasolt a 15% Központilag összeállított feladatsor, amely a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott 11221-16 Alapápolás 11110-16 Egészségügyi alapismeretek 11222-16 Klinikumi ismeretek 11151-16 Diagnosztikus és terápiás beavatkozások felnőtt betegnél 11152-16 Egészségnevelő és -fejlesztő tevékenység követelménymodulokhoz tartozó témakörök mindegyikét tartalmazza.</p>	<p>Elméleti ismeretek szóbeli felidézése A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc) A vizsgafeladat aránya: 25% A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben szereplő Alapápolás, Egészségügyi alapismeretek, Klinikumi ismeretek, Diagnosztikus és terápiás beavatkozások felnőtt betegnél, Egészségnevelő és -fejlesztő tevékenység szakmai követelménymodulok témaköreinek mindegyikét tartalmazzák</p>

**Környezetvédelmi technikus
Komplex szakmai vizsga felépítése**

	Praktikus vizsgatevékenység	Központi írásbeli vizsgatevékenység	Szóbeli vizsgatevékenység
A.) vizsgafeladat	<p>Környezetvédelmi ügyintézői feladatok. A vizsgafeladat időtartama: 120 perc A vizsgafeladat aránya: 15% Nyilvántartások vezetése, adatszolgáltatási dokumentáció kitöltése, hatósági bevallások, jelentések készítése, környezet- és természetvédelmi ellenőrzés elvégzése, panaszkezelési eljárás lefolytatása. Környezetvédelmi alpmérések végzése: talaj- és talajkivonat, valamint a víz fizikai és kémiai jellemzőinek meghatározása hordozható mérőműszerek és tesztkészletek segítségével. A talajok mechanikai és fizikai tulajdonságainak meghatározása. Biológiai vizsgálatok végzése. Zaj és levegőszennyezettség mérése, jegyzőkönyv készítése, mérési eredmény alapján további feladatok meghatározása. A gyakorlati feladatokat a munka-, tűz-, és környezetvédelmi előírások betartásával végzi.</p>	<p>Környezet- és természetvédelmi alapfogalmak és a környezeti elemek ismertetése A vizsgafeladat időtartama: 120 perc A vizsgafeladat aránya: 20% Szöveges, rajzos, táblázatos jellegű teszt feladatok környezetvédelmi, természetvédelmi, ökológiai témakörökből. Környezeti elemekkel és környezetszennyezéssel kapcsolatos számítási feladatok.</p>	<p>Környezetvédelmi ügyintéző szakmai ismeretek A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc) A vizsgafeladat aránya: 15% Környezet-, természetvédelmi jogi, közigazgatási alapfogalmak és a környezeti elemek ismertetése.</p>
B.) vizsgafeladat	<p>Méréstechnikai gyakorlatok (klasszikus és műszeres analitikai mérések). Műszaki dokumentálás A vizsgafeladat időtartama: 150 perc A vizsgafeladat aránya: 25% Talaj, víz, hulladék, levegő kémiai jellemzőinek, szennyező komponenseinek klasszikus és műszeres analitikai meghatározása. Direkt és indirekt potenciometriás és konduktometriás feladatok, spektrofotometriás mérések a munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartásával. Mérési adatok értékelése és számítógépes dokumentálása.</p>		<p>Komplex feladat A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc) A vizsgafeladat aránya: 25% Környezetvédelmi technikus szakmai ismeretek – Környezettechnikai eljárások.</p>

Vízgazdálkodó technikus
Komplex szakmai vizsga felépítése

	Gyakorlati vizsgafeladat	Központi írásbeli vizsgatevékenység	Szóbeli vizsgatevékenység
vizsgafeladat	<p>Vízkárelhárítási gyakorlat A vizsgafeladat időtartama: 90 perc A vizsgafeladat aránya: 20% Egy összetett vízkárelhárítási feladatot old meg, az általa megismert módon. Üzemi körülmények között, valamely gépcsoport, műtárgy vagy berendezés üzemeltetésével kapcsolatos feladat (üzembe helyezés, üzemi paraméterek ellenőrzése, kiiktatás A feladat kidolgozása közben saját jegyzeteit és a vonatkozó kézikönyveket használhatja.</p>	<p>Vízgazdálkodó feladatok A vizsgafeladat időtartama: 120 perc A vizsgafeladat aránya: 30% A Vízgazdálkodó feladatok írásbeli vizsgafeladata tartalmazza az Vízkárelhárítás, a Komplex vízgazdálkodás modul vízgazdálkodás és a vízügyi létesítések tervezéséhez szükséges hidrológiai és hidraulikai számítások, a méretezési számítások és rajzok szakmai követelményeit.</p>	<p>Vízgazdálkodás szakmai ismeretei A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc) A vizsgafeladat aránya: javasolt a 30% A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsga kérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott modulok közül: a Komplex vízgazdálkodás.</p>
vizsgafeladat	<p>Mérések és mérési adatok feldolgozása A vizsgafeladat időtartama: 90 perc A vizsgafeladat aránya: 20% Hidrometriai, hidrometeorológiai, geodéziai méréseket végez és az adatokat számítógéppel feldolgozza, kiértékeli az általa megismert módon. A feladat kidolgozása közben saját jegyzeteit és a vonatkozó kézikönyveket használhatja, a munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartásával.</p>		<p>Vízmérő üzemeltetési feladatai A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsga kérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott modulok közül: a Vízrajzi üzemeltető ismeretei. A vízrajzi állomás üzemeltetése, hidrometriai mérések, adatok rögzítése, továbbítása, számítógéppel történő feldolgozása, kiértékelése. A szóbeli vizsgán a tételekhez kapcsolódó segítő mellékletek (rajzok, folyamatábrák, táblázatok) adhatók. A kapcsolódó mellékletek a tételek kifejtését, annak részleteit nem tartalmazhatják.</p>

Víziközmű technikus
Komplex szakmai vizsga felépítése

	Gyakorlati vizsgafeladat A vizsgafeladat aránya: 30%	Központi írásbeli vizsgatevékenység A vizsgafeladat aránya: 40%	Szóbeli vizsgatevékenység A vizsgafeladat aránya: 30%
vizsgafeladat	<p>Víziközmű gépészeti, üzemeltetési feladatok – Vízellátási gépészeti, üzemeltetési feladatok A vizsgafeladat időtartama: 60 perc Csővezetékek szerelési, javítási munkáinak elvégzése műhelykörülmények között a munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartásával. Valamely vízműüzemeltetés során alkalmazott gép vagy szerelvény (szivattyú, tolózár, visszacsapó szelep) ellenőrzése, szétszerelése, hiba-felvételezése, javítása, összeszerelése. Üzemi körülmények között, valamely gépcsoport vagy berendezés üzemeltetésével kapcsolatos feladat (üzembe helyezés, üzemi paraméterek ellenőrzése, kiiktatás) elvégzése. Hordozható laboratóriumi mérőműszerekkel, fizikai és kémiai üzemviteli ellenőrző mérések elvégzése</p>	<p>Víziközmű szakmai számítások A vizsgafeladat időtartama: 120 perc A víziközmű működtetéséhez, tevékenységéhez kapcsolódó hidrológiai, hidraulikai, és technológiai jellegű szakmai számítási feladatok</p>	<p>Vízműkezelő szakmai ismeretek, munkabiztonság, környezetvédelem A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc) A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott valamennyi modulhoz tartozó témakörök mindegyikét tartalmazza.</p>
vizsgafeladat	<p>Víziközmű gépészeti, üzemeltetési feladatok – Csatornamű-kezelő gépészeti, üzemeltetési feladatok a munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartásával A vizsgafeladat időtartama: 60 perc A vizsgafeladat aránya: 20% Csatornák és csővezetékek szerelési, javítási munkáinak elvégzése műhelykörülmények között. Valamely csatornamű üzemeltetés során alkalmazott gép vagy szerelvény (szivattyú, tolózár, visszacsapó szelep) ellenőrzése, szétszerelése, hiba-felvételezése, javítása, összeszerelése. Üzemi körülmények között, valamely gépcsoport vagy berendezés üzemeltetésével kapcsolatos feladat</p>		<p>Csatornamű-kezelő szakmai ismeretek, munkaügy, munkabiztonság, környezetvédelem A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc) A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott valamennyi modulhoz tartozó témakörök mindegyikét tartalmazza</p>

Szent László Általános Művelődési Központ Pedagógiai Programja

	(üzembe helyezés, üzemi paraméterek ellenőrzése, kiiktatás) elvégzése. Hordozható laboratóriumi mérőműszerekkel, fizikai és kémiai üzemviteli ellenőrző mérések elvégzése.		
vizsgafeladat	<p>Víziközmű gépészeti, üzemeltetési feladatok – Fürdők, uszodák gépészetének és vendégtéri berendezéseinek üzemeltetése, karbantartása a munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartásával</p> <p>A vizsgafeladat időtartama: 60 perc</p> <p>Üzemi körülmények között, valamely gépcsoport vagy berendezés üzemeltetésével kapcsolatos feladat (üzembe helyezés, üzemi paraméterek ellenőrzése, módosítása, kiiktatás) elvégzése, Vízminőségi követelmények ismertetése, Automata vízelemző-adagoló rendszer üzemének ellenőrzése, hordozható laboratóriumi mérőműszerekkel, Fizikai és kémiai üzemviteli ellenőrző mérések elvégzése.</p>		<p>Fürdőüzemi gépész szakmai ismeretek, munkabiztonság, környezetvédelem</p> <p>A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc)</p> <p>A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott valamennyi modulhoz tartozó témakörök mindegyikét tartalmazza</p>

VII.18.6. A technikumban 2020. szeptember 1. után induló szakképesítések

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámát évfolyamonként

1. Egészségügy ágazat esetén: <https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt#egeszsegugy> honlapon található programtervekben meghatározottak szerint zajlik

Egészségügyi asszisztens:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_egeszsegugy_egeszsegugyi_asszisztens_2020pdf-1599122868016.pdf (letöltés időpontja: 2020.08.31.)

Gyakorló ápoló:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_egeszsegugy_gyakorlo_apolo_2020pdf-1599122907294.pdf (letöltés időpontja: 2020.08.31.)

2. Környezetvédelem és vízügy ágazat esetén: <https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt#kornyezetvedelem-es-vizugy> honlapon található programtervekben meghatározottak szerint zajlik

Környezetvédelmi technikus:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_kornyezetvedelem_kornyezetvedelmi_technikus_2020pdf-1597240796056.pdf (letöltés időpontja: 2020.08.31.)

Vízügyi technikus:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_kornyezetvedelem_vizugyi_technikus_2020pdf-1597240649573.pdf (letöltés időpontja: 2020.08.31.)

VIII. A SZENT LÁSZLÓ ÁMK KÖZMŰVELŐDÉSI PROGRAMJA

Az ÁMK-n belül külön közművelődési intézményegység működik, a hatályos jogszabályok szerint, illeszkedve az intézmény pedagógiai programjához, házirendjéhez.

Az ÁMK az alábbiakban definiálja önmaga számára a közművelődés területét: minden olyan intézményi rendezvény, program, esemény, feladatkör ide tartozik, amely nem kötődik szorosan a tantárgyi oktatáshoz, a hitélet megéléséhez és a sporthoz, mozgáskultúra fejlesztéséhez. Azaz minden iskolai ünnep (pl.: ballagás, szalagavató, tanévnnyitó és tanévzáró, stb.), nemzeti ünnep (pl.: október 6, október 23, március 15, stb.), a város közössége számára szervezett rendezvény (pl.: Márton-nap, Jánoska-eresztés, stb.), diákrendezvények (pl.: farsang, gólyabál, gólyaavatás, diáknapi, stb.), kulturális-, és művészeti bemutatók (pl.: színházi bemutatók, kiállítások, koncertek, stb.) és a művészeti-, kulturális csoportok működése (dráma, tánc, kórus, hangszeres). Leszámítva az óvoda és a kollégium, mint intézményegységek programjait, azoknak speciális jellege miatt.

A közművelődési intézményegység tevékenysége részben az intézményen belüli gyermek- és diák közösségre irányul (1100 fő), részben a város lakosságának művelődését célozza.

VIII.1. A közművelődési intézményegység küldetésnyilatkozata

A Szent László Általános Művelődési Központ művelődési és nevelési-oktatási intézmény, ezért a kultúra átadásának fontos színtere. Az oktatás lévén megismerteti a diákokat a tudományok eredményeivel, felkészíti őket a továbbtanulásra, és leendő foglalkozásuk lelkiismeretes műveléséhez szükséges tudást biztosítja számukra. Az így megszerzett ismeretek felelős felhasználását a kultúra biztosítja. Ezért az intézményben a kulturális nevelés szerepe döntő fontosságú. E nevelés hiányában az elmélyült szaktudás is értéktelenné válhat. Ezért minden eszközzel arra kell törekedni, hogy a felnövekvő nemzedékek tagjai megtanulják szeretni az igazat, a szépet, a jót, a szentet, tisztelni az életet, s ezáltal eljussanak mindezek forrásához, Istenhez. Ennek érdekében az intézmény sokféle eszközt felhasználhat a tanórákon és tanórákon kívül is.

Az intézmény egyházi jellegéből fakad, hogy az egyházi kultúrát minél jobban meg kell ismertetni. Meg kell tanítani a fiatalokat a liturgiába való aktív bekapcsolódásra, hitük alapos tanulmányozására. Rá kell mutatni az egyház kultúrateremtő szerepére, be kell mutatni művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonyát. Mindezek közben nem feledkezhetünk meg arról, hogy az elsődleges cél a diákok személyes istenkapcsolatának kialakítása. Művelődési központunk arculata a keresztény kultúra és hagyomány ápolását, ezáltal missziós szerepünk betöltését szolgálja.

Az intézményegység közművelődési szolgáltatással kívánja segíteni az ÁMK tanulóközösségét (óvoda, általános iskola, középiskola és kollégium) és a város lakóit, ezzel biztosítva számukra, hogy műveltségüket életüknek minden szakaszában gyarapítsák, közművelődési igényeiknek megfelelő közösséget hozzanak létre, művelődési céljaik megvalósításához közművelődési közösségi színteret, szervezeti és tartalmi segítséget kapjanak.

Felkészült munkatársak, gyermekközpontú szemlélettel, a családokkal való tartalmas együttműködéssel nevelik a kor követelményeinek és a helyi igényeknek megfelelően a jövő nemzedékét, illetve szolgálják a helyiek művelődését.

Az intézmény munkatársai közművelődési szolgáltatásaik során arra törekszenek, hogy a partnerek (munkatársak, meghívott előadók, hallgatók és nézők és mindenki, aki a programokon részt vesz) jogos igényeinek és elvárásainak a lehető legjobb minőségben megfeleljenek.

VIII.2. A közművelődési intézményegység céljai

Célunk a művészeti-, kulturális nevelés és tehetséggondozás; a magyarság nemzeti érzésének ápolása; az iskolai identitástudat erősítése és a közösségi élet fejlesztése.

- kultúráközvetítő tevékenység; közreműködés a községi szintű rendezvények szervezésében, lebonyolításában;
- kreativitás, az alkotókedv ösztönzése;
- közművelődési közösségi szintér biztosításával segíteni az azonos irányultságú, érdeklődésű egyének önszerveződését, együttműködését a kulturális értékek elsajátításában, megőrzésében és gyakorlati alkalmazásában;
- amatőr művészeti körök, tanfolyamok, műhelyek, kézműves tevékenységek, csoportok szervezése;
- a kiemelkedő tehetségű helyi alkotók közismertté tétele, az országos szervezetekkel kapcsolataik építése, ösztönzése, gondozása, az önképző tevékenységet segítő pályázatokon a részvétel szorgalmazása, segítése;
- népművészet hagyományos tevékenységeinek gyakorlásához ének-, zene-, táncegyüttesek meghívása, népszerűsítése, helyi csoport szervezése;
- a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak megismerttetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása;
- a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének segítése; a civil közösségek igény szerinti segítése, helyiség és eszközök biztosításával, szakmai segítségnyújtással;
- helyi ünnepek, műsorok, bemutatók, találkozók, vetélkedések szervezése;
- programjainkkal ösztönözni a helyes szabadidős tevékenységek iránti szükségletek kialakítását, és lehetőség szerint minden korosztály számára lehetőséget nyújtani az aktív pihenésre, szórakozásra;
- a helyi nevelési-oktatási feladatok segítése.

VIII.3. A közművelődési intézményegység feladatai

- éves eseménynaptár készítése;
- éves költségvetés készítése;
- éves munkaleosztás (felelősök, feladatkörök);
- éves terembeosztás;
- szakmai értékelések és megbeszélések;
- a programok megszervezése;
- a rendezvények egyeztetése az intézményvezetővel, érintett intézményegység-vezetőkkel, gondnokkal, technikussal, stb;
- a hittan-, és a testnevelés területén előforduló tanításon kívüli rendezvények esetében szorosan együttműködik az érintett munkaközösség vezetőjével.

IX. Záró dokumentumok

IX.1. A pedagógiai-művelődési program érvényességi ideje

Az intézmény az oktató-nevelő munkáját a 2016-2017-es tanévtől a módosított pedagógiai program alapján szervezi.

IX.2. A pedagógiai-művelődési program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását szükség esetén dönt a változtatásokról, kezdeményezi a fenntartó egyetértését.

IX.3. A pedagógiai-művelődési program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet

- az intézményvezető;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői szervezet;
- a diákönkormányzat;
- az intézmény fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása során ki kell kérni a szülői szervezet véleményét. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.

IX.4. A pedagógiai-művelődési program nyilvánossága

Az intézmény pedagógiai-közművelődési programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

Az intézményi dokumentumok az intézmény honlapján olvashatók. (www.sztlaszlo.hu)

A pedagógiai-közművelődési programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az intézmény vezetőségétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A pedagógiai-közművelődési program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- 1. sz. eredeti példány az intézmény irattárában;
- 2. sz. eredeti példány az intézmény fenntartójánál;
- 3. sz. másolati példány az intézmény könyvtárában;
- 4. sz. másolati példány az intézményvezetőnél;
- 5. sz. másolati példány intézményvezető helyettesnél;
- 6. sz. másolati példány a Katona József utcai általános iskolánál;
- 7. sz. másolati példány a Táncsics utcai általános iskolánál;
- 8. sz. másolati példány a Vöröskereszt téri óvodánál;
- 9. sz. másolati példány a Kollégiumnál;

A Szent László Általános Művelődési Központ Pedagógiai-művelődési programját a nevelőtestület a 2023. év október 5. napján tartott ülésén elfogadta. (A nevelőtestületi ülésről készült jegyzőkönyv és jelenléti ív a Szent László ÁMK irattárában a I/44-9/2023. iktatószámon található. A döntésről szóló határozat szintén a Szent László ÁMK irattárában található, a határozat száma: Tantestület 12/2023.)

A Szent László Általános Művelődési Központban működő Szülői Szervezet a Pedagógiai-művelődési Programot 2023. szeptember 28-án véleményezte és jóváhagyásra javasolta. (Az ülésről készült jegyzőkönyv és jelenléti ív a Szent László ÁMK irattárában a I/276-1/2023. iktatószámon található, a határozat száma: Szülői Szervezet 2/2023.)

A Szent László Általános Művelődési Központban működő Diákönkormányzat a Pedagógiai-művelődési Programot 2023. október 9-én véleményezte és jóváhagyásra javasolta. (Az ülésről készült jegyzőkönyv és jelenléti ív a Szent László ÁMK irattárában a I/283-1/2023 iktatószámon található, a határozat száma: Diákönkormányzat 1/2023.)

A Szent László Általános Művelődési Központ Pedagógiai-művelődési programját a mai napon jóváhagyom.

Baja, 2023. október 10.

Hajdók Róbert
intézményvezető

A Szent László Általános Művelődési Központ Pedagógiai-művelődési programját a fenntartó részéről a mai napon jóváhagyom.

Baja, 2023. október 11.

Dávid Bernadette
általános főnöknő

X. MELLÉKLETEK

X.1. A Szent László ÁMK vizsgaszabályzata

X.1.1. Tanulmányok alatti vizsgák

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához,

- ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól;
- ha külföldi tartózkodás, egyéni munkarend, illetve egyéb ok miatt engedélyezték számára a vizsgát;
- ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- ha előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette az adott tantárgy tanulmányi vizsgakövetelményeit;
- akinek éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket meghaladta, és a nevelőtestület engedélyezte, hogy osztályozó vizsgát tegyen;
- ha a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki

- tanulói jogviszony átvételével való létesítéséhez más iskolatípusból kérte a felvételt;
- eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezett;
- tanulmányait valamely tantárgyból a már működő emelt óraszámú vagy emelt szintű, illetve másik idegen nyelvi csoportban kívánja folytatni.

Pótlóvizsgát tesz az a tanuló, aki

- a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad;
- a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tesz az a tanuló, aki

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- az osztályozó vizsga követelményeinek nem felelt meg.

Ágazati alapvizsgát tesz a technikumban 10. évfolyamos tanuló

Az ágazati alapvizsga a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit egységes eljárás keretében méri. A vizsga a képzési és kimeneti követelményekben (továbbiakban: KKK) meghatározott írásbeli, interaktív, gyakorlati vagy szóbeli vizsgatevékenységekből állhat. Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni. (12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet Szkt. 91. §-ához 255. §)

A jelentkezés és vizsgára bocsátás feltételei:

- a technikum tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás sikeres elvégzését követően programtanterv szerint 10. év végén tehet ágazati alapvizsgát;
- vizsgára jelentkezés jelentkezési lap leadásával történik. A jelentkezési lapot az ágazati alapoktatás befejezését megelőző 20. napig kell leadni;
- jelentkezési lapon a vizsgaszervező záradéka a vizsgára bocsáthatóságról. A vizsgára bocsátás kizáró oka, ha valamely szakmai tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott 10. év végén.

A vizsgabizottság

Az intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát az intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét az intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja (12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet Szkt. 91. §-ához 257. §)

Továbbhaladás feltétele:

- a tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően a szakképző intézményben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül kell nyilatkoznia;
- az ágazati alapvizsgálóhoz kapcsolódó javító- és pótlóvizsga letételére az ágazati alapvizsgát követő hatvan napon belül kell lehetőséget biztosítani;
- a tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

X.1.1.1. A tanulmányok alatti vizsgák rendje

A vizsgák témaköreit az intézmény a honlapján (www.sztlaszlo.hu) hozza nyilvánosságra:

- osztályozó vizsgák esetén az első félév anyagából novemberben, a második félév anyagából márciusban,
- javítóvizsga esetén júniusban, az osztályozó konferenciát követően.

X.1.1.2. Vizsgaidőszakok

- Javítóvizsga: augusztus 15. – augusztus 31. között.
- Osztályozó vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott időszakokban.

Az intézményegység vezető engedélyezheti, hogy a tanuló a fentiekől eltérő időpontban tegyen vizsgát.

X.1.1.3. A vizsgabizottság

A tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért:

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását;
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit;
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait;
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

X.1.1.4. Jelentkezés a vizsgákra

A tanuló a tanév helyi rendjében meghatározott időpontig, az iskolában beszerezhető formanyomtatványon jelentkezhet osztályozó vizsgára (kiskorú tanuló esetén a gondviselő aláírásával). A diák tájékoztatást kap a vizsga időpontjáról, helyéről, a vizsgarészekről, továbbá a vizsgával kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről (felülbírálati kérelem, törvényességi kérelem, független vizsgabizottság előtti vizsga). Javítóvizsgára a tanulónak nem kell jelentkeznie, automatikusan bekerül az augusztusi vizsgacsoportba.

X.1.1.5. Vizsgaformák, vizsgarészek

A tanulmányok alatti vizsgák lehetnek:

- írásbeli vizsga;
- szóbeli vizsga;
- gyakorlati vizsga.

Az egyes tantárgyak vizsgarészei megegyeznek az érettségi vizsgaszabályzat és a szakmai vizsga által előírt formával.

Matematikából, aki az írásbeli vizsgán eléri a 30 %-ot, nem tesz szóbeli vizsgát.

X.1.1.6. Az írásbeli vizsgák rendje

Az írásbeli vizsga feladatlapját a szaktanár készíti el, nyomtatott formában és a vizsgát szervező intézményegység vezetőnek, vagy helyettesének adja át legkésőbb az írásbeli vizsgát megelőző napon. Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

A tanulók csak az iskola bélyegzőjével ellátott papíron dolgozhatnak. A rajzokat ceruzával, minden egyéb munkát tollal kell elkészíteni. Az íróeszközről a tanulók maguk gondoskodnak.

Az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként általános iskolában és középiskolában hatvan perc (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni).

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Az elégtelen írásbeli vizsgaeredmény szóbeli vizsgán javítható.

X.1.1.7. A szóbeli vizsgák rendje

A szóbeli vizsga tételeit (tanulói és tanári példány) a szaktanár állítja össze és a vizsgabizottság elnökének adja át legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző napon. A tanulmányok alatti vizsgákhoz szükséges szóbeli tételek száma megegyezik az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben leírtakkal.

A szóbeli vizsga nem nyilvános. A szóbeli vizsgák 3 tagú vizsgabizottság előtt történnek. A szóbeli vizsgán a tanulók maximum 6 fős csoportokban folytatólagosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgáznak.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és - amennyiben szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtene. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

X.1.1.8. A gyakorlati vizsgák rendje

A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

X.1.1.9. A vizsgák helye, ideje

A vizsgák az iskola épületében az intézményegység vezető által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak. A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak.

A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni, az alkalomhoz illő öltözékben. Javító vizsga esetén a középiskolai bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni az osztályfőnöknek.

X.1.1.10. A vizsgák értékelése

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat és leosztályozza az alábbi táblázat alapján.

A tanulói teljesítmények értékelése az általános iskolában és technikumban

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 29 %	Elégtelen (1)
30 – 49 %	Elégséges (2)
50 – 69 %	Közepes (3)
70 – 84 %	Jó (4)
85 – 100 %	Jeles (5)

A tanulói teljesítmények értékelése a gimnáziumban

Teljesítmény	Érdemjegy
--------------	-----------

0 – 39 %	Elégtelen (1)
40 – 54 %	Elégséges (2)
55 – 69 %	Közepes (3)
70 – 84 %	Jó (4)
85 – 100 %	Jeles (5)

A szóbeli és a gyakorlati vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

Abban az esetben, ha egy vizsga több vizsgarészből áll, a végső eredmény a vizsgarészekre adott osztályzatok átlagából kell számítani úgy, hogy az írásbeli és a gyakorlati vizsgarész duplán számít.

X.1.1.11. A vizsgák eredményének kihirdetése

A szorgalmi időszak alatt letett vizsgák kihirdetése a vizsga napján történik.

Az augusztusi osztályozó és javítóvizsgák eredményeinek ismertetése a megfelelő záradékkal ellátott középiskolai bizonyítvány kiadásával azonos időben történik.

X.1.1.12. A vizsgák dokumentálása

A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában 5 évig meg kell őrizni! A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. A szülő kérésre a fenti dokumentumba betekinthez.

A dolgozatok egy év múlva selejtezhethők.

X.1.2. Tantervi vizsgák

X.1.2.1. Osztályozó vizsga idegen nyelvből előrehozott érettségi vizsgára jelentkezéskor

Az a tizedik vagy tizenegyedik évfolyamos tanuló jelentkezhet osztályozó vizsgára, aki a jelentkezést megelőző félévben és tanévben legalább jó eredménnyel, vagy legalább B2 szintű szóbeli és/vagy írásbeli nyelvvizsgával rendelkezik.

X.1.2.2. Szintfelmérő vizsga idegen nyelvből

A kilencedik évfolyam megkezdése előtt

A négyosztályos gimnáziumba felvételt nyert tanulók, illetve a nyolc évfolyamos gimnázium nyolcadik osztályos tanulói június elején szintfelmérő vizsgát tesznek. A tanulók a szintfelmérő vizsgán elért százalékos eredmény alapján rangsorolva kerülnek a nekik megfelelő szintű idegen nyelvi csoportba. Nem kell szintfelmérő vizsgát tennie annak a tanulónak, aki a választott idegen nyelvet a nyolcadik évfolyam végéig nem tanulta; ebben az esetben a kezdő csoportba kerül besorolásra.

A kilencedik évfolyam végén

A gimnáziumi tanulók a tanév végén szintfelmérő (évfolyamvizsgát) tesznek mind a kettő tanult idegen nyelvből. A tanulók a szintfelmérő vizsgán elért százalékos eredmény alapján rangsorolva kerülnek a nekik megfelelő szintű idegen nyelvi csoportba.

A tizedik évfolyam végén

A gimnáziumi tanulók a tanév végén első idegen nyelvet (6 órás) választanak, amelyből szintfelmérő (évfolyamvizsgát) tesznek. A tanulók a szintfelmérő vizsgán elért százalékos eredmény alapján rangsorolva kerülnek a nekik megfelelő szintű idegen nyelvi csoportba.

A tizenegyedik évfolyam végén

A gimnáziumi tanulók a tanév végén szintfelmérő (évfolyamvizsgát) tesznek első idegen nyelvből. A tanulók a szintfelmérő vizsgán elért százalékos eredmény alapján rangsorolva kerülnek a nekik megfelelő szintű idegen nyelvi csoportba.

Minden tanévre vonatkozólag, évközi csoportváltásra csak félévkor van lehetőség különbözeti vizsga letétele után.

X.1.2.3. Érettségi vizsga

Érettségi vizsgára az intézmény 12. évfolyamos diákjai, illetve a már korábban érettségizettek jelentkezhetnek. Az előrehozott érettségi vizsgára azok a tanulók jelentkezhetnek, akik a választott tantárgyból a középiskola helyi tantervében előírt követelményeket teljesítették.

Az állami vizsgát a 100/1997. (VI.13.) Korm. rendelet szabályozza.

X.1.3. A tanulmányok alatti alapfokú művészeti vizsgák szabályai

X.1.3.1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

X.1.3.2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgozathatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Hangszer főtanszakos tanulók szolfézs vagy zenetörténet - zeneirodalom vagy zeneelmélet vizsgatantárgyak közül választhatnak.

X.1.3.3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga és záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

X.1.3.4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető. Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga. Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

X.1.3.5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

X.2. Középszintű érettségi vizsga témakörei

X.2.1. Magyar irodalom

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL I.

Kötelező szerzők: Ady Endre
Arany János
Babits Mihály
József Attila
Kosztolányi Dezső
Petőfi Sándor

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL II.

Választható szerzők: Balassi Bálint
Berzsenyi Dániel
Csokonai Vitéz Mihály
Illyés Gyula
Jókai Mór
Karinthy Frigyes
Kassák Lajos
Kertész Imre
Kölcsey Ferenc
Krúdy Gyula
Márai Sándor
Mikszáth Kálmán
Móricz Zsigmond
Nagy László
Nemes Nagy Ágnes
Németh László
Ottlik Géza
Örkény István
Pilinszky János
Radnóti Miklós
Szabó Lőrinc
Szilágyi Domokos
Vörösmarty Mihály
Weöres Sándor
Zrinyi Miklós

A fenti lista bővíthető legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel, vagy egy szerzővel a közelmúlt vagy a jelenkor irodalmából.

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL III.

Kortárs szerzők: a mindenkor vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

MŰVEK A VILÁGIRODALOMBÓL

Választható korok és művek a világirodalomból

SZÍNHÁZ ÉS DRÁMA

Szophoklész egy műve
Shakespeare egy műve
Molière egy műve
Katona József: Bánk bán
Madách Imre: Az ember tragédiája
Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov
Örkény István egy drámája
Egy 20. századi magyar dráma

AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI

Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.

REGIONÁLIS KULTÚRA, INTERKULTURÁLIS JELENSÉGEK ÉS A HATÁRON TÚLI IRODALOM

Egy szerző vagy műalkotás vagy jelenség vagy intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák egyikéből.

X.2.2. Magyar nyelv

KOMMUNIKÁCIÓ

A nyelv mint kommunikáció
Pragmatika
Nyelvi és vizuális kommunikáció
A kommunikáció működése
Személyközi kommunikáció
A tömegkommunikáció

A MAGYAR NYELV TÖRTÉNETE

A nyelv mint történeti képződmény
A magyar nyelv rokonsága
Nyelvtörténeti korszakok
A magyar nyelv szókészletének alakulása
Nyelvművelés

EMBER ÉS NYELVHASZNÁLAT

Ember és nyelv
A jel, a jelrendszer
Általános nyelvészet
Nyelvváltozatok
Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség
Nyelv és társadalom
Nyelv és politika

A NYELVI SZINTEK

Hangtan
A helyesírás
Alaktan és szótan
A mondat szintagmatikus szerkezete

Mondattan

A SZÖVEG

A szöveg és a kommunikáció

A szöveg szóban és írásban

A szöveg szerkezete és jelentése

Szövegértelmezés

Az intertextualitás

A szövegtípusok

Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre

Szövegek a médiában

A RETORIKA ALAPJAI

A nyilvános beszéd

Érvelés, megvitátás, vita

A szövegszerkesztés eljárása

STÍLUS ÉS JELENTÉS

Szóhasználat és stílus

A szójelentés

Stílus eszközök

Stílusréteg, stílusváltozat

X.2.3. Történelem

AZ ÓKOR ÉS KULTÚRÁJA

Poliszok ókori Hellaszban

Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában

Az európai kultúra alapjai

A KÖZÉPKOR

Nyugat-Európa a kora középkorban

A középkori egyház

Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában

Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom

A középkor kultúrája

A KÖZÉPKORI MAGYAR ÁLLAM MEGTEREMTÉSE ÉS VIRÁGKORA

A magyar nép története az államalapításig

Az államalapítás és az Az Árpád-házi uralkodók kora

Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora

A Hunyadiak

SZELLEMI, TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI VÁLTOZÁSOK A KORA ÚJKORBAN (1492-1789)

A földrajzi felfedezések és következményei

Reformáció és katolikus megújulás

Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században

A felvilágosodás kora

Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században

MAGYARORSZÁG A KORA ÚJKORBAN (1490-1790)

Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése

Az Erdélyi Fejedelemség virágkora A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.

A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc

Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban

Művelődés, egyházak,

A POLGÁRI ÁTALAKULÁS, A NEMZETÁLLAMOK ÉS AZ IMPERIALIZMUS KORA (1789-1914)

A francia forradalom eszméi és a napóleoni háborúk

A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában

Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért

Az ipari forradalom hullámai és hatásai

A POLGÁROSODÁS KEZDETEI ÉS KIBONTAKOZÁSA MAGYARORSZÁGON (1790-1914)

A reformkor

Forradalom és szabadságharc

A kiegyezés és a dualizmus

Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában

A VILÁGHÁBORÚK KORA (1914-1945)

Az első világháború és következményei

Gazdaság, társadalom és életmód

A fasizmus és a nemzetiszocializmus

A kommunista diktatúra

A második világháború

MAGYARORSZÁG A VILÁGHÁBORÚK KORÁBAN (1914-1945)

Az első világháború és következményei Magyarországon
A Horthy-korszak
Művelődési viszonyok és társadalom
Magyarország a második világháborúban

A JELENKOR (1945-TŐL NAPJAINKIG)

A kétpólusú világ kialakulása
A „harmadik világ”
A kétpólusú világrend megszűnése
Az európai integráció
A globális világ sajátosságai

MAGYARORSZÁG 1945-TŐL A RENDSZERVÁLTOZÁSIG

A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak
Az 1956-os forradalom és szabadságharc
A Kádár-korszak
A rendszerváltás és a piacgazdaságra való áttérés
Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság

TÁRSADALMI, ÁLLAMPOLGÁRI, PÉNZÜGYI ÉS MUNKAVÁLLALÓI ISMERETEK

Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás
Az aktív és felelős állampolgárság alapjai
Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek

X.2.4. Élő idegen nyelv

SZEMÉLYES VONATKOZÁSOK

Életrajz, fordulópontok, személyes tervek
A családi élet mindennapjai, családi kapcsolatok

EMBER ÉS TÁRSADALOM

Külső és belső jellemzés
Öltözködés, divat, vásárlás
Baráti kör

KÖRNYEZETÜNK

A városi és vidéki élet összehasonlítása
Az otthon (a lakoszoba, a lakás, a ház) bemutatása
Környezetszennyezés, környezetvédelem
Időjárás

AZ ISKOLA

Az oktatási rendszer bemutatása
Egy tanév, egy tanítási nap bemutatása (tantárgyak)
Saját iskolájának bemutatása
Tanórán kívüli iskolai tevékenységek

A MUNKA VILÁGA

Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás
Diákmunka, nyári munkavállalás

ÉLETMÓD

Napirend, időbeosztás
Az egészséges életmód (a helyes és helytelen táplálkozás, a testápolás szerepe)
Gyakori betegségek, sérülések, gyógykezelés
Ételek, kedvenc ételek, étkezési szokások a családban

SZABADIDŐ, MŰVELŐDÉS, SZÓRAKOZÁS

Mozi, kiállítás, rádió, TV
Kulturális események
Szabadidős elfoglaltságok, hobbi
Sport

UTAZÁS, TURIZMUS

Utazási előkészületek, nyaralás itthon illetve külföldön
A közlekedés eszközei, lehetőségei
Szállás

TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben
Népszerű tudományok, technika

GAZDASÁG

Családi gazdálkodás

A pénz szerepe a mindennapokban

Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)

X.2.5. Biológia – egészségtan

ÉLETMŰKÖDÉSEK ÉS EGÉSZSÉGTAN

Kiválasztórendszer és egészségтана

Légzőrendszer

Keringési rendszer

Immunrendszer

Emberi bőr

Mozgásszervrendszer : csont- és izomrendszer

Szaporító rendszer

Táplálkozás: emésztőrendszer, Fogápolás

Idegrendszer-reflexek

Érzékszervek: Hallás, látás, egyensúlyozás, bőrérzékelés

Hormonrendszer-Stressz

Genetika - családtervezés

KÖRNYEZETVÉDELEM-TERMÉSZETVÉDELEM

Természetvédelem : Nemzeti Parkok, globális problémák

Életközösségek -ökológia

Talaj, víz védelme

Levegő védelme

Energiatermelés módjai-energiagazdálkodás

Biokertészet -ökológia

Tűrőképesség

Közlekedés és környezeti hatásai

NÖVÉNY- ÉS ÁLLATISMERET:

Felépítés, életműködések- mikroszkóphasználat

Rendszerük-növényhatározás, állatfelismerés

Növényi – és állati szövetek: felismerés - mikroszkóphasználat

BIOKÉMIA-SEJTBIOLÓGIA

Egyszerű vizsgálatok szénhidrátokkal, fehérjékkel, lipidekkel

Sejtalkotók- mikroszkóphasználat

X.2.6. Fizika

MECHANIKA

Egyenes vonalú egyenletes mozgás.

Egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás.

Szabadesés, hajítások (függőleges, vízszintes).

Mozgások dinamikája.

Lendület, lendület-megmaradás törvénye.

Munka, energia, teljesítmény.

A mechanikai munkatétel, a mechanikai energia megmaradásának törvénye.

Egyenletes körmozgás.

TERMIKUS KÖLCSÖNHATÁSOK

Kinetikus gázelmélet.

Az ideális gáz állapotváltozásai.

Termodinamika.

Halmazállapot-változások.

ELEKTROMOS ÉS MÁGNESES KÖLCSÖNHATÁS

Időben állandó elektromos tér.

Egyenáram.

Elektromos áram szilárd testekben, folyadékokban, gázokban.

Időben állandó mágneses tér.

Mágneses indukció és önindukció.

A váltakozó áram.

Elektromágneses hullámok.

Fénytan-visszaverődés.

Fénytan-törés, lencserendszerek.,

A fény hullámtermészetét igazoló jelenségek.

ATOMFIZIKA, MAGFIZIKA, NUKLEÁRIS KÖLCSÖNHATÁS

Az anyag és az atom szerkezete.

GRAVITÁCIÓ, CSILLAGÁSZAT

Gravitáció, bolygók mozgása.

Harmonikus rezgőmozgás.

Hullámmozgás.

X.2.7. Kémia

ÁLTALÁNOS KÉMIA

Atomszerkezet
A periódusos rendszer
Kémiai kötések
Molekulák, összetett ionok
Anyagi halmazok
Egykomponensű anyagi rendszerek
Többkomponensű rendszerek
Kémiai átalakulások
Termokémia
Reakciókinetika
Egyensúly
A kémiai reakciók típusai
Elektrokémia

SZERVETLEN KÉMIA

Hidrogén
Nemesgázok
Halogénelemek és vegyületeik
Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
A szénsoport elemei és vegyületeik
Fémek és vegyületeik

SZERVES KÉMIA

A szerves vegyületek általános jellemzői
Szénhidrogének
Halogéntartalmú szénhidrogének
Oxigéntartalmú szerves vegyületek
Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
Szénhidrátok
Fehérjék
Nukleinsavak
Műanyagok
Energiagazdálkodás

X.2.8. Földrajz

TERMÉSZETFÖLDRAJZ

Kozmikus környezetünk: - Naprendszer, bolygók, a Föld, a Hold és mozgásaik.

Geoszférák, kőzetburok: - Lemeztektonika és következményei.

- ősföldek, röghegységek, lánchegységek, alföldek
- kőzetek, ásványok, felszínformálódás

Geoszférák, vízburok: - Óceánok, tengerek jellemzése.

- szárazföldek felszíni és felszín alatti vizei

Geoszférák, levegőburok: - Levegőburok szerkezete, anyaga, felmelegedése.

- a levegő mozgásai, szelek
- csapadékképződés, időjárási jelenségek

Földrajzi övezetesség: - Forró, mérsékelt, hideg övezet éghajlatainak komplex jellemzése.

Kontinensek természetföldrajza: - Amerika, Ázsia, Afrika, Európa.

Magyarország és tájainak természetföldrajza: Domborzat, vízrajz, éghajlat.

TÁRSADALOMFÖLDRAJZ

Népesség- és településföldrajz: - Népesség gyarapodása, összetétele, eloszlása.

- települések: falvak, tanyák, városok
- urbanizáció, városok szerkezete, funkciói

A világ változó társadalmi- gazdasági képe: - Globalizáció, integrációk, pénz, tőke, vállalatok.

- a gazdasági élet szerkezetének átalakulása

Régiók, országok: - Európai Unió országai, USA, Japán, Kína, India, „Tigrisek”, Latin-Amerika.

Magyarország: - Népesség, települések, mezőgazdaság, ipar, szolgáltatás, turizmus.

Globális problémák: - Túlnépesedés, a geoszférák környezeti állapota, védelme.

X.2.9. Informatika

INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM

A kommunikáció

Információ és társadalom

INFORMATIKAI ALAPISMERETEK - HARDVER

Jelátalakítás és kódolás

A számítógép felépítése

INFORMATIKAI ALAPISMERETEK – SZOFTVER

Az operációs rendszer és főbb feladatai

INFORMÁCIÓS HÁLÓZATI SZOLGÁLTATÁSOK

Kommunikáció az interneten

KÖNYVTÁRHASZNÁLAT

Könyvtárak

Dokumentumtípusok

Tájékoztató eszközök

X.2.10. Vízügyi ismeretek

HIDROMETEOROLÓGIA ÉS VÍZKÉSZLET-GAZDÁLKODÁS

Hidrometeorológia

Vízháztartási egyenlet

Vízkészletek csoportosítása és változása

HIDROLÓGIA

A vízgyűjtő terület és jellemzői

Felszínalatti vizek jellemzői

Vízfolyások jellemzői

HIDRAULIKA

Hidrosztatika

Hidrodinamika: gravitációs vízmozgások

Hidrodinamika: nyomás alatti vízmozgások

VÍZMÉRÉSTAN

Vízállás mérése

Vízhozam mérése

GEODÉZIA

Vízszintes mérések

Magasságmérések

A FIZIKAI ELJÁRÁSOK ALAPELVEI, BERENDEZÉSEI

A sűrűségkülönbség elvén alapuló eljárások

Méretkülönbség elvén alapuló eljárások

Egyéb fizikai eljárások és műveletek

KÉMIAI ELJÁRÁSOK, MŰVELETEK

Közömbösítés (semlegesítés)

Csapadékképzéssel járó folyamatok

Oxidáció

Derítés

Ioncsere

BIOLÓGIAI ELJÁRÁSOK ALAPJAI

A biológiai eljárások elméleti alapjai

Aerob eljárások

Anaerob eljárások

X.2.11. Környezetvédelmi ismeretek

ÖKOLÓGIAI ALAPFOGALMAK

Az ember és környezete

Biológiai organizáció szintjei

Populációk és a környezet kölcsönhatása

Biogeokémiai ciklusok

TERMÉSZETVÉDELEM ALAPJAI

Természetvédelem fogalma

Természetvédelem tárgykörei

Természeti értékek és területek kiemelt oltalma

Védett természeti területek

Nemzetközi védelmi kategóriák

Természetvédelmi értékelés, természetvédelmi kezelés

A VÍZ MINT KÖRNYEZETI ELEM

A vízminőség

A víz minősítése

A vízszennyezés

A LEVEGŐ ÉS A TALAJ, MINT KÖRNYEZETI ELEM

Talaj fogalma és általános jellemzői

Talajok genetikai osztályozása

Talajdegradációs folyamatok

Légkör jellemzői

Légszennyezés folyamata, légszennyező anyagok

TELEPÜLÉS KÖRNYEZETVÉDELME

Települések és urbanizáció

A zaj

Radioaktivitás és radioaktív sugárzás alapfogalmai

A FIZIKAI ELJÁRÁSOK ALAPELVEI

A sűrűségkülönbség elvén alapuló eljárások

Méretkülönbség elvén alapuló eljárások

Egyéb fizikai eljárások és műveletek

KÉMIAI ELJÁRÁSOK, MŰVELETEK

Kémhatás)

Csapadékképzéssel járó folyamatok

Oxidáció

Derítés

Ioncsere

BIOLÓGIAI ELJÁRÁSOK ALAPJAI

Aerob eljárások

Anaerob eljárások

X.2.12. Egészségügyi ismeretek

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

Egészségkultúráltság

Az egészség értékjellege

Az egészséges életvitel

Az egészség fenntartását hátrányosan befolyásoló tényezők

Egészségre káros szenvedélyek

Kábítószer

ANATÓMIA

Az ember az ökoszisztéma része

Az emberi test főbb szerkezeti elvei

Mozgásrendszer

Keringési rendszer

Légzőrendszer

Emésztőrendszer

Vizeleti szervek

Szaporodás szervrendszere

Belső elválasztású mirigyek
Idegrendszer
Érzékszervek

PSZICHOLÓGIA

Általános pszichológia fogalma, tárgya és jelentősége
Érzékelés és az észlelés
Figyelem, álom
Emlékezés, képzelet
Motiváció
Érzelem
Személyiség-temperamentum, jellem
A fejlődés-pszichológia fogalma, és törvényszerűségei
A szenzoros, és a kognitív mechanizmusok fejlődése
Az érzelmi, és akarati élet fejlődése
A szociálpszichológia fogalma, tárgya, és jelentősége
Az előítélet
Szerep
Konfliktus

KOMMUNIKÁCIÓ

A kommunikáció alapfogalmai, dinamikus alapelvei, törvényszerűségei
Kommunikációs zavarok
Verbális és nonverbális csatornák
Az érintkezés kultúrája

GONDOZÁSTAN

Gondozás, mint integrált tevékenység, és az egyedfejlődés testi és lelki szakaszai
Szülők leszünk
Újszülött a családban
Az első év
A kisdedkor
Óvodáskor
A kisiskolás gyermek
A serdülőkor
Ifjúkor
Felnőttkor
Időskor

ÁLLAPOT MEGFIGYELÉS

Alkat
A testtömeg, testkörfogat, testmagasság
Mozgás, járás
A bőr és nyálkahártyák
A tudatállapot, eszméleti állapot
Az arc, nyak
A mellkas
A gerincoszlop

Érzékszervek működése

Köhögés

Köpet

Hányadék

Széklet

Vizelet

Légzés

Pulzus

Vérnyomás

Hőmérséklet

Gyermekbántalmazás

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

Az elsősegélynyújtás és a mentés kialakulásának története Magyarországon

Az elsősegélynyújtási kötelezettség

Az elsősegélynyújtás általános szabályai

Életveszélyes állapotok

Tájékozódás a helyszínen a beteg állapotáról

Sérülések

Testtájéki sérülések

Roszcullétek

Görcsökkel járó belgyógyászati balesetek

Mérgezések

Shock

Újraélesztés

Sérült mozgatása és fektetése

A tömeges baleset, katasztrófa medicina

X.2.13. Testnevelés

Az iskolai testnevelés célja és feladatai
Ókori és újkori olimpiák, magyarok az olimpiákon
A harmonikus testi fejlődés
Az egészséges életmód
A sport szerepe a személyiségfejlesztésben
A testi képességek és a teljesítmény
Atlétika
Gimnasztika
Torna
Labdajátékok: kézilabda
Labdajátékok: kosárlabda
Labdajátékok: röplabda
Labdajátékok: labdarúgás
Sportjátékok összehasonlítása, testnevelési játékok
Úszás
Küzdősportok
Természetben űzhető sportágaink

X.2.14. Katolikus hittan

Az ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
Az ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig
Krisztus misztériuma: Jézus születése és gyermekkora, személye, küldetése, tanítása, a Messiás közössége
Krisztus misztériuma: a messiási csodák, a Messiás megváltó szenvedése, halála és feltámadása, az első Pünkösöd - az egyház születése
Az egyház történelme mint üdvtörténet az első század végétől a Trienti Zsinatig
Az egyház történelme mint üdvtörténet a Trienti Zsinattól a II. Vatikáni Zsinatig
Az üdvtörténet legfőbb misztériumaira emlékeztető liturgikus ünnepek és időszakok dogmatikája. (liturgikus dogmatika)
Az üdvtörténet valamennyi misztériumát megjelenítő szentmise és a többi szentség
Az ember mint erkölcsi lény – az erkölcsös élet útmutatója: a „törvény”
Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás
A vallás ténye és lehetősége. A Krisztus-esemény bizonyossága
Az egyház és a kinyilatkoztatás

X.2.15. Ének-zene

Magyar népzene – régi stílusú népdalok
Magyar népzene - új stílusú népdalok
Középkor egyházzeneje
Középkor trubadúr költészete
Reneszánsz zene
Barokk zene énekes műfajai
Barokk zene hangszeres műfajai
Bécsi klasszicizmus énekes zenéje
Bécsi klasszicizmus hangszeres zenéje
Romantika énekes zenéje
Romantika hangszeres zenéje
Századforduló zenéje - Impresszionizmus
Folklorizmus (Bartók, Kodály)
Spirituálé, jazz
A XI-XVI.század magyar zenéje
A XVII-XIX. század magyar zenéje

X.3. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elve

A tanuló magatartását és szorgalmát az osztályában tanító tanárok folyamatosan figyelemmel kísérik, legalább negyedévente megfigyeléseiket megosztják az osztályfőnökkel. A tanuló magatartásában és szorgalmában bekövetkező negatív változás esetén az osztályfőnök segítő szándékkal konzultál a tanulóval, a kollégákkal, az osztály tanulóival, és a szülővel.

A tanuló magatartását és szorgalmát az adott osztályban tanító tanárok a félévi, illetve tanév végi osztályozó konferencián értékelik. A hagyományos négyfokozatú skála érdemjegyeivel való minősítés az osztályfőnök javaslatára, véleménykülönbség esetén szavazással, egyszerű szótöbbséggel történik. A döntést előkészítő munkája során az osztályfőnök meghallgathatja a tanuló és az osztály véleményét is.

A magatartás értékelése

A magatartás értékelése alatt elsősorban a tanulói magaviselet minősítését értjük, ami természetesen magába foglalja az iskola normáihoz való igazodást, a társakhoz és a tanárokhoz való viszonyt és együttműködési készséget.

Az egyes tanulók magatartásának minősítését javaslatként - az osztályozó értekezlet előtti tájékozódás (tanároktól) és az osztállyal való egyeztetés alapján - az osztályfőnök terjeszti elő. A döntés az érintett tanárok körében történik és szükség szerint szavazással is kiegészülhet.

A magatartás minősítései: példás, jó, változó, rossz. A végső döntésnél a tantestület vegye figyelembe a tanuló viselkedésének esetlegesen javuló tendenciáját is az objektív normák mellett.

Példás minősítést kapjon az a tanuló,

- aki elfogadja az iskola értékrendjét, szabályzatait kifogástalanul betartja, - tanáraival, társaival szemben udvarias, segítőkész;
- munkafegyelme kifogástalan, viselkedése kulturált, a tanulmányi munkában és a közösségi életben megbízható, jól együttműködik tanáraival, társaival.

Nem kaphat példás minősítést az a tanuló,

- akinek igazgatói vagy osztályfőnöki figyelmeztetője van;
- akinek a félév folyamán két igazolatlan órája, vagy több késése van, akinek munkafegyelme kötelező vagy szabadon választott órákon kifogásolható;
- akinek iskolán kívüli magatartása nem példaértékű;
- akinek a magatartását a konferencián az osztályban tanító tanárok legalább egyharmada nem minősíti példásnak.

Rossz minősítést kapjon az a tanuló,

- aki kirívó viselkedésével akadályozza az iskolai munkát, veszélyezteti társai erkölcsi, szellemi fejlődését vagy testi épségét;
- aki ellen elmarasztaló határozat született fegyelmi eljárás keretében;
- akinek egy féléven belül 3 fegyelmi vétsége volt, és ezért osztályfőnöki megrováson kívül igazgatói figyelmeztetést is kapott;
- akinek egy rendkívül súlyos fegyelmezetlensége (pl. súlyos testi sértés, szándékos nagy kárt okozó rongálás) volt a félévben;
- akinek 20 vagy azt meghaladó igazolatlan órája van, és mulasztásainak jelentős része saját hibájából ered.

A jó és a változó minősítés a tantestület mérlegelésével a tanuló egyéb (pl. családi, szociális, pszichikai, egészségügyi) körülményeit is figyelembe véve dönthető el az osztálytársak véleményére is figyelemmel.

A magatartás elbírálásánál figyelembe kell még venni a diákok azon tevékenységeit, amelyek a nevelés szempontjából vagy az iskola eredményei és képviselote szempontjából megkülönböztetett figyelmet érdemelnek:

- a tanuló aktivitása, a kötelező tanórán kívüli tevékenységekben: diákönkormányzat, énekkar, sportkör, kiállítások, rendezvények, szaktantermekben, szertárakban végzett munka stb.;
- a tanuló színvonalas munkájából származó eredmények: tanulmányi és iskolai sportversenyek, önképzőköri munka, iskolaújság, kiállítások eredményei;
- a tanulónak olyan tevékenysége, amelyet társaiért végez: hátrányos helyzetű társak támogatása, korrepetálás, külső szociális munka (idősek, rászorulóknak támogatása saját lakókörnyezetében).

Szorgalom értékelése

A szorgalom értékelése során az iskolai értékrendből a szorgalmas tanulás, a munkához való pozitív viszony gyakorlása, a teljesítményelv és az erkölcsös versenyszellem tiszteletben tartása a meghatározó.

A fenti értékek mellett az osztályfőnök javaslatot tesz félévente - az osztály tanulóinak és a tanulóval foglalkozó tanárok megkérdezése mellett - a szorgalom tanulónkénti minősítésére, konkrétan figyelembe véve: a tanulmányi eredményességet, a kötelességtudatot, a megbízhatóságot, a pontosságot és a rendszerességet.

A szorgalom minősítése: példás, jó, változó, hanyag. A végső döntésnél a tantestület vegye figyelembe a tanuló szorgalmának esetlegesen javuló tendenciáját is az objektív normák mellett.

Példás és jó szorgalmú nem lehet az a tanuló

- aki valamely tárgyból elégtelen osztályzatot kap félévkor vagy év végén.

Hanyag szorgalmat kell hogy kapjon az a tanuló

- aki kettő vagy annál több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot.

A minősítések véglegesítése az osztályozó konferenciákon történik az értékrend és a felsorolt mutatók mérlegelésével, szükségképpen kiegészítve a tanulót tanító tanárok körében történő szavazással.

X.4. Környezeti nevelési program

X.4.1. A környezeti nevelés célja

- olyan tudatformálás, amely a gyereket megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, a fenntartható fejlődés megértésére.
- a gyermekeknél alakuljon ki az életmód, a környezet okos és mértéktartó felhasználása, a környezetkultúra
- a tanítványok teljes személyiségére kell hatnia, széles körben való értelmezése szükséges
- a környezet iránti felelősség minden élő iránti tisztelet, a mindennapi életvitel értékrendjében az ökológiai szemlélet megalapozása és fokozatos kialakítása

X.4.2. Célok eléréséhez szükséges készségek

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód
- szintetizálás és analízis
- problémaérzékenység, integrált megközelítés
- kreativitás
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód
- vitakészség, kritikus véleményalkotás
- konfliktuskezelés és megoldás
- állampolgári részvétel és cselekvés
- értékelés és mérlegelés készsége

X.4.3. A környezeti nevelés általános pedagógiai szempontjai

- a gyerekek maguk éljék át a megtapasztalást, a megismerés élményét, váljon személyessé a megszerzett tudás
- a környezeti nevelés áthatja az összes tárgyat, viszont megjelenik önálló tantárgyként is
- átszövi az iskola mindennapjait, megjelenik a tárgyi és személyi kapcsolatokban
- a helyi adottságokra épül, emellett a Föld átfogó problémáira is
- bevonja a családokat, polgárokat is a nevelési folyamatba
- felébreszti a segíteni akarást, az együttműködés szándékát, empátiára, megértésre és szeretetre serkent
- a természetet is tanteremnek tekinti
- az iskolai élet mindennapjait beemeli a tananyagba

X.4.4. A környezeti nevelési program tartalmi elemei

- Környezet és természetvédelem, környezettudatos gondolkodás.
- A tantárgyakon belül lehetőség van felhívni a figyelmet a védett és védendő természeti értékekre, a növényekre, az állatokra és a természeti képződményekre. Lehetőségünk van megismertetni városunk, hazánk helytörténeti, építészeti nevezetességeit, melyek nem csak saját örökségünk, hanem a világörökség részei is lehetnek.
- Saját környezetünk védelme, tisztaságának fenntartása, értékeinek megóvása alapvető igényünk és lehetőségünk. Ezen a területen mindenki könnyen és tevőlegesen tud részt venni, ezért ki kell hangsúlyoznunk az egyéni felelősséget. Ide tartozik a tanterem tisztasága, a folyosói, illetve az illemhelyi rend fenntartása, az udvar tisztaságának megőrzése, virágok ültetése és gondozása. Ide tartozik az igényes, tanuláshoz idomuló

tantermi dekorációk kialakítása. Fontosnak tartjuk a rend és a tisztaság igényének kiterjesztését a közvetlen lakóhelyünkre, otthonunkra és az utcára is.

- A tudatos vásárlási szokások kialakítása.
- A hulladék megfelelő kezelése, a szelektív gyűjtés lehetőségei túlmutatnak az egyén szükségletein és nagyobb társadalmi szintet érintő problémák kezelési lehetőségei lehetnek. A szelektív gyűjtéshez iskolánk papír-, műanyag kupak-, elemgyűjtéssel csatlakozik.

A környezet és természetvédelmi program színterei tehát nem csak a tantermek és az iskola épülete, hanem az egész környezetünk, ahol élettevékenységeinket folytatjuk. A Szent László napok rendezvényei, rendhagyó természettudományos órák (erdei iskola, természetvédelmi tanösvények, túratáborok). Mindezek mind lehetőséget adnak arra, hogy környezetünknek felelős gazdáiként viselkedjünk. Lehetőségünk van bemutatni és gyakorolni népi hagyományainkat, népszokásainkat, melyeket beépítünk iskolai programjainkba. A kézműves foglalkozásokon, technika órákon a diákok nem csak ügyességüket fejlesztik, hanem használható tudásra is szert tesznek.

X.4.5. Globális átalakulás és válság, fenntartható fejlődés

Földünkön a fosszilis energiahordozók kimerülése és a globális környezetszennyezés miatt teljes, ökoszisztéma szintű átalakulás van folyamatban. Feladatunk, hogy erre az átalakulásra felkészítsük a tanulókat. Olyan tudásanyagot kell számukra közvetítenünk, amely a változó világban is használható tudást ad számukra. Rá kell mutatnunk azokra a folyamatokra, melyek ehhez a globális válsághoz vezettek és meg kell tanítanunk hogy milyen magatartással előzhető meg a környezet további károsítása, hogy az egyén mit tehet és a kialakult változásokat miként tudja kezelni. Lehetőségünk van:

- Környezettudatos életmód kialakítására.
- Az energia felelős használatára, az alternatív, környezetbarát, illetve megújuló energiahordozók bemutatására.
- Az alternatív közlekedési módok – elsősorban a kerékpározás – népszerűsítésére.
- A gazdasági folyamatok szemléltetésére, megértetésére.
- Felelős vásárlási szokások kialakítására.
- A fenntartható, illetve elfogadható fejlődésen alapuló gazdaságok, életközösségek bemutatására.

X.4.6. Módszertani elemek

Az ismeretátadás módszere elsősorban a tanórai ismeretátadás, tényfeltárás. Alkalmazkodni csak ahhoz lehet, amit megismertettünk és amely helyzet megoldásához vannak sémáink, megoldási kulcsaink. A válsághelyzetekben felmerülő problémákban kulcsfontosságú a jó döntéshozatal, melynek segítségét a tények és folyamatok alapos ismerete segíthet. Az eredményességet nagyban segíti az egyes helyzetek gyakorlati megismertetése és gyakorlatban való megoldása. Mivel ennek a folyamatnak a tanórák csupán limitált időkeretet biztosítanak, fontos a gyakorlati ismeretek tanórán túli alkalmazása is. Ennek keretei lehetnek szakkörök, vagy iskolai rendezvények is.

X.4.6.1. A tényfeltárás eszközei:

- Ismeretátadás a tanórákon.
- Folyamatok bemutatása a tanórákon.
- Természettudományos megfigyelések.
- A történelem során bekövetkezett események tanulmányozása.
- Osztálykirándulások.

- A témához kapcsolódó nemzetközi világnapokról való megemlékezés, illetve külső programok propagálása.
- Környezet- és természetvédelmi nap.

X.4.6.2. A megoldás eszközei:

- Projekt munkák készítése a tanórákon.
- Természetvédelmi tevékenység (pl. faültetés, stb.)
- Hulladékgyűjtés.
- „Kompromisszumok nélkül” – program az iskola környezetének megújításáért.
- Fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismeretek átadása, előadások szervezése.
- Víz Világnapja, környezet- és természetvédelmi nap szervezése.

X.4.7. A környezeti nevelés megjelenése az egyes tantárgyakban

Az ismeretek átadása minden szaktanár feladata, melyek során lehetőség van egy helyes értékrend kialakítására. A megvalósítás lehetőségeit az egyes tantárgyak keretei határolják be. Előnyt jelent, hogy a tantárgyi keretek közötti tevékenységek minden tanuló számára kötelezőek.

X.4.7.1. Alsó tagozat

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében
- ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit
- ismerjék meg, hogy minden dolog hiányának negatív következménye van akár az egyénre, akár az osztályközösségre nézve
- ismerjék meg az egyes védett és védendő természeti értékeket
- ismerjék a szelektív hulladékgyűjtés fogalmát
- gyakorolják a szelektív hulladékgyűjtést
- tanító jellegű mesék és népszokásokon keresztül ismerjék meg, hogy minden mindennel összefüggésben van és az egyes folyamatok más folyamatokra is hatással lehetnek
- ismerjék az évszakok bemutatásán és tanításán keresztül a globális folyamatokat

X.4.7.2. Felső tagozat és középiskola

Természetismeret

A tanulók

- váljanak képessé természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- a megismerés komplexitása, (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll)
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése
- ökológiai szemlélet fejlesztése
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése
- magatartás fejlesztése
- értékrend alakítása

- környezettudat fejlesztése
- felelősségérzet fejlesztése
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

A tanulóknban

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknban

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszert illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknban

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknban

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától

- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előre gondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására

Rajz és vizuális kultúra, képzőművészet

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak

- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Ének, zeneoktatás

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Társadalomismeret

A tanulók

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihaló paraszti életmód értékeit
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)

Idegen nyelvek

A tanulók

- váljanak érzékenyebbek a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni

- állampolgári felelősségtudata fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Informatika

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerzhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és posztereket
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Hittan

A tanulóknak

- tudatosítjuk azt, hogy a körülöttünk levő világ Isten alkotása és ebből kifolyólag tisztelnünk, becsülnünk és óvnunk kell az értékeit.

X.4.8. Tanórán kívüli foglalkozások

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

X.4.8.1. Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket

- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)
- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat
- neveljenek a hagyományok tiszteletére
- mutassanak követendő mintákat
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette

X.4.8.2. Szakkörök szervezése

Környezetvédelmi, biológia, földrajz, kémia szakkör munkájába jól be lehet építeni a környezeti nevelést. A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere.

X.4.8.3. Környezetvédelmi témájú tanulói pályázatokon való részvétel

Földtani örökségünk, ill. rajz, fotó, kézműves pályázatokon való részvétel.

X.4.8.4. A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve, iskolarádióon keresztül illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk a jelentőségüket. A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közel (lakótelep) lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépítjük környezetünket és a zajtól, portól védjük szervezetünket.

X.4.8.5. Akciók

Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást magunk szervezzük ill., csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási világnap, Autómentes nap).

X.4.8.6. Kiállítások

Iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat rendezünk a tanulók munkáiból (pl. szemétszobrászat, természeti értékeket, helyi problémákat bemutató kiállítás). Jó lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra.

X.4.8.7. Iskolai zöld médiumok

Az iskolai könyvtárban külön polcot létesítünk a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Az iskolarádióban lehetőséget kapnak a környezet-

és természetvédelem iránt érdeklődő diákok, hogy rendszeresen tartsák a kapcsolatot a teljes diáksággal, beszámoljanak munkájukról, ébren tartsák a környezetvédelem gondolatát, fontosságát.

X.4.8.8. Tanulmányi kirándulások

Szervezéskor helyet kap a meglátogatott táj természet és környezeti értékeinek megismerése is. Fakultációs, és osztályfőnöki órákon ellátogatunk kisebb-nagyobb diákcsoporttal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

X.4.8.9. Osztálydekoráció

A természet adta anyagok (agyag, termések, levelek, tollak, csigaházak, stb.) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készítünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: Karácsonyi vásár). Kihasználjuk a művészetek iránti érdeklődést. Környezetvédelmi problémákra ráirányítjuk a figyelmet a képzőművészet eszközeivel.

X.4.8.10. Szülői értekezlet

Útalunk a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére (táplálkozás, évszakoknak megfelelő öltözködés, háztartási környezetvédelem, testékszerek viselete, alkoholfogyasztás, dohányzás drog, stb.).

X.4.9. Kommunikáció a környezeti nevelésben

A környezeti nevelésben fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott halott, és látott médiarodalmában kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. A szakirodalomban el tudjanak igazodni, és az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni.

X.4.9.1. Az iskolán belüli kommunikáció

Szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen kihasználjuk a lehetőségeit, hogy megértessük a részt vevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye. A faliújság aktuális hírei (tanáriban, diákságnak), az iskolarádió percei lehetőséget teremtenek az információátadásnak. Az iskola munkaközösségeinek munkáját szakmai-módszertani téren segíti a környezeti nevelést koordináló munkaközösség. Az iskolavezetés vállalja, hogy a szakanyagokat eljuttatja a felhasználóhoz.

Az iskolán belüli kommunikáció formái:

- kiselőadások tartása
- házi dolgozat készítése
- poszterek készítése
- iskolarádió
- faliújság
- szórólapok

X.4.9.2. Az iskolán kívüli kommunikáció

Elsősorban a helyi média lehet a partnerünk. Különösen a látványos, jelentős programjaink esetében egy kapcsolattartó (hiteles) személy tájékoztatja a városi televíziót és a napilapot az aktuális rendezvényekről, eseményekről. Az iskolai évkönyvben megjelenő cikkekkel, diákmunkákkal a lakosok környezettel kapcsolatos ismereteit bővítjük. Az iskoláról készített ismertető füzetrel a nálunk folyó környezeti nevelőmunka folyamatát bemutatva a lehetőségeket tárjuk mások elé. Az iskolai honlap

lehetőségeit kihasználva folyamatosan tájékoztatjuk az érdeklődőket (iskolai dolgozók, szülők, lakosság, régi diákok, iskolafenntartó...).

Az iskolán kívüli kommunikáció formái:

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása
- környezetvédelemről szóló rádió-és televíziós hírek feldolgozása
- közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az önkormányzattal

X.5. Elsősegély nyújtási terv

Cél:

- a tanulók ismerjék fel a vészhelyzeteket, az elemi elsősegély nyújtási szabályokat;
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fontosságát, és kiemelkedő szerepét;
- a résztvevők képessé váljanak a vészhelyzetek felismerésére;
- tudják a sérülések élettani hátterét, és várható következményeit;
- gyakorlatban is alkalmazni tudják a legalapvetőbb elsősegély nyújtási módokat;
- a korábbi tudásból származó hibák, félreértések korrigálása.

Tartalom:

- elsősegélynyújtás alapelvei és módjai;
- tájékozódás a baleset helyszínén, a balesetet szenvedett kimentése. Helyszínbiztosítás, mentőhívás;
- a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, Életjelenségek vizsgálata (légzés, keringés, eszmélet);
- az eszméletvesztés tünetei, ellátása;
- az újraélesztés ABC-je;
- légutak felszabadítása és szabadon tartása, a légzés helyreállítása;
- mellkas kompresszió kivitelezése;
- újraélesztés kivitelezése;
- a stabil oldalfekvés kivitelezése;
- sérülési típusok: rázódás, zúzódás, rándulás, ficam;
- sebek fogalma, fajtái, elsődleges sebellátás, alapvető kötésformák;
- vérzések fajtái, ellátásuk (különleges vérzések);
- artériás nyomópontok helyei és lefogásuk, vérzéscsillapítás;
- kötések alapszabályai, kötéstípusok;
- a törés tünetei, fajtái, ellátása;
- égés, fagyás;
- marószert okozta sérülések ellátása;
- mérgezések és azok ellátása;
- gyakoribb rosszullétek és elsősegélyük;
- elektromos áram okozta balesetek.

Diákjaink korcsoportnak megfelelő formában, az említett témakörökkel ismerkedhetnek meg a 8 év alatt.

1-2. osztály: Orvostanhallgatók részvételével, játékos ismerkedés az elsősegélynyújtással, betegségekkel.

3-4. osztály: Elsősegélynyújtás alapjainak megismerése játékos formában (mentőhívás, balesetek – kiemelt fontossággal a nyári szünetben előforduló veszélyhelyzetekre, közlekedéstől a napozásig).

5-12. osztály: a fent leírt címeken végighaladva elméleti, illetve többnyire gyakorlati feladatok során, szituációs játékok segítségével történik az ismeretátadás. A Vöröskeresztől kölcsön kért ambu- babán gyakorolva az újraélesztést, illetve sebimitációs készlet segíti a vérzésekről, kötözésekről tanultak pontos alkalmazásának gyakorlását.

Elsősegélynyújtás órákra évfolyamonként minden tanévben 1 alkalomra kerül sor.

Tanórán kívüli programok keretében sor kerül elsősegély bemutatóra, mentőállomás meglátogatására. A Mentőszolgálat is lehetőséget biztosít a diákok számára, hogy megismerkedjenek az autók felszerelésével.

X.6. A sajátos nevelési igényű tanulók fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programja

Intézményünk az iskolai nevelés-oktatás során a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését-oktatását is ellátja. Az alapdokumentum alapján, az ellátott SNI típusok alsó- és felső tagozaton, valamint középiskolában egyaránt a következők: látássérült (gyengénlátó), egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő, mozgásszervi fogyatékos, enyhén értelmi fogyatékos, hallássérült (nagyothalló), beszéd fogyatékos

X.6.1. Hallássérült tanulók

Hallássérülésnek nevezzük a hallószerv valamely részének veleszületett vagy szerzett sérülését, illetve fejlődési rendellenességét, amelynek az éptől eltérő hallásteljesítmény lesz a következménye. A hallássérülés gyűjtőfogalom. Hallássérült személyek a nagyothallók, a siketek és a cochleáris implantátumot (továbbiakban: CI) viselők. A cochleáris implantátum a belső fülbe ültetett hallásjavító eszköz. A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje nem feltétlenül korrelál életkorával, hallásállapotával.

A **nagyothalló tanulónál** (enyhe nagyothallás esetén a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 30–45 dB közötti; közepes nagyothallás esetén a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 46–65 dB közötti; súlyos nagyothallásnál a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásvesztés 66–90 dB közötti) a hallás csökkenése akadályozottságot jelenthet a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógy pedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével. Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer- és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembevétele stb.), az óraszervezésben, a teljes tantestület szemléletváltozásában. A gyógy pedagógus partner a megoldásokban. Az iskola akkor válik valódi befogadóvá (inkluzív iskola), amennyiben a tanítási programok, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

Az egyes tantárgyakra vonatkozóan

A hallássérült tanulók nevelésében-oktatásában az életkori és iskolai szakaszokhoz rendelt követelményeket a fejleszthetőség sajátosságainak figyelembevételével szükséges érvényesíteni a tantervben. A fejleszthetőség sajátos akadályát döntően a nyelvi fejlettségi, figyelmi, emlékezeti, gondolkodási, magatartási állapot jelenti. A hallók azonos korosztálytól egyedileg eltérő mértékben elmaradhat a szókincs, az érintett tanulók a nyelvi kifejezőeszközöket kevésbé automatizáltan és árnyaltan használják. Ezek az eltérések közvetlenül összefüggenek a hallássérüléssel. A Nat elveit és lényegét nem érintő módosítások alapját ezek a jelenségek képezik. Az egyéni sajátosságok figyelembevételével módosulhatnak a tantárgyi témakörök, tartalmak.

Magyar nyelv és irodalom

Kívánatos, hogy a nagyothalló és az intenzív nyelvi fejlesztésben részesülő, illetve korai életkorban cochleáris implantáció műtéten átesett tanulók szókinccse, kommunikációja a szakszerű szurdopedagógiai segítséggel minél inkább megközelítse a halló gyermekek nyelvi szintjét. Előfordul azonban, hogy ez két-három éves, esetleg ennél nagyobb mértékű elmaradást mutat. A hallássérült tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai a Magyar nyelv és irodalom tanulási területtel összefüggésben:

- spontán beszédhasználat fejlesztése (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség);
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása;
- az önálló szövegértő olvasás fejlesztése az alsó tagozaton, hangsúlyosabban köznapi témájú szövegekre támaszkodva, majd később fokozatosan irodalmi művek bevonásával. Ez jelenti az olvasásra alapozó tanulás alapjainak lerakását;
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása;
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg);
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókinccsfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, a szólások és közmondások, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása);
- e tanulási terület keretében a hallássérült gyermekek számára létrehozott speciális intézményekben önálló tantárgyként a magyar jelnyelv is megjelenhet.

Az ismeretek elsajátításában a tanulók mindinkább támaszkodjanak a hallás útján megszerezhető információkra. A hallássérült tanulók komplex nyelvi fejlesztésére van szükség, speciális feladatokkal, módszerekkel, a nyelvi kommunikáció mind teljesebb értékű elsajátításának céljából. A fejlesztés tartalmába – az alsóbb évfolyamokon hangsúlyosabban – integrálódhat a közvetlen környezet társadalmi és természetismereti anyaga. A Nat-ban és a kerettantervben rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni és helyettesíteni az irodalmi műveket. A tanulási terület speciális fejlesztési részterületei valamennyi évfolyamon:

a) Egyéni társalgás

Ezeknek az óráknak a keretében zajlik az elsősorban köznapi témájú verbális kommunikáció, a nyelvi szerepváltás, a beszédértés (beszédhallás és szájról olvasás), és a gondolatok önálló, minél érthetőbb megfogalmazásának folyamatos fejlesztése. A fejlesztés az egyéni anyanyelvi nevelés keretei között történik, speciális módszerek alkalmazásával.

b) Hallás-, ritmus-, mozgásnevelés

Közvetlenül a hallássérülést és annak következményeit tantárgyi keretekben, egyénre tervezett fejlesztési programmal lehet kompenzálni, így válik lehetővé a hallásfigyelem fejlesztése. A speciális tevékenykedtetés a beszédhallás, a hangos beszéd további komponenseinek (beszédhang, beszédritmus, dallam, hangsúly) fejlesztését célozza meg. A dráma és tánc kiemelt szerepet kap a tanulók térbeli tájékozódásának, mozgásuk harmóniájának kialakításában, ön- és társismeretük megteremtésében, problémamegoldó képességük, kommunikációjuk fejlesztésében. A fejlesztési program az egyéni adottságok figyelembevételével készül. Az elért teljesítmények az egyéni hallásvesztés és a személyes adottságok miatt nagy eltérést mutatnak, ezért közös követelményrendszer meghatározása nem indokolt.

Idegen nyelv

A hallássérült tanulók oktatásában az élő idegen nyelv tanítása az intézmény pedagógiai programja, helyi tanterve alapján szervezett keretekben, a nyelvi fejlettségi szint függvényében történik. Az

oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap az írásos forma. A csoportokat a nyelvi fejlettségi szint szerint célszerű szervezni. Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegen nyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés. Kívánatos a korszerű idegennyelv-tanítás módszereinek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés. Indokolt esetben lehetőséget kell biztosítani a jelnyelv választására vagy a magyar anyanyelvi kompetenciák fejlesztésére, az idegen nyelvi órák keretében, a többi tanuló által tanult nyelv helyett.

Matematika

A nyelvi kommunikációs szint, a fogalmi gondolkodás, a szövegértő olvasás, valamint a matematikai problémák felismeréséhez és megoldásához szükséges absztrakciós képesség szoros összefüggést mutat. Ebből következően a matematika eredményes oktatásának feltétele a fogalmi, gondolkodásbeli megalapozottság. Ehhez szükséges, hogy a nyelvi kommunikációs szint megfelelő alapokat biztosítson a gondolkodási műveletek elsajátításához. A hallássérülésből adódó szókinccs- és beszédértésbeli, szövegértő olvasásbeli eltérések kihat(hat)nak a gondolkodási műveletek flexibilitására. A matematikai gondolkodás fejlesztése a tevékenykedtetés, a manipuláció, a speciális szemléltetés és a tananyagok – interaktív tábla és digitális tananyagok – lehetőség szerinti alkalmazásával valósul meg.

A matematika és a valóság kapcsolatának erősítése hangsúlyos szerepet kap. Egy-egy matematikai ismeret, fogalom rögzítését és előhívását konkrét élmények, konkrét tapasztalatok biztosítják a tanulók számára. A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlása is szükséges.

- A matematikai tartalmakat a tanulók szókinccsének, szövegértésének, nyelvi fejlettségének megfelelő szintű szöveges feladatokban kell reprezentálni.
- Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, a tevékenykedtetés, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettő tanulás-tanítás, a megértésen alapuló fejlesztés, azaz a tanuló aktív részvétele a folyamatban. A tartalomba ágyazott képességfejlesztés célja a készségek, kompetenciák (gondolkodási, kommunikációs, tanulási, együttműködési készségek stb.) fejlesztése.
- A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.
- Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához az ép hallású tanulókhöz képest több időre, rendszeres gyakorlásra, többszöri ismétlésre kell számítani. Ehhez a tananyag mennyiségének csökkentésére, módosítására, elhagyására és/vagy változatos segédeszközök biztosítására lehet szükség.
- A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Történelem és állampolgári ismeretek

A tanulási terület speciális fejlesztési tartalmát képezi a történelmi időben és térben való tájékozódóképesség formálása, a kritikus gondolkodás, problémamegoldás, kommunikáció, kreativitás, együttműködés, történelmi gondolkodás fejlesztése. A hallássérült tanuló így mélyebben képes megismerni a valóságot maga körül, segítséget kap a társadalomban való eligazodáshoz, beilleszkedéshez, továbbá a jövőről is felelősebben tud gondolkodni. A tanulási terület sérülésspecifikus tartalma kiegészül a hallássérült személyek társadalmi beilleszkedését segítő szociális és jogi ismeretek oktatásával. A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Természettudományos tantárgyak

A beszédkommunikációjukban és megismerő tevékenységükben akadályozott hallássérült tanulókat lehetőség szerint gyakorlati tevékenykedtetéssel, multiszenzoros tapasztalatszerzéssel olyan alkalmazható ismeretek birtokába kell juttatni, melyek konvertálhatók a természeti környezet, a viszonylatok, összefüggések felismeréséhez. A természettudományos és más tantárgyak közötti kapcsolatokat projektmunkákkal, projektnapok/hetek rendezésével lehet erősíteni. A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

Az önkifejezés, az információszerzés számtalan lehetősége teremthető meg e tanulási terület tartalmain keresztül. A kreativitás fejlesztése szempontjából megkülönböztetett jelentőséggel bír a vizuális kultúra fejlesztése, a különböző manuális technikák megismertetése és sokoldalú művelése. A személyiség fejlesztésében a dráma és a tánc adta lehetőségek kihasználása fontos az önkifejezés miatt. A tanulók teljesítménye e tanulási terület egyes részterületein eléri, sőt, meghaladhatja a halló társak produktumait. A vizuális kultúra a többi szaktárgy (pl. földrajz, fizika) tanításához nyújt segítséget, fejleszti a tanulók absztrakciós készségét. A művészet nyelvének értése és használata egy újabb kommunikációs csatornát nyit meg a hallássérült gyermekek számára. A képi, térbeli gondolkodás, a kreativitás, a problémák felvetése és a megoldási utak keresése, az empátia, az elfogadás, az ízlés kialakulása mind újabb és újabb lehetőséget teremt a nyelvi fejlesztésre, az érzelmi élet gazdagítására és egyben a személyiség formálására.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A hallássérült tanulóknak az információszerzésben és kommunikációban meglévő akadályozottságuk következtében alapvető szükségük van a vizuális információszerzés, -feldolgozás és -átadás legkorszerűbb technikáinak ismeretére és ezek alkalmazására. Megkülönböztetett jelentősége van a digitális technológiának az írásos kommunikációban. Ezért a gyermekeket a lehető legkorábbi életkortól tanítani kell a számítógép helyes használatára, illetve az internet által kínált kommunikációs lehetőségek tudatos, kulturált elsajátítására, az információszerzés módjaira, a szerzett információ kritikus kezelésére. Az internet a hallássérült tanulók számára is az ismeretek hatalmas tárházát nyújtja. Az internethasználatot nehezíti azonban szűkebb szókincsük és az ebből fakadó szövegértési nehézségük. Kiemelt feladat azon keresőprogramokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében (digitális szótárak, képkereső programok stb.). Fontos felismertetni a tanulókkal azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához, kialakításához. A hallássérült személyek számára az internet használata lehetőséget biztosít arra, hogy kapcsolatot építsenek ki halló emberekkel, illetve kapcsolatot tartsanak sorstársaikkal. Fontos megismertetni velük ennek nyelvi kultúráját, valamint a kapcsolatkeresésben rejlő veszélyeket is. Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is. A tárgyi tudás megszerzését a hallássérült tanulók sajátos nevelési igényének megfelelően széles körű szemléltetés segíti (szöveg, hang, kép, animáció, videó és interaktivitás), ami színesebbé, élményszerűvé teszi a tanulási folyamatot. A multimédia bevonása a tanítás folyamatába lehetővé teszi, hogy a nagyothalló gyermekhez többféle csatornán, többféleképpen és többszöri ismétlést biztosítva jusson el ugyanaz az információ. Az így megszerzett tudás számos művelődési területhez, iskolai és iskolán kívüli tevékenységhez kapcsolódik. A vizuális kommunikáció is mind nagyobb teret nyer, azaz a multimédia közvetítésével a szavak és a szövegszerkesztés mellett a látványszerkesztés is előtérbe kerül. A hatékony informatikatanítás akkor valósulhat meg, ha megfelelően megszervezett.

Ennek során lehetővé válik az egyes tanulókkal való differenciált foglalkozás vagy a nehezen tanuló gyerekek megsegítése, a hallássérült tanulók tanulási sikerélményhez juttatása. A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, adaptálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Testnevelés és sport

A tanulási terület speciális szerepe többirányú. A fejlesztésnek figyelembe kell vennie a tanulók adottságait, az átlagosnál gyakrabban előforduló mozgáskoordinációs zavarokat, a testi fejlődési rendellenességeket, a térbeli orientációs zavarokat. Ez a tehetséggondozás fontos területe is egyben, ahol a hallássérült tanulók jó adottságaikat fejlesztve a halló társakkal azonos teljesítményekre képesek. Feladata a fizikai munkavégzésre történő testi és pszichikai felkészítés, a motoros képességek fejlesztése, a fizikai kondíció növelése, az egészséges életre nevelés, a mozgásigény kialakítása, a halló gyermekekkel való kapcsolatok kiépítése, versenyhelyzetek teremtése.

X.6.2. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a tartósan kedvezőtlen környezeti hatások miatt a neurológiai érés lelassulása folytán tartós, átfogó tanulási problémákat mutatnak. Különösen jellemző a kognitív funkciók, valamint a beszéd lassúbb fejlődése; a diszpraxiás (helytelen vagy kialakulatlan testséma, koordinálatlan mozgás eszközhasználatban) tünetek megjelenése; a figyelem-összpontosítás, a téri tájékozódás és a finommotorika nehézségei; a lassú feladatvégzés; a gyakori hibázás; az érdeklődés hiánya a kultúrtechnikák elsajátításával kapcsolatban és a viselkedési problémákban megmutatkozó szociális tanulás nehézségei. Ezek egyéneknél változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg.

Az egyes tantárgyakra vonatkozóan

Magyar nyelv és irodalom

Az anyanyelvi kompetencia fejlődése a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is; az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókinccsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás- és írástanulás feltételeinek megteremtése, az alapképességek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában. Az irodalmi ismeretek célja, hogy a tanulókat a műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a világról, az emberi természetről, az emberi létről, az érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról. A Magyar nyelv és irodalom tanulási területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában.

Matematika

Ezen a területen a kognitív képességek fejlesztési lehetőségei vannak a középpontban.

Történelem és állampolgári ismeretek

A tartalmak elsajátításakor figyelembe kell venni a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, ezért előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti annak a belátását is, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok

tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

Természettudományos tantárgyak

A tanulók ismeretelsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív – a természet védelmében, valamint a saját és mások egészségének megőrzésében tudatos – magatartás- és viselkedésformák elsajátítása. A tanulók a mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit. Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztése a specifikumokra figyelve történik.

Idegen nyelv

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. A szülők igényei, a tanulók fejlettsége alapján az iskola hozhat döntést a 7. évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás kérdésében. Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés kialakulásának támogatása. Ennek érdekében, valamint a későbbi nyelvtanulás megalapozása miatt a tanulót sikerélményekhez kell juttatni. A nyelvtanulás a természetes nyelvsajátításra épül, amelynek során a tanulók bátorító nyelvi tapasztalatokra tesznek szert. Az idegen nyelv elsajátítása során a tanulók olyan nyelvi tevékenységekben vesznek részt, amelyek képességeiknek megfelelnek. A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének. A nyelvórákon érdekes, az életből vett gyakorlati tartalom jelenik meg. A tanuló és a pedagógus tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz, amelyet párhuzamosan használnak az idegen nyelvvel együtt. Az anyanyelv alkalmazása szükséges továbbá az idegen nyelv és az anyanyelv szókincsének, szórendjének, minimális nyelvtani ismereteinek magyarázatára, összehasonlítására. A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll. Az írás és az olvasás kismértékben jelenik meg az idegen nyelv oktatása során, célja pusztán a hallottak megerősítése, támogatása. A tanulóban erősödő igény alapján azonban az írás-olvasás tanítása, fejlesztése kívánatos. Az idegen nyelv tanulása nem önmagáért történik, hanem az idegen nyelvi környezetben alkalmazott elemi kommunikáció és kapcsolattartás érdekében, az egyszerű információk felfogása, megértése céljából. A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a memóriastratégiák kialakítására, amelyek segítik a szótanulást, illetve a minimális nyelvtani ismeretek elsajátítását és alkalmazását. Az idegen nyelv tanításának és tanulásának célrendszerében a kommunikációs kompetencia fejlesztésén van a fő hangsúly. A receptív nyelvi készségek közül a hallásészlelés fejlesztése, a produktív nyelvi készségek közül a beszédfejlesztés az idegennyelv-tanítás leghangsúlyosabb területe.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

Az iskolai nevelés-oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megértést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széles körű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a sikerélmény biztosítására, a pozitív személyiségfejlesztésre, valamint a szabadidő hasznos eltöltésére és az érzelmi feszültség csökkentésére is.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A tanulási terület középpontjába a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzést és képességfejlesztést állítja. A tanulók megismerik a környezet szervezett átalakítását, megtanulják használni a korszerű eszközöket, megértik a kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdéseket. A digitális kompetenciák elsajátítása az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel kialakítása céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóknak képessé kell válniuk a digitális kompetenciák alkalmazására a tudás aktív bővítésében, az ismeretszerzésben és a hatékony kommunikációban. A tanulási terület tanulása-tanítása során kialakított kompetenciák messze túlmutatnak e tanulási terület keretein, mivel beágyazódnak más tantárgyak tanulásába is.

Testnevelés és sport

A tanulási területhez kapcsolódó nevelés, fejlesztés célrendszere az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek körében igen sokrétű. Általános célként a testi fejlődés segítése, a praktikus mozgások fejlesztése jelölhető meg. A tanulóknál atipikus mozgásfejlődési folyamat tapasztalható, ezért a fejlesztés célja az ebből származó nehézségek kialakulásának megelőzése, csökkentése is. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók későbbi társadalmi beválása, a munka világába való beilleszkedése szempontjából különösen fontos a megfelelő fizikai állapot; a mozgások elsajátításának előkészítése a munkatevékenységek megtanulásában is szerepet játszhat.

X.6.3. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz, részben idegrendszeri fejlődési zavarokat (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, diszortográfia vagy ezek halmozódása), részben a magatartás-szabályozás más zavarait (tanulási, figyelem- és magatartás-szabályozási zavarok pl. ADHD).

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkoznak, hogy a tanulók általában fáradékonyabbak. A változásokra érzékenyebbek, nehezebben tűrhetnek zajokat, szenzorosan könnyen túlterhelődnek, nehezen viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Az egyes tantárgyakra vonatkozóan

Magyar nyelv és irodalom

A grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén kiemelten fontos. A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése szükséges a dekódolás tanítása előtt. Az olvasás, írás kognitív bázisképességeinek megalapozása elengedhetetlen előfeltétele az olvasástanulás megkezdésének. A szódekódolás tanítása, a betű-hang asszociációk kialakítása kellő módszertani tudatossággal és a gyermek haladásához igazított idői ütemezéssel történjen! A grafomotoros ügyetlenség gyakran okoz technikai értelemben nehézséget az írástanulás során, a lassú írástempó mellett a nehezen olvasható vagy olvashatatlan íráskép is jellemző lehet. Éppen ezért lényeges, hogy a késleltetett, elnyújtott írástanítást grafomotoros alapozás előzze meg, a finommotoros tevékenységek számtalan lehetőségét kiaknázva.

Az íráskép zavarában érintett gyermekeknél a szépírás, külalak és füzetvezetés értékelése a rendezettségre való törekvés és a gyermek képességeinek, önmagához mért haladásának figyelembevételével történjen! Hasonlóképp az olvasás és szövegértés értékelésekor is az önmagához mért fejlődést figyelembe vevő fejlesztő értékelés kerüljön előtérbe! Szükség lehet egyes tananyagrészek értékelése, minősítése alóli felmentésére, illetve a kézírás helyett számítógép használatának engedélyezésére (pl. házi feladatok, beadandók nyomtatott vagy elektronikus formában való leadására), folyóírás helyett nyomtatott betűvel való írás jóváhagyására. Az olvasás gördülékenységének, fluenciájának elősegítése szükséges változatos szövegek páros, közös, paralel, ill. váltott hangos olvasásával. A tanulási zavarral és figyelemzavarral küzdő tanulóknál szükséges lehet a szöveg adaptálása (nagyobb, eltérő színű betűk, a szöveg egyszerűsített, rövidített verziójának elkészítése). A szövegértés fejlesztése elősegíti a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való tovább dolgozást, tovább gondolkodást. Amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás. Érdeemes a mindennapi élettel összefüggő, a tanuló személyes élményeihez és érdeklődéséhez kapcsolódó szövegeket alkalmazni. A nyelvi kódrendszer értelmezésének, működések meg támogatása mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg) hangsúlyos. A mentális lexikon és az ahhoz történő hozzáférés, a fogalomalkotás folyamatos fejlesztése kiemelt feladat.

Matematika

A matematika területén az érintett tanulók heterogenitása miatt nagy egyéni eltérésekre számíthatunk. Egyes egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló esetén pont ezen a területen jelentkezik a gyermek kiemelkedő képessége, tehetsége, miközben súlyos olvasási zavarral küzd. Más esetben a matematikai képességek érintettsége olyannyira jelentős, hogy szükséges lehet a tantárgy vagy az aritmetikai tantárgyrész alóli felmentés vagy segédeszköz-használat, pl. számológép biztosítása, szorzó- és bennfoglaló tábla, korong, rehabilitációs foglalkozásokon használt eszközök, számológép (esetenként nagyobb kialakítású négyzethálós füzet) használata (szükség esetén más tanórákon is, pl. fizika, kémia, történelem, természettudomány). Ajánlott lehet ezeken a tanórákon – a tanuló egyéni sajátosságaihoz igazodva – a képletek, esetleg definíciók számonkérése (pl. a megfelelő nyelvi, emlékezeti kompetenciákra támaszkodva), illetve szükség esetén bizonyos tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés biztosítása. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre, mindvégig verbális megerősítéssel kísérve. Rendkívül fontos az analóg, bevéső, ismétlő-rendszerező gyakorlás végzése is. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára, ill. geometriai szerkesztéseknél, koordinátatengelyen való jelöléseknél a kivitelezési nehezítettségre (vizuomotoros koordináció, praxis zavara). A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával is támogatható, ám elsősorban a metakogníció, a nyelvi kompetenciák és gondolkodás fejlesztésével valósulhat meg. Kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időbeli tájékozódás fejlesztésére és a szerialitások feladatok gyakorlására. A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének fontos eszköze, a

szabályok, definíciók precíz elvárásának elkerülésével. A kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Történelem és állampolgári ismeretek

Az olvasás és szövegértés nehézsége hátráltathatja a társadalmi folyamatok összefüggéseinek, mozgatórugóinak megértését. Az idővel kapcsolatos fogalmak, a történelmi időszemlélet kialakulása szintén nehézséget okozhat. A gyenge verbális emlékezet miatt problémát jelenthet egyes gyermekeknél az évszámok precíz bevésése, az idegen szavak (történelmi személyek, helynevek, fogalmak) pontos memorizálása. A vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése segítheti ezen nehézségek minimalizálását. A nyelvi érintettség miatt bizonyos absztrakt fogalmak megértése és használata is nehézséget jelenthet. Érdemes a tananyagfeldolgozás előtt fogalomlistát, ill. vázlatot adni a tanulóknak. A tanulás további támogatásához képek, az összefüggéseket szemléletesen ábrázoló gondolattérképek használata is kiemelt jelentőségű, magasabb szinten azok készítésének a megtanítása is célul tűzhető ki az önálló tanuláshoz. Külön figyelmet kell fordítani a térképhasználat tanítására és gyakoroltatására, mivel a tanulók ezen csoportjának sok esetben nagy kihívást jelent az absztrakt ábrákon való tájékozódás. Ide tartozik a grafikonok, táblázatok, diagramok értelmezése is, melyek a történelmi, társadalomismereti tananyag szerves részét képezik, és elemzésük a tantárgyi követelményrendszerhez tartozik. Fontos a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, a dramatizálás, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalathoz köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében véleményének megfogalmazására és az önképviseletre!

Természettudományos tantárgyak

A természettudományok gyakran az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók erősségei közé tartoznak, ez a terület különösen az ADHD-ban érintett gyerekek esetében a kíváncsiság, kreativitás és alkotó fantázia kiteljesedésének terepe lehet. A tanuló érdeklődése és figyelme könnyebben felkelthető és fenntartható, motoros aktivitása kevésbé kifejezett, amikor számára is motiváló tartalmak kerülnek átadásra. A Természettudományok tanulási terület a témák gazdagsága és sokszínűsége okán támogathatja a kiemelt fejlesztési célok megvalósítását. Mindemellett külön figyelmet kell fordítani a szakszavak bevésésére, a térképen való tájékozódás gyakorlására, az összefüggések logikájának megértésére. A kémia és fizika tantárgyak során elsősorban a szöveges, illetve számítós feladatok során szorulhatnak külön megsegítésre a számolási és/vagy olvasási zavarral küzdő tanulók, valamint a kísérletek, mérések kiemelt figyelemkoncentrációt és pontosságot igényelnek, a szerialitás (sorrendiség) figyelembevételével, ami szintén nehezített feladat lehet.

Idegen nyelv

Fontos célkitűzés az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve az egyéb pszichés fejlődési zavar következtében érintett nyelvi funkciókat. A nyelvi zavar esetenként olyan súlyosságú, hogy szükségessé válhat a tanulót a tantárgy vagy tantárgyrész értékelése alól mentesíteni. Az élő idegen nyelv ismeretének jelentősége egyre erőteljesebb, így ezt a lehetőséget alapos mérlegelés, szakmai megfontolás után ajánlott biztosítani. Az idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt. A tudásátadás során szükséges a figyelemfenntartás, a feladatszervezés és a motiváció felkeltésének vizuális támogatása, a párhuzamosan több csatornán történő szemléltetés. Javasolt a memoriterek kisebb részletekben valók

kérdése szóbeli beszámolók során. Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos alkalmazásának elsajátítása a cél. Ennek során sok esetben méltányosan, az egyéni fejlődési lehetőségeket figyelembe véve kell megítélnünk a kiejtési és nyelvhelyességi kérdéseket; elsősorban a beszédbátorság elérése lehet a célunk. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, az IKT-alapú olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

A Művészetek tanulási területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van. Bizonyos tanulók a művészetek terén kimagasló képességgel bírnak. Ezekben az esetekben nagyon fontos a tehetség kibontakozásának támogatása. Szintén nagy szerepe lehet a művészeti nevelésnek a szabadidő hasznos eltöltésében és a társas kapcsolódás lehetőségeinek bővítésében, az önkifejezésben. Más gyermekeknél a grafomotoros ügyetlenség nehezítheti a kreatív alkotás kifejeződését.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy tartalmának elsajátítása lehet a tanulók erőssége. A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet játszhat az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóknál. A digitális technológia nyújtotta lehetőségek egyfelől kiemelt jelentőséggel bírnak a tudásterületek, tananyagok egyéni szükségletekre, preferenciákra szabásában, adaptálásában. Másrészt a sokszor jól működő algoritmikus, komputációs gondolkodás fejlesztésének eszközei is. Az életpálya-építés, pályaorientáció szempontjából szintén kiemelt szerepe van a tantárgy tanulásának. Fokozott jelentőséggel bír a hétköznapi életet, ismeretszerzést és -elsajátítást, valamint a tanulást könnyítő alkalmazások készség szintű használatának elsajátítása.

Testnevelés és sport

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során javasolt a szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása, ill. azok elemeinek megvalósítása a tanórán, továbbá ajánlott a kiegészítő egészségügyi ellátáson belül gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is. Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél. A Nat alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során A Nat kiemelt célkitűzése az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulószervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált céljelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.